

Áldás, békesség!

A Pomáz-Csobánkai Református Társegyházközség lapja

VIII. évfolyam 1. szám

2019. január-február

Ezért tehát nem vagytok többé idegenek és jövevények, hanem polgártársai a szenteknek és háza népe Istennek. Mert ráépültetek az apostolok és a próféták

alapjára, a sarokkő pedig maga Krisztus Jézus, akiben az egész épület egybeilleszkedik, és szent templommá növekszik az Úrban, és akiben ti is együtt épültök Isten hajlékává a Lélek által. (Éfézus 2,19-22)

200 ÉVE SZÓL AZ IGE HÁLAADÁS 200 ÉVES TEMPLOMUNKÉRT

Urunk Istenünk, szerető mennyei Édesatyánk, Jézus Krisztus által, áldunk és magasztalunk Téged, mert Te Úr vagy, mert Te megszólaltál a világ teremtésekor, megszólaltál az ősatyák elhívásakor, megszólaltál a prófétáknak, kijelentted Önmagadat, sokszor és sokféleképpen korábban, de az utolsó időkben a Te Fiad, Jézus Krisztus által. Köszönjük, hogy a Fiúban mondtál el mindent ennek a világnak, ami megtartására és megváltására szükséges és elégséges.

Köszönjük Neked, Urunk, hogy a Fiúról hallatszódhatott bizonyágtétel 200 éven keresztül ebben a hajlékban, itt az oratóriumban. Köszönjük a Te Igédet. Köszönjük, hogy sokan hallhatták meg, és sokan indulhattak el a Te utadon. Köszönjük, Urunk, hogy mi azoknak a lelki örököséivé lehetünk, akik hallják a Te szavadat. Köszönjük Neked, Urunk, hogy van hol összegyűlnünk. Köszönjük, hogy Téged dicsérhetünk énekszóval, régi zsoltárral és dicséretekkel. Köszönjük Neked, Urunk, hogy a korábbi időkben is adtál igehirdetőket, akik egyedül Rólad tanúsokdottak e szeretett gyülekezetnek.

Bocsásd meg, Urunk, amikor elhagytunk Téged. Bocsásd meg, amikor elhagytuk a Te hajlékodat. Bocsásd meg, amikor fontosabb volt sok minden a Te szavadnál, Igédnél, aktuális üzenetednél. Bocsásd meg, amikor a magunk igazát, a magunk jövőjét kerestük, kutattuk, s nem gondoltuk meg, hogy Te vagy a mi jövőnk. Most megvalljuk: Te vagy, Urunk Jézus Krisztus, a mi gyülekezetünk jövője. Kérünk, hogy Te légy a jelene is, min-

dennapja. Imádunk Téged, Krisztus.

Szentlélek Úristen, évszázadokon keresztül Te annyi gyászolót és vigasztalót bátorítottál. Te tetted érthetővé az evangéliumot: Jézus a feltámadás és az élet. Add nekünk ma is, most is. Kérünk, Urunk, mindazokért, akik megfáradtak, akik megterheltek, a betegekért, a gyászolókéért. Könyörgünk, Urunk, a megkeresztelt gyermekért, családjáért, gyülekezeti közösségünk egészéért. Hadd értsünk Téged, szólíts ezért bennünket.

Könyörgünk, Urunk, azért a családért is, amely az elmúlt napokban elvesztette az édesapát. Könyörgünk a négy kicsiny gyermekért, a feleségért, akik most gyászolnak, és egészen egyszerűen értetlenül állnak az előtt, hogy hogyan lehet valaki a tűz martalékává. Engedd, hogy a tiszta evangéliumot mondjuk e családnak, és hogy valódi, szükség szerinti segítséget tudjunk nyújtani nekik. Könyörgünk, Urunk, a megrémült ifjakért, teológiai hallgatókéért, más egyetemre járó egyetemi hallgatókéért, akik néhány pillanat alatt átélték a valóságot, hogy életük ideje a Te kezében van, ó Isten. Köszönjük, hogy ők megmenekültek. Könyvezünk, Urunk, a sírókkal, és hálások vagyunk majd száz családdal, akik megölelhettek gyermeküket.

Add, hogy felismerjük újra és újra, Urunk, hogy az élet ajándék, a Te ajándékod, ezért add, hogy szentül éljünk abban. Így szólj hozzánk ebben az ünnepi órában. Ámen.

(Nyilas Zoltán esperes imádsága a 2019. január 27-i istentiszteleten a pomázi templomban.) ■

TARTALOM

- 1 200 éve szól az ige
- 2 SZÓL AZ IGE
Hogy az Úr házában lakhassunk
Nyilas Zoltán esperes igehirdetése
- 3 Kétszáz éve a Megváltó szavára építenek
- 4 Jézus szava a minden
Részlet Bogárdi Szabó István igehirdetéséből
- 5 RÉGI HISTÓRIÁK – Kőnczöl Dánielné:
Templomunk 200 éves évfordulójára
- 6 Isten házában
- 7 Pap Lászlóné: „Jézus engem megtalált”
- 8 Kerekes Balázs: Gyerekkar. Csobánkán
Idősek karácsonya
- 9 Karácsonyi árnnyjáték
Osváth Dorottya: Ifisek karácsonya
- 10 Sift János és Ágnes: Gyerekkar. Pomázon
- 12 Sift János: Határátlépések
- 14 KÖZÖTTÜNK SZOLGÁLNAK
Hardi Péter: Egyedül Istené a dicsőség
Beszélgetés Kurfis Gézával
- 16 Az élet Krisztus – 2. rész
Esztergály Előd evangélikázciója Csobánkán
- 20 Végh Tamás: Újjászületés
- 23 Elhunyt Dr. Imre Lajos
- 24 Mungér: Szívem Krisztus otthona
- 27 Verőcei testvéreinknél jártunk
- 29 Szabados Ádám: Szükség van
szentségre ahhoz, hogy bemehessünk
Isten országába?
- 30 KÖZÖTTÜNK SZOLGÁLNAK
Kerekes Balázs: „Jézus Krisztus
tegnap és ma és örökké ugyanaz”
Beszélgetés Fónagy Andrásal
- 32 Megosztottságból az egység felé
Az ökumenikus imahétről
- 36 Osváth Zsolt: 2018. évi beszámoló
- 38 Osváth Zsolt: Isten kegyelmének
látható jelei – 2. rész
- 39 Pap László lpt-ra emlékezünk
- 40 IFISEKNEK – Sné Jáger Orsolya:
A csodálatos kenyérszaporítás
- 41 Cseri Kálmán: A lélek tápláléka
- 42 GYERMEKEKNEK
Sift Ágnes: A nagy igazságosztó
- 43 NAPLÓ
- 44 KÖNYVAJÁNLÓ
Nyilas Zoltán pomázi evangélikázciói

fotó: Füle Tamás

Kedves testvérek, ünnepelő gyülekezet! Az ökumenikus imahéten együtt hallhattuk Isten Igéjét és együtt indulhattunk el egy olyan úton, melynek témáit, estéről estére javasolt igéit messze távol, az indonéz kisebbségben élő keresztyének fogalmazták meg. Határponthoz érkezett az ő életük, mert a keresztyén közösségeikbe beszüremkedett az a fajta nyomorúság, mely a világ nyomorúsága, amely nem különböztette meg őket mindattól, ami körülvette életüket.

Ezért is hívtak hétfőn bennünket Magyarországon és szerte a világon, hogy együtt könyörögjünk, imádkozzunk azért, hogy amikor szót szólnak, akkor annak legyen súlya, és ne akármilyen emberi szó súlya legyen, hanem az Istentől való igen, vagy az Istentől való nem legyen mindaz, amit kimondunk és megvallunk. Hogy életünk jellemes élet legyen.

Aztán másnap innen, a pomázi szószékről arra bátorítottak bennünket, hogy a szívünkben kéz a kézben járjon az igazság és a szeretet. Gyökössy Bandi bácsi volt ennek a két krisztusi lényegnek a nagy tudója, újra és újra előhozta igehirdetéseiben, hogy Jézusban összpontosul Isten igazsága, ítélete és az Ő szeretete.

Majd szerdán arról a korrump világról hallottunk, amely nem csak a pénzügyeinket jellemzi. Arról a megromlottágról, amely átjárja a pénzügyeinket is, hogy ott távol és idehaza is, nem bánunk tisztességesen a ránk bízott javakkal.

Csütörtökön rövid, a Lélekről szóló elmélkedésnek lehettünk részesei, ahogy diakónus testvérünk Ézsaiás próféta szavát idézte Lukács evangéliumából, újra mondván Jézus szavait.

Pénteken a mindent megköltöző, tönkretévő bálványok világáról hallottunk, arról, hogy egykor, az ószövetségeknek tárgyiasult bálványai voltak, az újszövetségeknek pedig elképzeléseik, önmagukhoz való ragaszkodásuk, ami megbénította miszsiójukat, küldetésüket, az örömhír továbbadását másoknak.

Tegnap pedig a legkiszolgáltatottabbak kerültek elénk. Nemcsak a távoli szigetvilág megaláztottjai: az asszonyok, nők és gyermekek.

Úgy érezhettük, hogy egy egészen konkrét morális tartalmú igehirdetés-sorozaton vettünk részt, és aki így érzi, az jól érzi. Ezért jön a távolból ennek a mai napnak a rendelt igéje, a zsolthár és az evangélium. Hogy mindaz, amire Isten hív bennünket, hogy az életünk egyértelműbb legyen, az Jézus Krisztusnál található meg. Jézus a lombsátrak ünnepén mondja el talán fátklyák megvilágításában, az éjszaka közepette, hogy „*Én vagyok a világ világossága*”. Azért fontos ez, mert az egész János evangéliumát átjárja ez a kérdés. Hogy Jézus eljött ebbe a világba, „*a saját világába jött, de az övéi nem fogadták be őt*”. Azt a világot pedig, ami

SZÓL AZ IGE

„Egy dolgot kérek az Úrtól, azért esedezem: hogy az ÚR házában lakhassam egész életemben; láthassam, milyen jóságos az ÚR, és gyönyörködhessem templomában.” (Zsolt 27,4)

HOGY AZ ÚR HÁZÁBAN LAKHASSUNK

Lekció: János 8,12-20
Textus: Zsolt 27,1-4

Jézus környezeteként jelenik meg, sötétnek mondja az evangélista. Ebben jelenik meg Jézus Krisztus, mint a Világ Világossága. Mert évszázadok, évezredek óta nem jobb a helyzet. Egyedül Jézus az, aki megvilágosít minden embert, minden értelmet. Nem hívhatunk mást segítségül, nem reménykedhetünk másban, csak abban, hogy Ő az, aki megmutatja, mi a helyes és mi a helytelen.

útra hívott bennünket. Arra az útra, amelyen teljesen és egészen megismerjük Őt. Azért akarja, hogy megismerjük Őt, hogy ne adjuk alább. Ne elveket kövessünk, ne a szeretetnek, békességnek legyünk a nagykövetői, hanem Jézus Krisztusé. Egyedül az Ővé.

S milyen szép, hogy a zsolttárosnak ez az egy kérése ezen a mai ünnepnapon itt nálunk ugyanaz, mint református elődeinké és a

miénk: „Egy dolgot kérek az Úrtól, azért esedezem: hogy az ÚR házában lakhassam egész életemben”. Kétszáz egynéhány évvel ezelőtt őseink nekifogtak alapot ásní, követ rakni, tetőt ácsolni, vakolni, festeni, ablakot szerelni, padokat készíteni, szószéket emelni, orgonát építeni ebben a templomban, pontosan ezért: „*hogyan az ÚR házában lakhassam egész életemben*”.

Bevallom őszintén, kezdem érteni az idősebb embereket. Néhány évvel ezelőtt mondta az anyám, hogy élete eljutott arra a pontra, amikor már csak az imádság teszi teljessé az életét. Talán ez az egy. És a sokféle kérés, imádság végül is eggyé lesz – egyet kér az ember. Úgy, ahogy Assisi Szent Ferenc mondta régen és ismételte imádságban újra és újra: „Istenem, mindenem. Istenem, mindenem.” Vagy amint Luther vallotta

halála előtt: „Ha igazi lelki szegény, tehát koldus vagy, akkor nem tudsz kevesebbel megelégedni, mint a teljességgel. Nem tudod már alább adni a mindennél. Te, a semmi, a legkisebb, a legnagyobbra vágysz: Istenre – önmagában.”

Ezért vagyunk itt, ezért halljuk Isten Igéjét, és ezért könyörgünk minden nap: Istenem, légy mindenem. Ámen.

Nyilas Zoltán esperes

(Az igehirdetés elhangzott 2019. január 27-én a pomázi református templomban.) ■

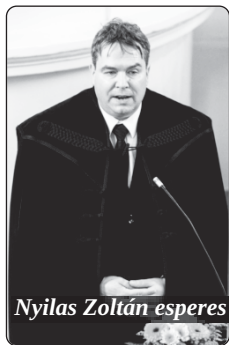
KÉTSZÁZ ÉVE A MEGVÁLTÓ SZAVÁRA ÉPÍTENEK

Foto: Janka Laszlo

Az igazi bizonyosság Jézus gyógyító és újjáteremtő szava, amely szokásainkat, felfogásunkat teljesen átírhatja. A pomázi reformátusok több mint kétszáz éve keresik és hirdetik ezt templomukban, amely valódi bástyája volt nyelvünknek és református hitünknek.

A templom kétszázéves fennállásáért adtak hálát a pomázi református templomban január 27-én, ahol a helyi és környékbeli reformátusok és más felekezetűek, meghívott vendégek gyűltek össze. Hogy az elnyomó Habsburg hatalmat megtéveszték, a helyiek oratóriumnak (ima-helynek) nevezték Isten házáat a 19. század elején. Ám mindenki tudta: az új épület valójában templom, ahol a környékbeli reformátusok azért gyűlnek össze, hogy arcra borulva imádják Istent. Ezt hirdeti a szószék mögötti felirat is, amely ma is fontos üzenettel bír az életteli Pomáz-Csobánkai Református Társaság számára.

Nyilas Zoltán esperes

Kettős tükröz

Az igehirdetés szolgálatát Bogárdi Szabó István püspök végezte, aki kettős érzésekről beszélt, amikor a gyülekezet lelkesével, Nyilas Zoltán északpesti esperessel készültek az istentiszteletre. „Egyfelől örömet és hálát érzünk, mert Isten két évszázada őrzi és védi az ő templomát Pomázon, másfelől keserűség van szívünkben a Ráday Kollégium miatt. Valójában egész életünk ilyen: Isten jósága és kegyelme vezet bennünket, tudjuk a Káté választ arra a kérdésre, hogy mit hiszünk, amikor ezt mondjuk: hiszek egy Istenben, mindenható Atyában, mennynek és földnek teremtőjében. A válasz egyértelművé teszi, hogy az Atya még a rosszat is javunkra fordítja, amit a földi szenvedés során kapunk.”

A kétszáz éves templom a püspök szerint valódi okot ad az ünneplésre, de nem szabad azt várnunk, hogy a jubileum öröme minden problémát azonnal megold majd. Igehirdetésének alapja a kapernaumi tisztviselő fiának meggyógyítása volt a János evangéliuma 4,46-54 szerint. „A Bibliában többször is olvassuk, hogy az ünnepet Isten máshogy látja, mint ahogy mi, emberek a társadalmi normák

és elvárások alapján. János evangélista kettős tükröt tart elénk: Jézus csodat tesz, de nem úgy, ahogy várjuk, és szokásainkat, kliséinket is átírja. Az ő közelében leomlanak a sztereotípiák: a kánai menyegzőn nő érdeklődik a bor után, holott az ünnepi borról férfiak gondoskodtak már akkor is. A felolvasott szakaszban pedig édesapa kéri Jézust, hogy gyógyítsa meg a fiát, a gyermekekről hagyományosan az édesanyák szoktak gondoskodni.”

Amikor hittel kérünk

A püspök szerint korunkban úgy gondolunk Istenre, mint akinek egyetlen dolga és feladata, hogy az emberek kérését lesse és teljesítse. Jézus ennek nagyon sokszor mondott ellent. A Megváltótól sokszor vártak csodat, jeleket kértek tőle. A gyógyulás akkor adatik, amikor hittel kérünk, alázattal, és nem a kívánságok azonnali teljesítését várjuk.

„Emlékszem, amikor megjelentek a jegykiadó automaták a Batthyány téren, és arra, ez milyen modern dolognak számított. Sokan gondolták, hogy Jézus »imameghallgató automata«, ha pedig nem teljesíti a kérésünket, akkor a fogyasztóvédelemhez fordulunk. A Megváltó szava az, amire kétszáz éve, és ma is támaszkodhatunk: „a gyermek él”. A pomázi templom is azért épült, hogy ez a szó hangozzon minden időben, és ezáltal megváltozzanak életek. Jézus a gyógyulást úgy adja nekünk, hogy kiküld bennünket a családnak, ismerőseink közé.”

Bogárdi Szabó István püspök

Áldást, békességet magyar nyelven

A szószék mögötti felirat a gyülekezet kórusának karnagyát is meghívta: az énekkar az „Itt van Isten köztünk, jertek őt imádni” kezdetű dicséret dallamára énekelte a sokat mondó feliratot. A kórus szolgálata után a környékbeli református lelkipásztorok, görög és római katolikus papok mondtak áldást a templomra és a gyülekezetre.

Az istentisztelet végén Könczöl Dánielné beszélt a templom és a gyülekezet történetéről. Mint mondta, a pomázi reformátusok magyar nyelven hallgatták az igehirdetést, ez messze nem volt természetes a környéken a 18. században. A török hódoltság után szerbek, németek és szlovákok telepedtek le a Duna mellett, akik elsősorban római katolikus és görögkeleti felekezetűek voltak, és a saját nyelvükön tartották miséiket, istentiszteleteiket.

A pomázi reformátusok magyarul oktatnak az iskolában, saját nyelvükön írták feljegy-

zéseiket. A harmincéves gyülekezet 1819. január 24-én tartotta meg első istentiszteletét az oratóriumban. A közösség bár folyamatosan erősödött, az 1960-as és '70-es években a lelkesültek összesen öt istentiszteletet tartott vasárnaponként Pomázon, Csobánkán és Budakalászon. Mára ezek a közösségek önálló útra léptek, a csobánkaiak is jó úton haladnak ebbe az irányba. A pomázi gyülekezet tehát templomával, közösségével valódi bástyáját jelentette a magyar nyelvnek és a református hitnek az elmúlt kétszáz évben. Jézus szavára építve a gyülekezet ma is otthona lehet a gyógyulásnak, emberi életek megváltozásának.

A riportot Somogyi Csaba készítette
Fotók: Füle Tamás

(Parokia.hu – 2019. január 29.)

JÉZUS SZAVA A MINDEN

RÉSZLET BOGÁRDI SZABÓ ISTVÁN PÜSPÖK

ÜNNEPI IGEHIRDETÉSÉBŐL

„Mondja néki Jézus: Menj el, a te fiad él. És hitt az ember a szónak, amit Jézus mondott néki, és elment.” (Jn. 4:50.)

Kedves testvérek, a mai önmagának élő világ fogyasztásvédelmi alakulatokat állított rá Istenre. Hogy mért nem úgy van, és mért nem akkor van, és mért nem kapom meg, és mért vár még velem az Isten? És mért kapta meg a másik? És én meg mért azt kaptam, amit megkaptam a másik? Vagy fordítva, össze-vissza... És ki kapja a pofont? Hát a hívő. Akik hisznek. Akik hittel kérem. Akik lerázhatatlanok.

Mert, kedves testvérek, ez az édesapa elkulloghatna orba verve. Hogy ő odamegy, alázattal könyörög és kérleli a csodatevő Urat, az ő Jézusát, akinek hisz gyógyító hatalmában, és Jézus neki szólva, hozzá irányítva (mert nem többes számban, nem „neki” mondta, hanem „neki” mondja) elkezd ott a többiek példálózni. „Mondta azért néki Jézus: Ha jeleket és csodákat nem láttok, nem hisztek.” (Jn. 4:48.) Hát mi köze van a többieknek ehhez? És mi köze van az én bajomnak, nyomorúságomnak az egész világhoz? És megfordítva: És mért rajtam akarja Jézus példázni az emberi életnek ezt a legnagyobb drámáját? – Hagyom a lelketekben ez a kérdést. Majd megtaláljátok rá a választ.

Mert van még itt még valami, kedves testvérek, ebben a drámában. Ott kell hagyni Jézust. Aki ebből azt olvassa ki, hogy most a püspök azt mondta, hogy ott kell hagyni Jézust, az nem érti, hogy mit akarok mondani, és ha így adja tovább, akkor ezt én letagadom. De a történet szerint ez az ember nem veheti magával Jézust. Azért jött: Uram, gyere! Nem azzal megy, hogy Uram, beteg a gyerekm, mondd ki az igét, mondd ki a teremtő szót – van ilyen történet is, tudjuk –, hanem: Gyere! Érte ment el Kapemaumból Kánába. Átgyalogolt, átlvagolt, nem tudjuk, hogy hogy. Ott termett: Uram, gyere! Hívja. És Jézus azt mondja: Menj el, él a gyerekm!

Tudjuk a történetből (éjszaka a régi Palesztinában nem nagyon járkáltak), elindul, és amikor szembetalálkozik a szolgákkal, a követekkel, hírül adják, hogy él a gyermek. Meggyógyult a gyerekm. De az már másnap van. El kell tölteni egy éjszakát – ezek a legnehezebb idők –, el kell tölteni valamennyi időt – sem ott, sem itt.

Mert Jézus már elküldte, de még nincs otthon. Nincs bizonyosság, csak egy: a Jézus szava. Ez dönt el mindent, kedves testvérek. Nincs még otthon, és még nem jöttek meg a követek, és nem kalkulálták az időt, nem azonosították be,

hogy mikor mondta, és hogy történt, és akkor hogy áll össze ez az egész... Olyan szépen mondja ezt János evangélista, hogy akkor megértette. Akkor úgy összeállt a fejében az egész dolog. De csak akkor! És addig és abban az időben nincs mire támaszkodni, egyedül a Jézus szavára. A gyerekm él! Erre az egy szóra, a Jézus szavára.

Egykor is, és akárhány tükröt állítok össze az evangéliumból, és bármilyen fénytörésben látjuk egymást, és bárhog is vonatkoztatjuk egymásra Jézus történetének a különböző elemeit – nincs más. És ezzel nem a „keveset” mondom, kedves testvérek, ahogy elfogy az eszközünk, el-

fogy a tehetségünk, elfogy az emberi szervezőerő, elfogynak a civilizációs nagy áldások (vannak ilyen pillanatok), és a végén, hát jó, ott marad a Jézus szava! Na jó, akkor belekapaszkodunk abba a kis hajszálba! A „mindent” mondom, kedves testvérek, mert ez a szó a minden. Mert ez a szó, hogy „él”, nem egy távolbalátónak a ténymegállapítása, ez a szó teremtő szó. Ez a szó adja az életet, ebből fakad minden. Ez a szó felhatalmazó szó. Ez a szó elküld: Menj el bátran, él a gyerekm! Ez a szó bizalmat igénylő szó.

Úgy kell hát ennek az édesapának végigélnie a Jézus szava és majd a hívők szava között eltelt időt, hogy meg kell értenie, meg kell tanulnia, hogy csak a Jézus szavára támaszkodhat. Amit a hívők mondanak, az már csak pontosítása a történetnek.

Ezt a kétszáz éves hajlékot, amit használatba vette a pomáziai szerényen oratóriumnak nevezték (csak a Habsburgok miatt, hiszen templomnak építették), azért építették, hogy ez a szó hangozzék: az Ige. Újra, meg újra. Mindig. Hogy eltaláljon a szívekhez, és reá tudjunk támaszkodni.

Ugyanis, kedves testvérek, azt tapasztaljuk lépten-nyomon, ahogy ezt egy cinikus mondta egyszer (szószékre ugyan nem való cinikus igazság, de valahogy mégis

idetartozik, és majd rálátunk erre), hogy a világon a legbizonytalanabb a múlt. Mert ki hányféleképpen mondja el. Még arról sem tudnánk megegyezni, hogy harminc évvel ezelőtt Magyarországon rendszerváltás volt, vagy rendszerváltoztatás, vagy hatalomátadás, vagy nem is történt semmi, legfeljebb csak annyi, hogy hazamentek az oroszok. Aztán ahány ember, ahány történész, annyiféleképpen mondja. Nincs bizonytalanabb a múltnál – mondja a cinikus. Hát ez olyan kedves, szellemes igazságoscska, de én ebből hirtelen megértettem, hogy hát igen, persze, mert csak egy biztos van: az, hogy él. Tudniillik Jézus Krisztus. Mert ez a szó, hogy „Eredj el, a te gyermeked él”, ez az ige, amely visszahozza a halálos lázban vergődő gyermeket az életre, és folytatnám tovább, ahogy majd olvassuk Lázár feltámasztásakor, mikor azt mondja az Úr, hogy „Elmegyek Lázár barátomhoz, hogy fölköltsem őt; csak alszik, fölköltöm” – ez mind, mind, mind az élőnek a szava. Ez mind, mind, mind az élet szava.

És az, aki él, Ő a jel. Ezt is mondja magáról korábban, éppen Jeruzsálemben, ahol jelet követelnek tőle: „Jelet akartok? Leron-tom a templomot, és három nap alatt fölépítem azt”. És hozzáfűzi János evangélista: „az ő testének templomáról beszélt”. Megfeszítetéről és feltámasztásáról beszélt. Jelet akartok? Ő a jel! Bizonyosak akartok lenni? Ő az egyetlen bizonyosság – az eljövendő!

Sokszor kapaszkodunk – és szép dolog, jófajta kapaszkodás ez – egy-egy jubileumba. Képzeljétek, testvérek, hívtak tíz éves jubileumra is. Megüzentem, hogy csak oda megyek, ahol az évfordulóban legalább két nulla van. A száz éves, meg a kétszáz, meg az ötszáz éves évfordulók fontosak, mert az életünk mulandóságnak van kitéve, és milyen jó, hogy itt Pomázon kétszáz éve van református templom! Fantasztikus! Akkor lesz még kétszáz évig, ugye? De ezt már olyan bizonykodva mondjuk: Ugye? Nem lesz háború, nem bombázzák le, nem söpri el valami világaradat, valami nagy történelmi katasztrófa, nem nyílik meg a föld, nem csúszik bele a Dunába, nem tudom, mindenfélét mondogatunk. Bizonyoságot akartok? Lészen eljövendő, Ő az egyetlen bizonyosság! És az egyetlen szó, amire támaszkodhatunk, amire támaszkodhattok, ez az Ő szava. És ez a szó így szól: él. Mert ezt mondja a tanítványoknak: „én élek, ti is élni fogtok”. Amen. ■

Régi Historiák

TEPLOMUNK 200 ÉVES ÉVFORDULÓJÁRA

Tisztelt püspök úr, polgármester úr, kedves vendégek, ünneplő gyülekezet! Minden évforduló ok és alkalom a visszatekintésre, ez a mai is – akár oratóriumunk 200 évére, akár egyházközségünk 236 évére emlékezünk. Most, a rendelkezésre álló idő korlátai miatt csupán két dolgot kívánok kiemelni: a magyar-nyelvűséget és szórványaink önállósodását.

Hogy a magyar nyelv fejlődése számára mit jelentett a reformáció, az talán köztudott. Erről nem kívánok elméleti fejtegetésbe kez-

Könczöl Dánielné

deni, csak azt említem meg, hogy a magyar-nyelvűség egyáltalán nem volt evidencia ezen a vidéken a 18-19. században. A török hódoltság utáni betelepítések szerb, tót és sváb többséget hoztak létre Pest-Buda környékén, akik zömmel római katolikusok, illetve görögkeleti vallásúak. A református magyarok a 18. század végén csupán kis nyelvi, vallási szigetet alkotnak az idegen ajkú lakosság tengerében.

A nyelvi és vallási összetartozás a legfontosabb összetartó erő. Természetesen nem minden magyar református, hiszen Pomázon is voltak római katolikus magyarok, de a régi anyakönyvek tanúsága szerint minden református magyar nemzetiségű. Érdekes, hogy a reformátusok is szívesen választottak római katolikus magyarokat keresztszülőkné, őket a régi anyakönyvekben egy nagy „P” betűvel jelölték, mint „pápista” vallási személyeket. De hogy mit jelent ebben a nyelvi közegben az, hogy a templomban az Ige magyar nyelven szól, magyar a szertartás nyelve, magyar nyelven tanulnak a gyermekek az iskolában, a lelkészek magyar nyelven írják feljegyzéseiket, azt nem kell indokolnom. Tény, hogy a község három felekezeti iskolája közül csupán a református iskola volt magyar tannyelvű a 19. század folyamán.

Méltatlan lenne nem említeni, hogy mindezekhez a Teremtő adott felvilágosult, vallásához hűséges, áldozatkész támogatót: a Wattay családot. Pomáz 18. századi protestáns

földesura, *Wattay Pál*, református elődeinkkel kezdetben az óbudai ekléziát gyarapította, hogy templomuk épülhessen Óbudán. Ugyanekkor, 1783 augusztusában, alig egy hónappal a türelmi rendelet kihirdetését követően, az óbudai eklézia leányegyházaként alakult meg a pomázi reformátusok vallási közössége.

1783-ban még olyan kevesen voltak elődeink, hogy az istentiszteleti alkalmakon elértek a Wattay kastély egy kis szobájában. Majd tíz év múltán imaházat építettek itt a közelben – ez ma a Révész Optika épülete –, melyet közösen használtak a község egyetlen magyar tannyelvű református iskolájával.

Amikor elődeink annyian lettek, hogy „sátoros ünnepeken egymás hátán ült benne a nép”, templom építésébe fogtak, melynek oratóriumát 1819. január 24-én vették birtokba. Ekkor még nem készült el teljesen, a templom tornya csak később került megépítésre, így a felszentelésre további tíz évet kellett várni. Időrendben Pomáz harmadik temploma ez. Ekkor már 100 éve saját kőtemplomunkban imádkoztak nemzeti nyelvükön az óhitű – görögkeleti vallású – szerbek, a római katolikusoknak is már közel 50 éve van temploma és plébániája, ahol szertartásuk rendje szerint latinul miséztek. Csak a reformátusok szertartásain szolt magyarul az Ige.

Az 1828 októberében felszentelt református templom még mindig az óbudai eklézia filiája. Nem tud önállóvá válni, mert Óbuda nem akarja az elváltat – anyagiak miatt. Önállóságát 1845-ben nyeri el közösségünk. Az önállóságnak megvoltak a maga nehézségei, ahogyan első lelkészünkrol, *Göböl Gáspárról* írja utódja, *Szánthó Ödön* az egyik feljegyzésében: „módja volt megtapasztalni az önállóságnak nem csak a virágait, tíz a töviseit is”. Nem volt ugyanis paplak, egy lakásban kellett laknia a lelkésznek a tanítóval.

Az elmúlt csaknem két évszázad alatt – a környező települések református családjainak gyarapodásával – a környék anyaegyházává váltunk. A múlt század hatvanas-hetvenes éveiben a lelkészünk vasárnaponként öt istentiszteletet tartott: Pomázon kettőt, Csobánkán, Budakalászon és Szentistvántelepen egyet-egyet. Mára

önálló egyházközséggé vált a budakalászi gyülekezet, saját temploma és papja van, és Csobánka is, mint Pomáz társekléziája – ahol 1945-ben még csak 4-5 református élt –, a legjobb úton halad az önállóság felé. Sőt – jelképesen szólva – a szentendrei filia is Pomáz palástjából búj ki, amikor 1912-ben a pomázi *Jordán István* hagyatékából részesülve, templomot vehettek maguknak.

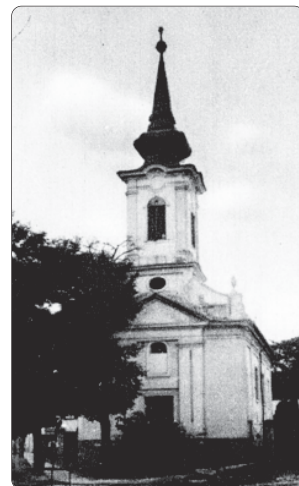
A pomázi eklézia önállóságban eltelt 174 esztendeje alatt, mint ahogy korábban is, számtalanszor megtapasztalhattuk Mennyei Atyánk védő-óvó gondoskodását.

Védte templomunkat a természeti csapásoktól, a háborús pusztítástól. Amikor 1874-ben villámcsapás okozta tüzet oltani ment lelkészünk a toronyba, lépteit a Teremtő vigyázta, és szerencséjével járt. A Dera-patak áradása megállt a templom küszöbe előtt, az 1944 karácsonyán hulló bombák elkerülték hajlékunkat. Mindig adott hitben járó lelkészeket és adakozásra mindig kész híveket. Amikor az első világháborúba vitt harangunk pótlására indult közadakozás 1926-ban, a legnagyobb infláció és gazdasági válság közepette a még mindig nem túl népes gyülekezetben 450 kg harangércre történt jegyzés. (1 kg harangérc 80 ezer korona volt.) Harangiaink érkezését és felszentelését az egész falu ünnepelte. Ide kívánkozik, hogy az ekkor öntetett BÉKE harangját, rajta az intellemmel, hogy A BÉKE ISTENTŐL VALÓ, 1944-ben vitték el hadi célra, azóta tornyunkban két harang lakik és hívogat az Isten házába. Nem volt alkalom pótlására. A kiragadott példák sorolását idő hiányában nem folytatom.

Történetünk minden eseményéért Mennyei Atyánknak tartozunk hálával, hogy segített bennünket a nehéz időkben, támogatott igyekezetünkben s erősített gyengeségünkben. Hálátelt szívvel mondunk köszönetet templomunk oratóriumának 200 évéért, közösségünk 236 éves történetéért. Mindezt az embereké a hála, de egyedül Istené a dicsőség. SOLI DEO GLORIA!

Könczöl Dánielné

(Elhangzott a 2019. január 27-i ünnepi istentiszteleten a pomázi református templomban)

TÚRMEZEI ERZSÉBET OTTHONOM

Otthonom a templom.
Ajtaján belépve mindig hazaérek.
Ismerősen csendül fülembé az ének.
Míntha minden hangja simogatás lenne!
Égi Atyám keze simogat meg benne.

Megterített asztal.
Éhező mellőle sose kel fel éhen.
Megalégedhetik mennyei kenyéren:
Élet kenyérével, élet italával,
Ígében, szentségben: Krisztussal magával.

Mesterem műhelye.
Azért keresem fel, hogy kezébe vegyen,
Hogy régi emberből új emberré tegyen!
Hogy amíg templomát látogatom híven,
Templommá formálja egész bűnös szívem!

Otthonom a templom.
Mennyei otthonom halvány földi mása,
Drága tükröképe, szent hívogatása!
Míg egykor mennyei hajlékod befogad,
Köszönöm, Istenem, földi hajlékodat!

Kissné Erdélyi Piroska

Sántha János főgondnok

A Psalmus kórus

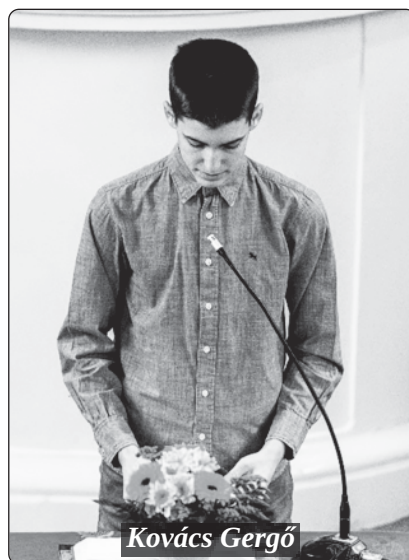
Dr. Szűcs Ferenc

ORBÁN MÁRIA 200 ÉVES TEMPLOM

Ünnepelni összejöttünk,
Verset mondtak, énekelünk.
Püspök urunk ígét hirdet,
12 pap áldást intett.

Áll a templom 200 éve,
Télen, nyáron hóféhéren.
Áll a templom, áll a kereszt,
A jó Isten téged keres.

Meghallod-e hívó szavát?
Hogy életed Neki add át.
Áll a templom 200 éve,
hívó szavát halld meg végre!

Kovács Gergő

KOVÁCS GERGŐ ISTEN HÁZÁBAN

E hajlékban dicsérve és magasztalva
Urunk ígéje hallik,
Énekelve és imádkozva
Isten háza karjaival nyílik.

Tiszteljük e helyet, mely otthont ad,
egy egész gyülekezetet épít,
Isten féltő karjaiban sokáig fennmarad,
Uram, kérünk, magasztaló szent igéddelel érintsd.

Ez hely az Isten háza, mely érte épült,
Szívemnek közeli e hely, hol hallik az orgona,
s a dicsérő énekszó, mely szívembe mélyült,
gyermeki szívemnek itt mindig lesz otthona.

Ó, én bűnös voltom itt van vállamon,
s térdre hullva teszem le bűneimet,
halk imádságban zúg a falon,
Őelőtte nyitjuk meg szívünket.

E ház, e tető s a falak mi mindent őriznek,
mert ez otthonom nem ázik s nem török be soha,
Isten szeretetére építve, sok éve őseinknek
e hajlék tündököl, s vele minden zuga.

Pap Lászlóné áldást mond

„JÉZUS ENGEM MEGTALÁLT” (265. Halleluja ének)

Textus: János 9:1-12.

János apostol, aki a negyedik evangéliumot írta, ugyanúgy kezdte az életét, mint más korabeli ifjak, vagy ahogy a ma fiataljai is kezdik. Belépett a nagybetűs életbe, s mint halász kezdte az életét. A választott nép tagjaként tisztelte Istent, s bizonyára jobban, mint kortársainak legtöbbje. Keresztelő János tanítványaihoz csatlakozott, hallgatta tanítását, és igyekezett aszerint élni. De amikor Jézus megjelent a Jordán partján, és rámutatott: „Ímé az Isten Báránya!” (János 1:36), akkor elhagyva Keresztelő Jánost, Jézus követője, tanítványa lett egész életére. Követte Mesterét, szem- és fültanúja lett szavainak, tetteinek és csodáinak. Láta benne és általa az ígéretek beteljesedését, saját és mások életének változását, azt az isteni hatalmat, szeretetet, erőt, mely áthatotta egész további életét. Bárcsak a mi ifjaink, akik gyermekistentiszteleteken hallották az igét, konfirmáltak, s elindultak ifiként a felnőtté válás útján, ugyanúgy – mint a fiatal János – jutnának el Jézus hű követői közé, hogy róluk is el lehessen mondani: *a szeretett tanítvány.*

Szerette, követte Mesterét, s ez a szeretet jutalmát nyeri el abban is, hogy Jézus a

keresztben függve, rábízta édesanyját. Elsőként ismeri fel a Genezáreti-tó partján a feltámadott Jézust, s lesz hirdetőjévé mindannak, amit látott és hallott, s amit a Szentlélek megértetett vele. Hosszú élete szolgálatban telt el. Ezt olvassuk evangéliumunk végén a 21:24-ben: „*Ez az a tanítvány, aki bizonyosságot tesz ezekről, és aki megírta ezeket, és tudjuk, hogy az ő bizonyosságtétele igaz.*” Erre Isten Szentlelke tett pecsétet, amikor a János evangéliumát olvasva, számtalan ember élete lett újjá, s vallotta Jézust az Isten Bárányának, Aki érte is odaáldozta magát, meghalt a kereszten, hogy életet ajándékozzon a benne hívőknek.

Idáig Jánosnak el kellett jutnia, nem így született. Az igei történet is arról beszél, hogy születésüinktől fogva vakok vagyunk. Ha tu-

dunk is Istenről, ha ismerjük is valamennyire, mégsem életet formáló hatalomként van jelen az életünkben. Csak tapogatózunk, keressük a legjobb utakat, és számtalanszor zsákutcába jutunk. Újratervezünk, de jön egy újabb téves út. Rengeteg házasságról derül ki nagyon hamar, hogy a másik a testi kapcsolatra jó volt, de nem egy életre társnak. Vagy a munkáról, hogy kizsigerel, erőt, időt, nyugalmat vesz el, hogy már az érte kapott pénz is minék – nem hozza vissza azt, ami útközben elveszett. Az ember menekül valamibe, valamihez, ami a kínzó gondolatokat eltompítja, a tornyosuló fekete felhőket rózsaszínűvé változtatja. De az ébredés még keserveesebb! Vakon születünk, s a behízelgő, jókat kínáló szavakra sokan el is indulnak: nálunk, a mi segítségünkkel megtaláld a megoldást, mert megérdemled! S ha hallgatsz ránk, követed szavainkat, aszerint élsz, eljutsz oda, ahova vágysz – van rá lehetőség, ott van benned a jó, amit segítünk felszínre hozni, s boldog leszel!

Mennyi vélekedés, megoldáskeresés, s mennyi sehova sem vezető út! „De egy út van csupán, Így hát előre bátran, Keresztül minden gáton, Hű Mesterünk után” – mondja a 455. énekünk. Betéve tudjuk ennek az éneknek tán minden versét, de tesszük is, amit tele torokból énekelünk? Vagy vakon születve botladozunk, és nekiütöközünk a másik embernek? Bántjuk őket, sebeket ejtünk rajtuk, s persze magunkon is?

A vak Bartímeus hallott Jézusról, kiáltott hozzá, és amikor Ő megkérdezte, mit tegyen vele, mit akar, a válasza az volt: cselekedje azt, hogy lásson! Jó ilyen hittel Jézushoz fordulni, kémi és vámi, hogy cselekedjen! De ez az ember nem keresi Őt. Jézus látja meg nyomorúságában, és hozzá lép. Ott a jerikói úton is Jézus közelített Bartímeus koldus-helyéhez, s itt is! Soha sem mi vagyunk a kezdeményezők, mindig Ő! Ezért jött! „*Nékem cselekednem kell annak dolgait, aki elküldött engem*” (4.vers). Keresztelő János hozzáküldött követeteinek Ézsaiás szavát idézi, amikor felteszik neki a kérdést: „*Te vagy-e az, aki eljövendő, vagy mást várjunk?*” – „*Elmenvén mondjátok meg Jánosnak, amiket láttatok és hallottatok: hogy a vakok szemek világát veszik, a sánták járnak, a poklosok megtisztulnak, a siketek hallanak, a halottak feltámadnak, a szegényeknek az evangélium prédikáltatik.*” (Luk. 7:20, 22.) Jézust az Atya küldte és küldi ma is vak és koldus életünkhöz, hogy megnyissa szemünket, és lássunk. S nem tanácsokat ad, módszereket, amelyeket nekünk kell megtennünk. Mellénk lép, megérint bennünket, s a be-

lőle áradó tisztító erő az, ami a gyógyulást adja.

Örök emlékem, hogy anyám, mikor gyermekként összemazsátoltam magam az utcán – ez éppen Marosvásárhelyen történt –, elővette a zsebkendőjét, megnyalazta, és megtisztogattott. Hogy a vakon született arca sáros lett? Azt le kellett mosni, de nem az vette el a vakságot, a lényeg, a valóság nem-látását, hanem Jézus. „*Azért jöttem, hogy életük legyen...*” (Ján.10:10.) Hogy már ne kelljen tapogatózniok, falnak ütközniök, a másik embert

megsebezniök, hanem azért, hogy végre lássanak, Őt és tetteit teljes valójában, s általa azt az Atyát, akiről azt mondta: „*aki engem látott, látta az Atyát.*” (Ján.14:9.) Azért jött, hogy az az élet, melyet maga Jézus teremt meg bennünk, mert megajándékoz önmagával – „*Én vagyok az út, az igazság és az élet!*” (Ján.14:6) –, most már teremje a világosságban járás, a megújult élet gyümölcseit.

A vakon született régi ismerősei nem akarnak ráismerni. Más lett. Lát, másként ítéli meg a világot, másként jár, beszél, él. Valami biztonság, nyugalom árad belőle, nem a régi kapkodás, bizonytalanság és félelem.

A mi Urunk Igéje és Szentlelke által újjászül bennünket is, „*a régiek elmúltak, ímé újjá lett minden.*” (II.Kor. 5:17.) Hagyd, testvérem, hogy Jézus megérintsen, megtisztítsa életedet, hogy újjá lehess, gyermekevé, mert élni csak így érdemes! Hiszen a régi egy mestersegesen színesre festett utánzat – ne add oda érte a mádat és a holnapodat! Ne foszd meg miatta magad az Istentől és az Ő országától!

Ha már látsz, és azzal a reménységgel tekintesz a jövőbe, hogy tudod, vár rád az égi rész, s te bejutsz a mennybe, akkor valld meg: „*Én vagyok!*” Én születtem vakon, kerestem utakat, de eltévedtem, összetört testem, lelkem az életben való botorkálásban, de Jézus megkeresett, jött és megtisztított, és látok, és élek! S én azt is tudom, hogy hol található. Nyisd ki a Bibliád, hallgasd az igehirdetést, imádkozz, s meglátod: közel van hozzád, s kész arra, hogy megtisztítson!

Pap Lászlóné lelkipásztor

GYERMEKKARÁCSONY CSOBÁNKÁN

Naptárt meghazudtoló ragyogó napsütésben gyülekeztünk a hagyományos gyerekkarácsonyi alkalmunkra csobánkai imaházunk termében. Mintha menyeyei Atyánk is készült volna: csodálatos fényekkel festett „külső díszletet” a karácsonyi ünnepségünkhöz, ami a fény és árnyék, a világosság és sötétség kettősségéről, ellentétéről szolt és az is hozta létre.

Közös énekléssel és *Stift János* beosztott lelkipásztorunk áhítatával kezdődött alkalmunk. Mint a sötétségben feltámadó fény, úgy jelent meg a világban Isten kegyelme Jézusban és szeretne megjelenni az életünkben is – szolt az ige.

Ezután jöttek a gyerekek. Először Vera énekelt nagyon bátran és szépen két éneket: *Ady Endre Kis karácsonyi énekét és a Bet-*

lehem kis falucs-kában... kezdetű népdalt. Ábel zongorázott egy szép ünnepi dalt, majd Sári és Bianka szavaltak közösen verset. Őket követte Lajos bácsi most már tradicionálisnak mondható szájharmonika játéka. Jó volt

látni és hallgatni örömmel és lelkesedéssel teli zenélést.

Ezalatt a csendben elmondott fohászaink meghallgatásra találtak: a szikrázó napot felhők takarták el, imatermünkre árnyék borult. Ebben az évben ugyanis egy új műfajjal próbálkoztunk: *Stift Ágnes* javaslatára gyerekeink árnyjátékkal idézték meg Jézus születésének történetét. Lukács és Máté evangéliuma alapján összeállított szöveget Nimród szép, hangsúlyos tolmácsolásában hallhattuk, miközben a többiek a paraván mögött elevenítették meg az ese-

ményeket, verssel és énekekkel ékesítve, tiszteletes úr gitárjátékával kísérve. A szereplők mozgatójátékát Hanna, Vera, Sára, Bianka, Vince, Huba, Barnabás és Ábel vállalták magukra. Nem volt egyszerű feladat, mert míg Hannának nyújtózkodnia kellett, hogy megfelelő magasságban tudja tartani a bábokat, addig a legmagasabb Ábelnek szinte guggolnia kellett, hogy a feje bújja ne érjen bele a képbe. Emellett a mozgalmassabb jelenetek alatt a viszonylag szűk helyen kellett úgy mozogniuk és megfelelően mozgatniuk a bábokat, hogy közben ne döntsék fel a paravánt. De megoldották a feladatot. Az előadás végén gitár és szájharmonika kísérettel a „*Csillagfényes éjszakán...*” énekkel köszöntöttük a gyülekezetet és dicsőítettük Istent.

Sokat készültünk és dolgoztunk az előadással, mind gyerekek, mind felnőttek szolgálók, de talán elmondhatjuk mi is azt, ami az ige a tanítványokról: „...*hirdették az ígét... az Úr pedig együtt munkálkodott velük*” (Mk 16,20). Öröm volt látni a gyerekeink együttműködését, egymásra figyelését, ahogy a nagyok kisegítették a kicsiket, bíztatták egymást, jó volt látni a gyerekek arcán a

végzett szolgálat örömét. Remélem ebből az örömből sikerült átadnunk valamiképp azoknak, akik ezen az alkalmon részt vettek.

Az előadás utolsó sorai János evangéliumát idézték: „*Az Ige volt az igazi világosság, amely megvilágosít minden embert: ő jött el a világba. Az Ige testté lett, közöttünk lakott, és láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya egyszülöttjének dicsőségét, telve kegyelemmel és igazsággal.*” Adja az Úr, hogy ez az igazi világosság ragyogja be

mindannyiunk – kicsik és nagyok, gyerekek és felnőttek – életét! Ne csak karácsonykor, hanem minden napon!

Soli Deo Gloria!

Kerekes Balázs

2018. december 19.

Czaga Ferencné és Czaga Ferenc átveszik az ajándéksomagot az esperes úrtól

Gyöngyösi Lászlóné a versét olvasta fel

Minden készen állt. Elérkezett a pillanat, amelyre Isten várt. Isten eljön, hogy segítsen az embereken. Pontosan úgy, ahogyan kezdetben megígérte. Hegyek hajlonghatnának előtte, a tenger hozsannázhatna, fák tapsolhatnak, de a Föld visszatartotta lélegzetét. Olyan csendben érkezett, ahogy egy hópehely a földre száll. És amikor a sötétben senki sem figyelt, megérkezett.

Volt egy fiatal lány, akit Máriának hívtak. Egy reggelen, amikor a lány a szokásos feladatát végezte, hirtelen egy tündöklő alak jelent meg előtte. Gábielnek hívták, és egy angyal volt. Isten mennyei hírnöke. Amikor Mária megpillantotta, nagyon megijedt.

- Mária, nem kell félned! Gyermeked lesz. Kisfiad. Jézusnak fogod nevezni. Ő Isten saját gyermeke. Ő a szabadító.

- De hogyan lehetséges ez? – csodálkozott Mária.

- Létezik-e olyan csoda, amire Isten nem képes?

Isten, aki bolygókat lendített az űrbe és csillagokat mozgatott, Isten, aki egyetlen szavával teremtette az egész világot, és aki bármit megtehetett, most kicsivé lett. A Földre jött. Kisbabaként.

És minden úgy történt, ahogyan az angyal mondta. Kilenc hónappal később már majd-

nem megszületett a kisbaba. Máriának és Józsefnek el kellett utaznia Betlehembe. Oda érkezve nem találtak egyetlen szállást sem.

- Menjetek tovább! – mondták a fogadók. – Nincs helyünk számotokra!

Nem találtak más helyet, csak egy öreg, roskatag istállót.

És ott, az istállóban, az éjszaka csendjében, Isten a legjobb ajándékot adta a világnak. Mária és József bepólyálta a gyermeket és a puha jászolba fektette.

Isten pedig örömben angyalsereget küldött, hogy az örömhírt elűjságozzák. Te hová küldenéd a csodálatos angyalkart? Egy nagy koncertterembe? Egy palotába? Isten egy kis dombtetőre küldte őket a városon kívül, a pásztorokhoz, akik Betlehem mellett őrizték a juhaikat.

Isten azt gondolta, hogy a pásztorok nagyon fontos emberek, mert nekik mondta el először a jó hírt. A pásztorok először nagyon megijedtek, aztán örömmel útra keltek, és csendben, meghatódva, tiszteletüket tették a kisbabánál, a Mennyei Fiúnál.

Az égen a rengeteg csillag között egy

ragyogó, új csillag jelent meg. Az égbolt összes csillaga közül ez volt a legerősebb. A többi sápadtnak tűnt az ő ragyogása mellett. Látod, Isten olyan volt, mint egy újdonsült apuka, nem bírt magával az örömtől. Hosszú évek óta várt erre a pillanatra, és most mindenkinek el akarta mondani.

Messze keleten három okos ember pillantotta meg ugyanazt a csillagot. Tudták, hogy ez a jel, hogy megszületett a Király. Régóta vártak erre a csillagra. Tudták, hogy meg fog jelenni. Becsomagolták ajándékaikat. Legértékesebb kincseiket vitték el a gyermeknek: aranyat, tömjént és mirhát. Értékes, csillogó, jó illatú ajándékokat. Igazi királynak valókat.

A három bölcs letérdelt a kis királyfi előtt. Egészen a földig hajoltak, majd átadták kincseiket.

Az utazás, ami sok száz évvel ezelőtt kezdődött, ide vezette a három tudós embert, ebbe a kis városba, ebbe a pici házba, ehhez a

kisgyermekhez. Ahhoz a Királyhoz, akit Isten megígért sok-sok évvel ezelőtt. De ez a gyermek egy újfajta király volt. Noha Ő volt a Mennyei Herceg, szegényy lett. Noha Ő volt a hatalmas Isten, egy gyámoltalan kisgyermek lett belőle. Nem azért jött, hogy szolgálj legyenek, hanem hogy Ő szolgáljon.

(A szöveg „Jézus meséskönyve, a Biblia” c. könyv részleteinek felhasználásával készült – Koinónia Kiadó.)

A karácsony előtti utolsó pénteken (december 24-én) tartottuk karácsonyi IFI-alkalmunkat. A program nem sokban tért el a szokásos péntek esti alkalmak rendjétől.

Közös dicsőítéssel kezdtünk, majd rajzokkal próbáltuk kifejezni azt, hogy éppen mi jut eszünkbe a karácsonyról, vagy mi az a dolog, az a helyzet, amiben az aktuális adventi időszakban csendességet találunk. Ki-ki saját rajzterehetségének megfelelő műalkotásokat készített, így az adventi csendességről való beszélgetésünk egyszerre volt komoly és vicces. Az alkalmat imaközösséggel zártuk, majd megajándékoztuk egymást.

Elpróbáltuk azokat az énekeket és a rövid jelenetet is, amellyel a pomázi gyermekkarácsonyra készültünk. Korábban már az idősek karácsonyán is előadtuk a műsorunkat, amelyet a gyermekek által árnyjáték formájában előadott karácsonyi történethez kapcsolódva mi is a sötétség és a fény témaköréhez kötöttünk.

A próba után az esténket társasjátékozással és csocsózással fejeztük be.

Osváth Dóri

**GYERMEKKARÁCSONY
POMÁZON**

2018 szentesti ünnepén a pomázi református templomban fények és árnyékok segítségével figyeltünk karácsony üzenetére.

Elsőként az ifisek műsora gondolkoztatott el minket: mit kezdünk Krisztus fényével, ha az megjelenik a mi sötét világunkban. Krisztus nélkül a félelem, a bizonytalanság, a céltalanság, a magány, a bűn sötétjében élünk. És ehhez nagyon könnyen hozzá lehet szokni. Ez lesz a természetes. Ketten megőrültek a fénynek, azaz meggyújtották gyertyájukat, de ketten elutasították azt.

„Jézus mondta nekik: *Én vagyok a világ világossága: aki engem követ, nem jár sötét-ségben, hanem övé lesz az élet világossága.*” (János 8,12) Ezzel az igével zárult a jelenet és az azt követő áhítat is.

Majd az alsósok versei következtek, az énekek után pedig egy árnyjátékban adták elő a nagyobbak Jézus születésének történetét az angyal megjelenésétől a keleti bölcsek aján-dékátadásáig.

S.J.

Fény és árnyék, világosság és sötétség. Mit jelent ez az ember életében, a mi életünkben? Ezen gondolkodhattunk el szentesti alkalmunkon először az ifisek szolgálatával. Mit kezd az ember Krisztus fényével, ha az bevilágít sötét életekbe?

Gyerekkori emlék jutott eszembe, amikor édesapámmal a pincében gyűjtöttük össze a másnapi ebédrevaló zöldséget téli es-téken, és nekem kellett tartanom az emlémpát. Mindketten a kis kerek, fényre figyel-tünk. Nem tudom, milyen lehet a fény, Krisztus nélkül élni, de a pince fény nélkül félel-metes volt. Pont ezért volt fájdalmas hallani az ifis műsorban a fény elutasítását, és na-gyon erősen nyugtattam magam és fohász-kodtam azokért a gyerekekért, akik szerepük szerint a fény elutasítását játszották el.

A fény, az Isten elutasítása az igazi tragédiája egy ember életének. Mert a sötét-ség mélységéről embernek fogalma sincs, legfeljebb néha suhan át a szívünkön, mint nekem ott a pince sötétjében. Jézus tudja csak, hogy milyen Isten nélkül lenni.

A gyermekek műsorában Jézus születé-sének történetét árnyjátékban adtuk elő. Is-

meretlen vizekre hajóztunk, mert még ilyet nem csináltunk, és képzett színházi rendezők, dramaturgok és egyebek sem vagyunk. Ag-gódtam is emiatt. De a szentesti ünnepségre Isten segítségével összeállt. Magam izgulva és meghatódva öltöztettem a napkeleti böl-cseket. Mert így is sikerült megélni azt, hogy Isten minden gondolata és cselekedete az irántunk való szeretetéről szól. Ismeri minden fájdalmunkat, félelmünket, minden bűnünket és annak következményeit. Tudja milyen nélküle lenni. És ezért cselekedett. Ezért en-gedte gyermekként Fiát a földre születni, és engedte felnőttként a keresztre.

Stift Ágnes

SEBESTÉNY-JÁGER ORSOLYA
A MESSZESÉG

„A messzeségben megjelent az Úr,
örök szeretettel szerettelek,
ezért vontalak magamhoz hűségesen”
(Jer 31,1)

Ujjaink között átcsorog
időnk, e bővizű patak,
pedig kristálytisza lehetne
megélt medrében a pillanat.

Évezredek ösvényén a nyom,
mintha lépte kőbe írva volna,
ármak suhannak, s fény hull alá,
a falon egy álmodó napóra.

Olykor el akarok bújni Előled, Uram,
barlangom legmélyén vacogok,
anyjától elszakított, csupasz
ős-riadalom vagyok.

De hang hullik alá az égből,
átszűrődik tömör éneken,
a messzeségből érkezel, Uram,
hogy barlangom templomoddá legyen.

PARTOT ÉRÉS
(Mt 8,27; Jn 5,16-21)

Csónakunk sokszor hánykolódik,
haragvó tajtékok kettétört színpadán
szemtünk nem lát túl e szűrkeséget látva.
Nem lehet ennél égbeszökőbb hiány.

De akkor is, ha haragos a tenger,
gyászban, magányban a vándor ég alatt,
felénk indulsz a hullámokon át,
s áttör időt, távlatot egyetlen szavad.

Benned végül partot érünk,
Te szétoszlatod a robajló morajt.
Te vagy a csönd, a békességünk,
mert ahol Te vagy – ott van a part.

AZ ÉDESANYÁK
MAI IMÁJA

Talpad puha nyomatát kezembe véve,
nem sejtettem még, hogy évek múlva
magamtól, Tőled kérdem fogvacogva:
mondd, e láthatatlan falat hogy törjem át?
nehogy elzárja előlem legbensőbb lényed
e falként tomyosuló virtuális világ.

☆☆☆ ——— ☆☆☆

Nők a Bibliában
Baba-mama alkalmak
Pomázon

Minden hónap első és harmadik hétfőjén
9:30-tól várjuk az
érdeklődőket a Református
Gyülekezeti Ház emeleti
kisszobájában.

Amire számíthatsz: beszélgetés, éneklés,
imádkozás, tapasztalatcsere.

Az alkalmakon női alakok életéről
beszélgetünk.

Minden érdeklődő
anyukát, csemetét
várunk sok-sok
szeretettel ☺

Cím: Pomáz, Hősök tere 1.

☆☆☆ ——— ☆☆☆

A KIRÁNDULÓ KÖR DOBOGÓKÖN
2018. december 29-én

Határok között élünk. Határok vesznek minket körül – sokféle módon, sokféle értelemben. Szükség van határookra. A határok kijelölik, hogy meddig tart a területem, meddig mehetek el. Ezért a határok védelmet is jelentenek. Őrizni szoktuk őket. Igaz ez politikai, földrajzi értelemben és lelki értelemben is. Legtöbbször ezért voltak a háborúk is a világtörténelemben: egyik ország hadserege átlépte a másik határait, a másik pedig védekezett. Ma is vannak nehéz határkérdések. Gondolhatunk a Krím-félszigetre vagy a minket fájón érintő trianoni döntés következményeire. És ma is nagy kérdés, hogy ki jöhet be a határainkon. Kit engedünk be? Bárki jöhet a zöld határon? Vagy csak a hivatalos határátkelőn? Csak érvényes okmányokkal vagy bárki jöhet menekültstátuszért folyamodni?

De fontos a határok meghúzása az egymás közti kapcsolatok tekintetében is! Mit engedek meg a másiknak és mit nem? Mit tehet meg a másik velem fizikailag? Engedem-e, hogy hozzám érjen, ha az nem esik jól? Annak sem örülünk, amikor a családtagokon, közeli barátokon kívül valaki belép az intím szféránkba (azaz 45 cm-nél közelebb lép). Visszajelzek-e, ha valaki bántó módon beszélt velem?

Érdekes megfigyelni, hogyan változtak idővel az egymás közti határok idegenek, fiatalok és idősek közt vagy a tanár-diák, szülő-gyermek viszonyban. Jól mutatja ezt például a tegeződés terjedése idegenek közt. Ma már szinte természetes a tisztelte hiánya. Szülők sokszor nem mutatnak fel határokat gyermeküknek, ezért a gyermek sem tanulja meg, hogy vannak határok, melyeket tiszteletben kell tartani. De sok esetben a felnőtt fiatal magára nézve sem tartja fontosnak határok meghúzását. Inkább megteszi a másik kedvéért (a szívességet vagy épp a szexet), hogy az szeresse, elfogadja, kapcsolódjon hozzá. Kompromisszumokat kötünk és leszünk egymás határának megsértői.

Mindezeket most azért gondoltuk át nagyon röviden, felsorolásszerűen, mert a most hallott történetben is határátlépésekről olvassunk.

A legegységelműbb a földrajzi értelemben vett határátlépés. Jézus Júdeából Galileába megy, és ehhez Samárián kellett átmennie. Tudjuk, Jézus korában Palesztina három részből állt. Az északi rész Galilea, a déli Júdea, a középső pedig Samária. Hogy jobban értsük a zsidók és samáriaiak közti konfliktust, Jézus korához képest több évszázadot kell visszalépnünk. Salamon király uralkodása után két részre szakadt az ország. Az északi rész, Izrael, hamar elkezd elfordulni Istentől a környező népek bálványai felé. Isten a prófétákon keresztül figyelmezteti a népet, hogy ha nem térnek meg, ítélet vár rájuk. Ez be is következik: az asszír hadsereg Kr.e. 722-ben fogságba vitte a nép egy részét. A deportáltak nem telepedhettek le egy tömbben, hanem szétszórták őket az asszír birodalom távoli részeire. Sorsuk a felmorzsolódás és a beolvadás lett. Az asszír fogságból nem volt visszatérés.

HATÁRÁTLÉPÉSEK

Helyükre az asszír birodalom népeiből telepítettek át embereket, a terület pedig Samária néven asszír provincia lett. Elkerülhetetlen volt az őslakos és a betelepített lakosság keveredése, így Samáriában egy vegyes etnikumú és vallású népcsoport alakult ki.

A déli rész, Júda sorsa is hasonlóan alakult. Bálványimádásuk következménye a babiloni fogság volt két ütemben (Kr.e. 598-ban és 587-ben). De szemben az asszír fogsággal, a Babilonba hurcolt nép egyben maradhatott, és így Kr.e. 538-ban Círus rendelete nyomán vissza tudtak térni. Ők pedig nagyon vigyáztak, hogy ne keveredjenek a környező népekkel, és Istenbe való hitüket is tisztán megőrizték. Ezért a zsidók megvetették a Samáriában élő zsidó-pogány keverék népet, akik szintén kialakították a maguk vallásos szokásait.

Jézus korára tehát már több évszázadra visszanyúl a zsidók és a samáriaiak közti ellentét. A több mint ötszáz év alatt nagyon mély szakadék alakult ki a két népcsoport kö-

kell viszonyulnunk hozzájuk. Talán már szüleinktől is így láttuk. Talán egy apró, ősi konfliktus, félreértés van mögötte, de lehet, hogy a tényleges okot már nem is tudjuk. Sőt az már nem is fontos. Csak a tény, hogy nem szeretjük őket, nem tartjuk velük a kapcsolatot. Szörnyű dolog, amikor így szakadnak szét családok, és nem beszél többet testvér a testvérel, rokon a rokonnal. Mert ott az ősi, megkövült ellentét, amin nem tudunk, nem akarunk túllépni.

Egy ilyen ellentét kerül elénk Jézus és a samáriai asszony találkozásában. Jézus az utazástól megfáradva leül egy kútnál Samáriában, Sikár városa mellett. A tanítványok bementek a városba ennivalóért, de kulacs (ma így mondanánk) nem maradt Jézusnál. Jézus fáradt és szomjas. Meglátjuk itt Jézus emberi oldalát is. „Adj innom!” – így kér segítséget a kúthoz érkező asszonytól, hiszen merítőedény nincs Jézusnál.

Egy történet, amiben a fordítottja történik annak, amit megszoktunk. Itt nem Jézus megy oda valakihez, hogy segítsen rajta, hanem Jézus az, aki segítséget kér. Sőt egy samáriaitól kér segítséget. Ráadásul egy asszonytól. Fura. Az asszonynak is fura. Szóvá is teszi. „A samáriai asszony ezt mondta: Hogyan? Te zsidó létedre tőlem kérsz inni, mikor én samáriai vagyok?” (Jn 4,9) És úgy tűnik, az asszony első körben elzárkózik attól, hogy segítsen Jézusnak.

Ahogy nekünk is ismerős szokott lenni a helyzet. Segítséget vár tőlünk valaki, de ne-

zött. Generációkon keresztül apróléki fiúra szállt a mély gyűlölet közöttük. Hogy előttünk legyen ötszáz év távlat, gondoljunk csak bele, Magyarország történelmében mennyi meghatározó esemény történt az elmúlt ötszáz év alatt. Mit jelenthet az ötszáz éven tartó ellenségeskedés, mikor szokások, viszonyulások pár év alatt is meg tudnak erősödni? Bizonyára számunkra is ismerős, hogy nem beszélünk valakikkel, mert így szoktuk meg. Berögzült már a tudatalattinkba is, hogyan

künk megvan a bejártatott indokunk arra, hogy miért nem tudunk / akarunk segíteni. És ez igazán érthető, elfogadható. Olyan jól meg tudjuk magyarázni! Mert mi nem szoktunk egymással beszélni. Az az ő problémája, nekünk is megvan a sajátunk. Miért jött edény nélkül a kúthoz? Mennyi okot ki tudunk találni, hogy ne kelljen segítenünk! Pedig ha merünk túllépni megszokott, berögzült sztereotípiáinkon, abból egyszerű találkozások szoktak lenni. Mint itt is.

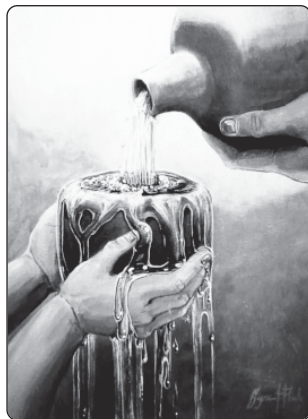
Jézus Júdeából Galileába menve, nem kerüli ki Samáriát, ahogy azt tették sokan az akkori zsidóságból. „Mert a zsidók nem érintkeztek a samáriaiakkal” – teszi hozzá az evangélista. Jobb kikertülni azt a területet. Ma így mondanánk: Samária a zsidóknak egy „no-go zóna”. Vannak ma is területek egyes országokban, városokban, ahova nem tanácsos bemenni a nem ott lakóknak. Mert bajuk eshet. Talán Magyarországon, Budapesten vagy a mi településünkön is van olyan terület, ahova nem szívesen megyünk. Mert rossz híre van. Pedig valószínűleg nem történné ott velünk semmi baj, de nem szeretjük az ott lakókat. Rossz hírük van.

Jézus pedig belép egy ilyen területre. Jézus azokhoz is jött, azokhoz is odalép, akiket az átlagember elkerül! Odalép az elszigeteltségben élő, kiközösített emberhez is!

Átlép lelki határvonalakat is. Nemcsak át-megy Samária területén, de ott szóba áll egy samáriaival, aki ráadásul asszony. Zsidók nem beszélgettek samáriaiakkal és a férfiak nyilvánosan nem álltak le beszélgetni asszonyokkal. Jézus pedig megteszi. Túllép sztereotípiákon, még ha ezzel rabbiként jó hírnevét kockáztatja is. Nemcsak inni kér az asszonytól, hanem belemegy egy egyre mélyülő beszélgetésbe is, amiben kiderül, itt igazából az asszony szomjas. Lelki értelemben. Az asszony miatt kellett átmennie Jézusnak Samárián, hogy találkozhasson vele, és beszélgessen vele élete nagy kérdéseiről.

„Jézus így válaszolt: Ha ismernéd az Isten ajándékát, és hogy ki az, aki így szól hozzád: Adj innom! – te kértél volna tőle, és ő adott volna neked élő vizet. Az asszony így szólott hozzá: Uram, merítődednyed sincs, a kút is mély, honnan vennéd az élő vizet? Talán nagyobb vagy te atyánknál, Jákóbnál, aki ezt a kutat adta nekünk, és aki maga is ebből ivott, sőt fiai és jószágai is? Jézus így válaszolt neki: Aki ebből a vízből iszik, ismét megszomjazik, de aki abból a vízből iszik, amelyet én adok neki, soha többé meg nem szomjazik, mert örök életre buzgó víz forrásává lesz benne. Az asszony erre ezt mondta: Uram, add nekem azt a vizet, hogy ne szomjazzam meg, és ne kelljen idejárnom meríteni.” (Jn.4,10-15)

Az asszony vágyik az élető, friss folyóvízre. Az „élő” víz ezt jelentette, szemben az állott vízzel. Az asszony szeretné, hogy ne kelljen többet idejárnia vizet meríteni. Nemcsak mert fárasztó, de bizonyára kínos találkozni az emberekkel. Kerüli őket, ezért jön a déli órákban vízért. És nem érti, hogy Jézus itt a lelki szomjúságról és az élet vizéről beszél, mellyel Isten betölti népe szükségét. Az ószövetségi próféták számos helyen beszélnek pedig erről. Például Jeremiásnál így olvassuk:

„Mert kétszeres rosszat cselekedett népem: engem, a friss víznek forrását elhagytak, és víztárolókat vájnak, repedt falú víztárolókat, amelyek nem tartják a vizet.” (Jer 2,13); „URam, te vagy Izráel reménye, megszégyenülnek mind, akik elhagynak téged. A tőled elpártolók nevét a porba írják, mert elhagyták az URat, a friss víznek forrását.” (Jer 17,13).

Az asszonyban is ott van a mély lelki szomjúság. Vágyik a szeretetre, elfogadásra, megértésre. Keresi a férfiak szeretetét. Jézus kimondja élete nyomorúságát: „öt férjed volt, és akivel most élsz, az nem férjed”. Nem tudjuk, mi van a háttérben. Meghaltak a férfiak vagy valami miatt kidobták az asszonyt egymás után? Akárhogy is volt, ebben van az asszony élete

nagy fájdalma. Jézus pedig tud róla. Kimondja. Ismeri őt, fájdalmát. Jobban mindenki másnál.

Mint aki mindenképpen jobban ismer. Ismeri terheinket, fájdalmainkat és titkolnivalónak gondolt dolgainkat is. Tudja, kitől mit várunk, ki hogyan bánik velünk. Ismeri szereteténységünket, elfogadás, megértés utáni mély vágyunkat, és hogy ezt milyen töredekesen, hiányosan kapjuk csak meg az emberektől. Vagyis látja valódi lelki szomjunkt. És Ő azért jött, hogy betöltsé azt!

Határátlépésekről volt szó eddig. A legnagyobb határátlépés pedig ez: Jézus azért hagyta ott mennyei dicsőségét és jött közénk a földre, vállalta a szenvedést, kereszthalált, hogy a mi lelki szomjunkt betöltsé szeretetével, jelenlétével Lelke által.

Ha betöltséünk vele, és lelki szomjunkt nemcsak földi dolgokkal vagy emberi kapcsolatainkkal próbáljuk betölteni, akkor igaz lesz a mi életünkben is, amit Jézus így mondott az asszonynak: „aki abból a vízből iszik, amelyet én adok neki, soha többé meg nem szomjazik, mert örök életre buzgó víz forrásává lesz benne.” (Jn 4,14)

Az asszony a Jézussal való találkozás után ment a városba elújságotolni az embereknek „Jöjjetek, lássátok azt az embert, aki megmondott nekem mindent, amit tettem: vajon nem ő a Krisztus?” (Jn 4,28) Már

nem érdekelte, mit gondolnak róla az emberek. A találkozás Jézussal átforgatta.

Adja a mi életünk, hogy tudjuk meglátni, mikor kell védeni határainkat, és mikor kell határokat átlépve odafordulnunk a másikhoz, mert megtapasztaltuk, Jézus is odalépett hozzánk, és így átforgalmódott az életünk. Jézus átlépett határokat, de a mi életünkbe nem fog betörni, betolakodni. Várja, hogy behívjuk és részese legyen életünknek. Így legyen. Ámen.

Stift János b. lelkipásztor

(Az igehirdetés elhangzott 2019. január 20-án a pomázi református templomban)

KÁRÁSZ IZABELLA ELSŐ LEGYEN!

Első legyen minden felett
A nagy parancs: szeressetek!

Emberben embert lássatok,
Egymásnak sírt ne ássatok.

Jót kívánván jót tegyetek,
Mindent, mi jó szeressetek!

A kérdés kemény, támadó?
A válasz legyen simogató...

Békét keress, békét találsz,
Nem löknek el, ha nyugton állsz.

Ne sértegess, ne ingerülj,
Minden szócstatát kikérülj.

Szemed sugara melegen
Nyugodjon meg a szíveken.

Lépted legyen biztos szilárd,
Hogy soha, soha meg ne bánd!

Boldog aki tisztán szeret,
Nem mondja, hogy szemet szemért.

Boldog ki hűséges, igaz,
A gyógyírt hordja, szent vigasz.

Boldog, ki bátran, könnyedén
Átutazhat a föld terén.

Ha a túlsó parton kiszáll,
Reá az örök béke vár.

Elmondhatja: én csendesen
Osztogatom szeretetemet,

Amit tőled kaptam, Uram,
S így volt gazdag s szép az utam...

ORBÁN MÁRIA MEGTARTÓ

Szív ki nem mondhat, mennyire szeret,
Karom tartom gyenge kezéd felett.
Vigyázok rád, őrzöm életed,
Óvlok, védlek, minden bajtól téged.

Csendsben őrködöm, fogom a kezéd,
Szívem mindig csak hozzád vezet.
Kedves lényed betölti lelkemet,
Örökké megőrzöm emlékedet.

Vasárnaponként, az istentiszteletek után, a kivonuláskor szinte minden alkalommal kedves jelenetnek lehetünk tanúi. Egy idős asszony lépeget kifelé, s amikor a padosorok közepe tájához ér, egy férfi lép mellé, elveszi a táskáját, majd biztonságot jelentő karját nyújtja felé.

A férfi KURFIS GÉZA, az asszony pedig az édesanyja. Mindketten a pomázi gyülekezet régi-régi tagjai. Gézát most a gyülekezet presbiterre választotta, ebből az alkalommal ismerkedünk életének részleteivel.

– Idén májusban töltöm be az ötvenedik életévemet – lep meg kijelentésével.

Ketten vannak testvérek, bátyja, Imre szintén a gyülekezet szolgáló tagja, a templomajtonnál fogadja a híveket, s ő az, aki az úrvacsora osztásánál is segítkezik. Édesanyjuk sarkadi református családból származik, édesapjuk római katolikus és szigetmonostori. A család 1947-ben költözött Pomázra, lakhelyük a Luppa Vidor utca és a Gólya utca találkozásánál volt. Imréék most is ott laknak, Géza pedig a szüleivel a Szőlőtelep utcában.

1982. május 30. - konfirmáció

– A templomba az édesanyám vitt el, szinte a gyülekezetben nőttem fel – emlékezik Géza. Édesapja nem gyakorolta a vallását, de nem is ellenezte, hogy a felesége és a gyerekek a gyülekezet aktív tagjai legyenek.

Géza a konfirmáció után bekapcsolódott az ifjúsági csoportba. Akkoriban Vörös Éva beosztott lelkész és Szűcs Ferenc lánya, Zsuzsa vezették az ifit, majd nem sokkal azután, hogy Éva ösztöndíjra külföldre utazott, testvére és sógora – Vörös Magdi fogorvos és Lassú Gábor beosztott lelkész – vették át a csoport irányítását.

– Fiatal korom meghatározó élménye volt az ifi – emlékezik Géza. – Nagyon vártam a péntek estéket, a nyári ifitáborokat Agárdnál vagy éppen a Balatonnál.

Az ifi életében pedig a Tímár Ulla „korszak” következett. Amikor Szűcs Ferencet teológiai tanárrá nevezték ki, a fiatalok szerettek volna, ha lelkésszé Ullát választja a gyülekezet. Nem így történt, a lelkész Pap László lett, az ifit pedig hamarosan Sípós Péter vette át. Géza emlékezete szerint 70 taggal ez volt az ifi aranykora. Már szinte sokan is voltak ahhoz, hogy egy csoportot alkossanak, azért kor szerint kettéváltak. A nagyobbak Budakalászon jöttek össze péntekenként, a fiatalabak maradtak Pomázon. Géza nem értett egyet a szétválással, de ez nem jelentett törést az ifivel való kapcsolatában. A nyaralások folytatódtak, ő pedig ezeken hamarosan már segítőként vett részt Suhajda Erzsikével, Malmos Attilával egyetemben. Közben felnőtt egy új nemzedék, például a Cséki testvérek,

KÖZÖTTÜNK SZOLGÁLNAK

EGYEDÜL ISTENÉ A DICSŐSÉG

Beszélgetés KURFIS GÉZA
újonnan megválasztott
pomázi presbiterrel

Bíró Kriszta, amely végül átvette az fiatalok vezetését. Gézának pedig 2000 környékén véget ért az ifis korszaka, úgy érezte, idős már hozzá.

– Kiskorom óta érdeklődöm a zene iránt – válaszolja, amikor kedvenc foglalatosságára, hobbjára kérdezek rá.

Eredetileg zongorázni szeretett volna, de otthon nem tudott gyakorolni, ezért először klarinétozott, majd a szaxofonra tért át. Tanára Borbély Misi volt. Hamar kiderült, van hozzá tehetsége, olyannyira, hogy hamarosan felléphetett a zeneiskola együttesével, s mire kinőtt belőle, már szinte egész Európát bejárta velük.

Hol folytassa zenei pályafutását? Esetleg a pomázi önkéntes tűzoltóság zenekarában? Végül úgy döntött, hogy nem, mert a pattogós indulók nem az ő világa. Rock zenekarokat választott inkább, némelyikben énekelt is. Zene „karrierjének” a csúcspontját a Bikini együttesből kivált és új zenekart alapított Daczi Zsolt jelentette, amelynek egyszer egy próbáján énekelt is... Sokáig játszott viszont a Griff emlékenekarban, ahol otthon érezte magát.

– Amatőr vagyok, igaz, azok között lelkes – feleli nevetve, amikor arról kérdezem, hová tenné magát a könnyűzene világában.

Persze gondolkodott saját zenekarban is, ám végül úgy látta, erre nincs szüksége. A technika ma már lehetővé teszi, hogy hangmintákat vásároljon, amire aztán ő maga énekel.

Már egy CD-nyi anyaga volt, amihez viszont szeretett volna egy címadó dalt is. Említette a tervét Orbán Lászlónak, a budakalászi gyülekezet tagjának is, számos egyházi vers szerzőjének.

– Írok neked egy verset – ígérte Gézának, és hamarosan el is küldte neki a Soli Deo Gloria! címűt, amit Géza megzenésített.

Később Orbán Lászlónak még három versét zenésítette meg, melyek feléneklése tervben van, de még várat magára.

Szívesen zenélt Géza a sorkatonai szolgálata alatt is, 1989 és 1991 között. Nagykanizsára hívták be, ahol persze hamar kiderült a zene iránti érdeklődése. Szívesen kísérletezett a klub szintetizátorán saját szerzeményeivel. Olyannyira sikeresen, hogy be is nevezték a lakatanyák közötti versenyre – amelyet megnyert!

– Hatalmas élmény volt – csillog Géza szeme még ma is. – Az értékeléskor a zsűri elnöke azt mondta, hogy sok dal van még bennem...

Ő pedig igyekezett kiadni magából, ami benne volt. Hangszigetelt stúdiót bérelt, ahol szalagra énekelte a dalait. Hogy nem lett belőle országosan ismert zenész, annak oka talán az is, hogy az elmélettel nem sokat vesződt... A szolfézs nem tartozott a kedvencei közé, a kottázással mindig hadilábon állt.

Zenélésből tehát nem élt meg, de akkor miből is? A nyolc általános elvégzése után először a hangszerkészítés mesterségének gondolata vetődött fel a családban, ám oda több százszoros volt a túljelentkezés, persze hogy nem éppen ő került be. Akkor legyen szerszámkészítő – de hogy miért éppen az, azt most sem tudja. Sokat mindenesetre akkor még nem tudott erről a mesterségről. De azért kitanulta becsülettel, dolgozott is benne 1986-tól egészen 1998-ig, az MMG-ben, a Szépvölgyi úton. Közben elvégezte az esti gimnáziumot Budakalászon és leérettségizett. Amúgy, minél inkább „benőtt a feje lágya”, annál jobban tanult. A Sashegyit még kettessel fejezte be, a gimnáziumban már négyes-ötös osztályzatai voltak. Egy bő évtized után aztán úgy érezte, elérkezett a változtatás ideje. Előbb biztonsági őrként dolgozott, bankoknál, koncerteken, sportrendezvényeken ügyelt a

Regéc, 1992

rendre. Jó munka volt, egy napot dolgozott, két napot pihenhetett. Ennél azonban azért többre vágyott: speciális műszereket, szerszámokat, eszközöket kezdett el készíteni a Richter Gedeon Gyógyszergyárban. Ez a korszaka hat évig tartott, amikor is 2003-ban meglátott egy hirdetést: buszvezetőt keresett a Budapesti Közlekedési Vállalat. B és C kategóriás jogosítványa volt, még az MHSZ révén, gondolta, megpróbálja, miért is ne. Sikertült. Néhány évig szerződéses munkaviszonyban dolgozott a közlekedési vállalatnál, majd 2006-tól főállásban.

A Kurfis család

A Pomázhoz legközelebb lévő garázshoz, Óbudára jár felvenni a járművet, és ott is adja le. Persze a buszvezetői munkakörök is vannak hullámvölgyei, ám most éppen ismét felfutóban van, s Géza úgy érzi, innen már nem vált, ha lehetősége lesz rá, innen megy nyugdíjba is.

– Persze, ha megérem – teszi hozzá. Nem, nincs semmiféle betegsége, nem is lehetne, mert azt az évente esedékes szigorú orvosi vizsgálaton kiszűrnék, csak hát az a tapasztalata, hogy a kollégái közül nem egy éppen egy-két évvel a tartós pihenés megkezdése előtt pihent meg végleg... Leginkább a feszültség, no meg a rendszertelen pihenés veszélyezteti a buszvezetők egészségét. Géza a

jes mértékben rá tudja szánni Isten dolgaira.

Amúgy pedig szívesen szaval, március 14-én például, a református temetőben a pomázi honvédek sírjánál vagy a hősök napján, május utolsó vasárnapján, vagy a Wass Albert-emlékesten.

– Elkéstem én már arról... – ingatja a fejét mosolyogva, amikor a saját család alapításáról kérdezem. Mert kinek ne fordulna meg ez a kérdés a fejében Gézát látva. Élete feladatának tartja, hogy idős szüleit ellássa, számára ez mindennél előbbre való, mindennél fontosabb.

A jövőbe azonban természetesen nem láthat, annyi bizonyos csak, hogy számára útmutató a konfirmációjakor

Orbán Laci bácsival

délutáni műszakot szereti, ami a zárásig tart, s bizony éjszaka ér haza, s pihenhet le. Viszont így délelőtt el tudja látni a szüleit, s utána nyugodtan tudja felvenni a munkát.

S hogy miért éppen most vállalta a presbiteri tisztséget? Neve nem először vetődött fel, már Pap Lászlóné is kapacitálta a jelölés elfogadására. Akkor azonban még nem tartotta magát elég érettnek a tisztségre, s nem tagadja, méltónak sem. Érezte azonban, hogy elérkezik majd ennek is az ideje az életében.

– Mire számíthatok? – fordult Géza a tapasztalt presbiterársaihoz a felkérését követően.

– Majd meglátod – hangzott a talányos válasz egyfelől.

– Sok munkára – adták tudtára másfelől.

Végül vállalta, mondván, hogy ha jó előre tudja, mikor lesz a presbiteri gyűlés, akkor úgy alakítja a beosztását, hogy azt a vasárnapot tel-

kapott ige Pál apostolnak a Filippibeliéhez írt levél 2. fejezetéből: „Mert Isten az, aki munkálja bennetek mind az akarást, mind a véghezvitelt az ő jövetéséből.”

*

Végül álljon itt Orbán László verse, a Soli Deo Gloria!, amelyet Géza zenésített meg és énekel. S bár, ahogy említettem, szerenyen csak lelkes amatőrnek titulálja magát, aki meghallgatja a dalt, tudja, sokkal több annál. Akkor tehát a vers:

Hardi Péter

DIETRICH BONHOEFFER ÁLDÓ HATALMAK OLTALMÁBAN

Áldó hatalmak oltalmába rejtve
Csak várjuk békén mindazt, ami jó.
Mert Isten őriz híven reggel, este,
Ő hú lesz, bármit hozzon a jövő.

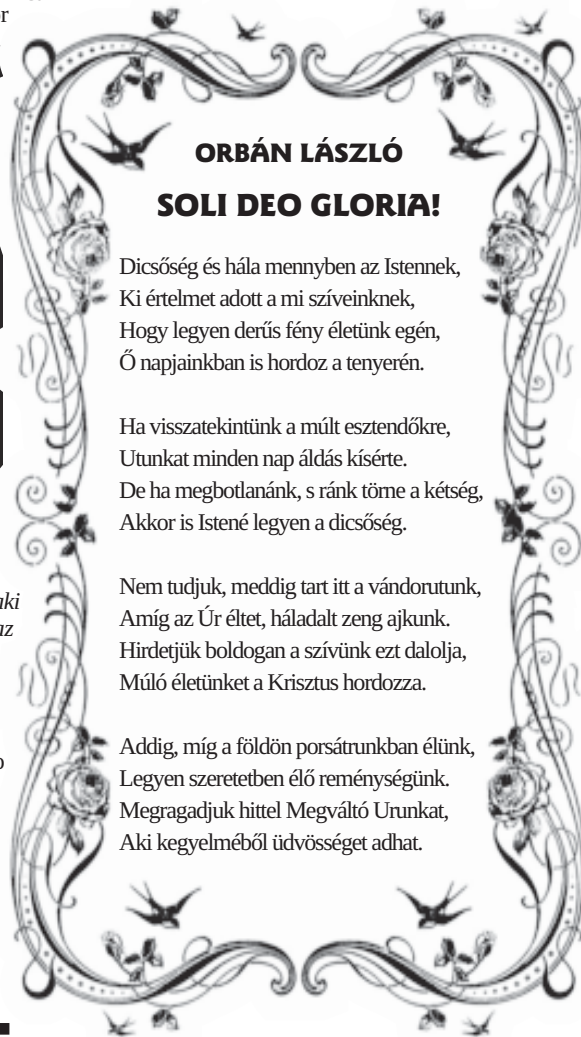
Ha gyötri, bántja szívünket a régi,
És múlt napoknak terhe ránk szakad,
Megrettent lelkünk vigaszodat kéri,
Mit nekünk szerzett, Atyánk, Szent Fiad.

S ha szenvedések kelyhét adod inni,
Mely színing töltött, keserű s nehéz,
Te segíts békén, hálával elvenni,
Hisz áldva nyújtja hú atyai kéz!

És ha az úton örömet adsz nekünk,
Ha szép napod ragyogva ránk nevet,
Biztasson, intsen sok nehéz emlékünkt,
Hogy életünket szenteljük neked!

A csend köröttünk mélyen szerzteárad.
Hadd halljuk azt a tiszta éneket,
Amely betölti rejtett, szép világot,
Hol téged dicsér minden gyermeked!

(Fordította: Túrmezei Erzsébet)

ORBÁN LÁSZLÓ

SOLI DEO GLORIA!

Dicsőség és hála mennyben az Istennek,
Ki értelmet adott a mi szíveinknek,
Hogy legyen derűs fény életünk egén,
Ő napjainkban is hordoz a tenyerén.

Ha visszatekintünk a múlt esztendőkre,
Utunkat minden nap áldás kísérte.
De ha megbotlanánk, s ránk töme a kétség,
Akkor is Istené legyen a dicsőség.

Nem tudjuk, meddig tart itt a vándorutunk,
Amíg az Úr életet, háladalt zeng ajkunk.
Hirdetjük boldogan a szívünk ezt dalolja,
Múló életünket a Krisztus hordozza.

Addig, míg a földön porsátrunkban élünk,
Legyen szeretetben élő reménységünk.
Megragadjuk hittel Megváltó Urunkat,
Aki kegyelméből üdvösséget adhat.

KRISZTUS BÉKESSÉGE
2018. november 29.

Textus: Jn 14,26-31

I Pál apostolt viszonylag jól ismerjük. Az Apostolok Cselekedeteiről írott könyv, illetve a saját maga által írt levelek alapján átfogó képet kapunk az életéről. Tudjuk például, hogy a Krisztusért végzett szolgálatban, az evangélium hirdetése közben nem egyszer igen komoly megpróbáltatást kellett elszenvednie. Üldözték, többször csukták börtönbe, volt hogy megkövezték, sokszor rágalmazták, azt mondták, nem lehet adni a szavára, tévitanító, és gúnyolódta rajta. De azt látjuk, hogy mindezek ellenére ő nem adta fel a Krisztus evangéliumáért végzett küzdelmét. Kitarított. Sőt nemcsak kitarított, hanem ahogy az evangélizációnk vezérigéje tanúsítja, egy olyan bizonyosságot tudott tenni, amely békességet sugároz. Amikor azt mondja, hogy „*nekem az élet Krisztus, és a meghalás nyereség*”, ebből a néhány szóból hihetetlen béke árad. Egy olyan ember jelenik meg az olvasó előtt, akinek nemcsak az étellel van békessége, hanem a halállal is.

Föltehetünk a kérdést, hogy honnan volt Pál apostolnak ennyi ereje, ilyen békessége, hogy mindenfajta megpróbáltatás ellenére továbbmenjen az úton, és hirdesse Krisztus evangéliumát. A választ Jézus Urunk adja meg a mai alapigénkben. Azt mondja:

„*Békességet hagyok nektek, az én békességemet adom nektek, de nem úgy adom nektek, ahogy a világ adja.*” Ez adta Pál apostol szívébe az erőt, hogy a megpróbáltatások ellenére is végigvigye az ő krisztusi útját.

A lelkipásztor családja életének nagy fordulópontja volt, amikor nyáron birtokba vették a szolgálati lakásukat Csömörön. Végre odaköltözhetek, ahol a nyáj is van, így sokkal könnyebb a szolgálat. Aki már költözött, az nagyon jól tudja, mennyire megviseli az embert nemcsak fizikálisan, hanem lélekben is. Különösen akkor, ha már nagyon régen lakik egy helyen, a saját otthonában. A lelkész esetében törvényi előírás, hogy ott lakjon, ahol a nyáj van. Nem könnyű átköltözni, még akkor sem, ha egy nagyon szép új parókia várja a családot. A lelkész, aki Gödöllőn lakott a családjával 13 évig, az utolsó este, mielőtt jött volna a teherautó, elindult sétálni az utcájukban, mintegy búcsúzva a környezettől. Nehéz elválni attól az otthonától, amely annyira a szívéhez nőtt az embernek.

Ha valaki visszagondol a szülői házra, ahol felnevelkedett, leginkább pozitív élmények jutnak az eszébe. Nem mintha ne lettek volna negatív tapasztalatai is gyermekkorából, vagy később. Olyan ez, mint mikor az anyák szülnek. Nagy a fájdalmuk, de szülés után

valahogy elfelejtik azt a fájdalmat. Emlékeznek arra, hogy fájt, de a fájdalmat már nem tudják felidézni. Mintha a negatív élményeiket egy láthatatlan kéz kitorölné az életünkből, hogy csak a jókra emlékezzünk, hogy erősítsenek azon az úton, amelyen járnunk kell. Erősítsenek esetleg azon a helyen, ahova költöznünk kellett. Többről van itt szó,

rúság, fájdalom és szenvedés fölött áll. Erről tanít most bennünket Jézusunk.

Jézus az utolsó estén mondja szavait a tanítványainak. Ő már tudja, mi vár rá. Tudja, hogy elfogják, megkínózzák és keresztre feszítik. Bár többször is említette ezt tanítványainak, azért jól ismeri őket, és tudja, hogy hiába mondta nekik, a tanítványokat akkor is meg fogja próbálni az az este és a másnap. Tudja, hogy milyen fájdalmat kell majd elviselniük, de tudja azt is, hogy viszont milyen nagy feladat vár rájuk. El kell menniük szerte a világba, hirdetni az evangéliumot. Folytatniuk kell azt a missziói munkát, amit Krisztus kezdett meg itt a földön. De a missziói munkát nem lehet fájdalommal a szívben, békétlenül végezni, ezért is mondja ezeket a szavakat: a békességével ajándékozta meg a tanítványait.

A tanítványok még nem tudták, mi vár rájuk. Jézus feltámadását, a Jézussal való találkozásukat követően tapasztalták meg, mit is jelent ez a békesség. Amikor akár az üldöző római hatalommal szemben, akár az üldöző zsidókkal, vagy a hamis tanítókkal szemben kellett megállniuk, és krisztusi lélekkel hirdetni az evangéliumot, ott tapasztalták meg, milyen ereje is van a krisztusi békességnek. Jézus megajándékozta tanítványait Szentlelkével, és megajándékozta őket a menynevei békével. Nekünk is erre a békességre van szükségünk a Szentlélek által. Mert ez a világ, amiben mi élünk, tele van békétlenséggel. Minket nem a rómaiak vagy a zsidók üldöznek, minket a bűn üldöz, és minden más. Nekünk is szükségünk van a krisztusi békességre, mert ez a világ nem tud olyan békét adni nekünk, ami az emberi nyomorúság fölé tudna minket emelni.

A Szentírásban több példát is látunk arra, ahogy Krisztus békessége átforgalmazza az ember életét.

mint felejtésről. Az Úr kegyelme ez, aki megajándékoz az Ő békességével. Nem azzal a békességgel, amit a világ tud adni, hanem amit az Úristen ad nekünk Jézus Krisztusban. Olyan békességet, amit csak a hívó ember érez igazán, amely minden emberi nyomorúsá-

Zákeust, a fővámszedőt mindenki gyűlölte. Az emberek a vámszedőket a rómaiak bérencének tartották. Ennek a Zákeusnak minden bizonnyal békétlensége volt, még akkor is, ha esetleg nem tudott róla, vagy nem vett róla tudomást. Békétlensége volt a saját népével. Talán a kíváncsiságában – ahogy fölmászott a fára – fedezhetjük fel, hogy valamit mégis csak átélt ebből a békétlenségéből. Kíváncsi volt arra a rabbira, aki nemcsak testi, hanem lelki békességet is tud adni mindenkinek. Amikor Zákeus találkozott Jézussal, egy hihetetlen dolgot élt át: Jézus nála vacsorált, és békesség szállta meg az ő házat. Ez a mennyi békesség, ami Zákeusnak adatott Krisztus által, arra készítette ezt a mindenki által utált embert, hogy a vagyona felül a szegényeknek adja, és akitől törvénytelenül elvett valamit, annak a négszeresét adja vissza. Ennek a békétlen fővámszedőnek békesség költözött a szívébe Jézus által.

De van egy ellenpélda is a Szentírásban, csak egyet kell visszalapoznunk: a gazdag ifjú története. Ő is egy gazdag ember volt. Anyagi jólétben élt, mindene megvolt, nem hiányzott neki semmi, mégis békétlensége volt. Ezt onnan tudjuk, hogy odament Jézushoz, és megkérdezte tőle, hogyan lehet üdvözülni. Mit tegyek, Mester, hogy elnyerjem az örök életet? Ő nem volt fővámszedő, hogy gyűlölték volna az emberek, mégis az foglalkoztatta, hogy mit tegyen még az életében ahhoz, hogy elnyerje az örök életet. Aztán megtudjuk a Jézussal folytatott beszélgetéséből, hogy ő megtartotta ugyan a parancsolatokat, de volt egy fogyatkozása: a vagyona. Amikor Jézus azt kéri tőle, hogy szabadulj meg a vagyondtól, oszd szét a szegények között, akkor a gazdag ifjú szomorú arccal, lehajtott fejjel ment el Jézustól, mert ezt nem tudta megtenni. Békessége lehetett volna Jézus Krisztus által, de nem lett.

Mi is olyanok vagyunk, hogy az anyagi javakban keressük a békességet. Sokan képzelik azt, ha elég pénzt keresnek, ha van saját otthona valakinek, jól fizető munkahelye, akkor eljön majd a Kánaán. Akkor végre békessége lesz. Sőt sokan azt gondolják, hogy ha minél többet keresnek, minél magasabbra jutnak a ranglétrán, akkor annál kevesebbet kell dolgozni, kevesebbet kell idegeskedni, akkor békessége lesz. De meghozhatja-e az anyagi jólét a békességet, amire ösztönösen várunk? Milyen sokan dolgoznak éjt nappallá téve azért, hogy anyagi jólétben éljenek! Milyen sokan feláldozzák az egészségüket, emberi kapcsolataikat, hogy anyagi jólétben éljenek, és békességük legyen! De ez a békesség mulandó. Ez az a békesség, amit a világ adhat meg. Mert lehet valakinek sok pénze, élhet gondtalanul, mert dolgoznak helyette mások, szép házzal, családdal, autóval, mindennel, amire csak szüksége van – de ezek mind mulandó értékek. Ezek mind olyan dolgok, amik csak mulandó békességet tudnak adni az embernek. Jézus azt mondja, ne olyan kincseket gyűjtsetek, amiket megesz a rozsda vagy a moly. Ezek nem adnak békességet, csak mulandó békességet.

Ha körbenézünk ebben a világban, azt látjuk, hogy sok a békétlen ember. Nemcsak azért, mert sok a nélkülöző, szegény ember, egyszerűen azért, mert az emberek a világtól

várják a békességet, és nem kapják meg. Onnan tudjuk ezt, hogy nagyon sok a panaszkodó ember, aki a saját békétlensége miatt másokat okol. Szidja az éppen aktuális kormányzatot, szidja a szomszédot, a tanárokat az iskolában, az óvónókat az óvodában, a bolti eladókat az üzletben... A saját békétlenségét másokra hárítja, másokat okol miatta. Elégedetlenek az életükkel, a sorsukkal, mert nem Krisztustól várják a békességet.

Érdekes, hogy az anyaországi magyarok nagyon sokszor panaszkodnak a nehéz helyzetük miatt. Ha egy kicsit távolabbra tekintünk, a határon túlra, például Kárpátaljára, akkor azt láthatjuk, hogy a kárpátjai magyar testvéreinknek igazán lehetne okuk az elégedetlenségre, mégis alig halljuk őket panaszkodni. Nyilván köztük is vannak, akik békétlenségben élnek, de mintha valahogy rájuk ez nem lenne jellemző. Ukrajnában hadiállapot lépett életbe, szélsőséges ukrán csoportok fenyegetik a magyarságot, az apáknak és fiaknak Magyarországra, vagy nyugatra kell menniük dolgozni, hogy valahogy megéljen a család, és békétlenségük lehet amiatt is, mert az anyaországi sokszor leukránozzák őket. De azt tapasztalhatjuk, hogy soha sem elégedetlenkednek, teszik a dolgukat. Jézus Krisztus ajándékozta meg őket a maga békességével, és nekünk is erre van szükségünk. Ha nem szilárd alapra építjük az életünket, nem Krisztus Jézus adja a kőszikla alapot, hanem homokra építünk, akkor soha se lesz békességünk. Akkor egész életünk békétlenségbe torkollik.

Azt mondja alapigénken Jézus: „A Pártfogó pedig, a Szentlélek, akit az én nevemmel küld az Atya, ő megtanít majd titeket mindenre, és eszetekbe juttat mindent, amit én mondtam nektek.” Az emberiség a legnagyobb ajándékot kapta meg a Szentlélekben. Mert vágyhatunk Krisztus békességére, de ha nem kapjuk meg a Szentlelket, akkor ez elérhetetlen. Jézus Krisztus önmagával ajándékozott meg. A Szentlélek, aki nemcsak közöttünk van, hanem bennünk munkálkodik, ajándékoz meg bennünket a békességgel. Ő adott békességet Pálnak, amikor a börtönben raboskodott, vagy

amikor hazugság rágalmakat szórtak a fejére, a Szentlélek adott erőt Péter apostolnak, Jánosnak, és a Szentlélek képes békességet adni nekünk is.

Ne a világtól várjuk a békét! Az Úr az, aki megajándékoz. „Békességet hagyok nektek, az én békességemet adom nektek, de nem úgy adom nektek, ahogy a világ adja. Ne nyugtalankodjék a ti szívetek, ne is csüggedjen!” Ámen.

A HALÁL, MINT GYŐZTES NYERESÉG 2018. november 30.

Textus: Fil 1,21-25

A csömöri református gyülekezet egy fiatal missziói gyülekezet, 2010 szeptemberében lett önállóvá. A sok öröm mellett bizony vannak szomorú és nehéz pillanatok is, mint például amikor a gyülekezet aktív tagjait kísérik utolsó földi útjukra. Az elmúlt két évben különösen is sokszor kellett megállniuk a ravatal mellett, és olyanoktól búcsút venni, akik a gyülekezet meghatározó alakjai voltak. Nemrég búcsúztak egy 32 éves fiatalembertől, aki egy szem gyermeke volt a szülőknek, akik minden reményüket a gyermekbe vetették. Váratlanul halt meg, senki nem számítót rá. Elbúcsúztatták egy presbiter szolgatársukat is, aki élő hittel valóban oszlopa volt a presbitériumnak és a gyülekezetnek. Akár a szüleit kíséri utolsó útjára a gyermek, akár a szülő a gyermekét, akár házastárs a házastársát, olyan fájdalomról beszélünk a halállal kapcsolatban, amely nehezen tud nyúltni, s amely végigkíséri az ember életét.

A halál meghatározza az életünket. Gondolatainkat, döntéseinket és tetteinket is. Sokfélék vagyunk, sokféleképpen tekintünk a halálra, különösen a saját magunk halálára. Ismerhetünk olyanokat, akik számára annyira terhelő ez a téma, hogy nem is hozzák szóba, vagy ha szóba kerül, akkor inkább elhessegetik a gondolatot, inkább témát váltanak valahogyan, csak ne kelljen róla beszélni. Szinte betegek a halál kérdésénél. Aztán vannak olyanok is, akiket egyszerűen nem érdekel. Azt mondják: Minek foglalkozz az én halállal, ráérek majd akkor, amikor eljön az idő, addig az élettel akarok foglalkozni! S van egy harmadik típus: aki tudatosan készül a halálra. Mert a hite, a hitvallása, vallása erre tanítja őt. Akár így van, akár úgy, egy dologban minden ember egyforma: földi létezésünknek van egy végpontja, és ennek tudata meghatározza egész földi életünket.

Alapigénken keresztül Mennyei Atyánk arra tanít most bennünket, hogy keresztyénként hogyan viszonyuljunk a halál kérdéséhez úgy, hogy ha számunkra az élet Krisztus.

Pál apostol a börtönből írja biztonyságtételét. Nehéz helyzetben van ismét, raboskodik a krisztusi szolgálatban. De ő ezt vállalja, és a börtön rácsai mögül írja ezt a csodálatos biztonyságot: „nekem az élet Krisztus, és a meghalás nyereség.” Ő nem fél a haláltól, sőt, számára a halál nyereség. Joggal vetődhet fel a kérdés azokban, akik most gyászsal a szívekben hallgatják Pál apostol szavait,

hogyan lehet nyereségként tekinteni a halálra, amikor az a legnagyobb veszteség az ember számára. A nyereség mindig valami örömteli dologgal kapcsolatos. Például amikor egy fárasztó és küzdelmes feladat elvégzése után siker koronázza a munkánkat, és elérjük célunkat. Gondolhatunk akár a gyülekezetépítésre, vagy gyülekezeti otthon építésre is. Csömörön nyereség az,

den nap megéli Krisztust. Megéli Krisztus jelenlétét az életében. Ott van vele. Már nem egyedül, Isten nélkül bolyong az életben, hanem a megváltó Krisztus által a legközelebb került az Istenhez. Istennel együtt éli az életét.

Miért annyira fontos, hogy Krisztussal együtt éljünk? Ahhoz, hogy ezt megértsük, vissza kell lapoznunk a Szentírás legelejére, a teremtés történetéhez. Azt látjuk, hogy az Édenkertben nem pusztán Ádám és Éva jelenik meg előttünk, hanem harmadikként ott van Isten is. Isten úgy teremtette meg az embert, hogy élő kapcsolatban van vele. A saját képére alkotta meg az embert, és felruházta olyan képességekkel, amik az istenképüsből fakadnak, például a szeretettel, vagy a teremtés képességével. Egy hármasság jelenik meg előttünk: férfi, nő és Isten. Az emberi élet csak Isten jelenlétében lehet teljes, és a Teremtő ezt még

meg is koronázza azzal, hogy az Édenkert közepébe a jó és a rossz tudásának fája mellett elhelyezi az élet fáját is. Isten megajándékozza az embert az élet fájával, hogyha arról szakít, akkor örökké éljen. Egy csodálatos üzenet, egy evangélium fogalmazódik meg már a teremtés hajnalán: Isten örökké együtt akar élni az emberrel. Azáltal, hogy az ember szakíthat az élet fájáról, és örök élete lesz, az Istennel való öröklét fejeződik ki.

Csak hát történt egy probléma: belépett az ember életébe a bűn, és ezért Isten megtiltotta, hogy szakítsanak az örök élet fájáról. Nem élhetnek örökké, mert bűnt követtek el. Megszakad a hármasság. Ádám és Éva, az ember, mi, elfordultunk az Istentől. Kizártuk Istent az életünkéből, és így cson-

meg is koronázza azzal, hogy az Édenkert közepébe a jó és a rossz tudásának fája mellett elhelyezi az élet fáját is. Isten megajándékozza az embert az élet fájával, hogyha arról szakít, akkor örökké éljen. Egy csodálatos üzenet, egy evangélium fogalmazódik meg már a teremtés hajnalán: Isten örökké együtt akar élni az emberrel. Azáltal, hogy az ember szakíthat az élet fájáról, és örök élete lesz, az Istennel való öröklét fejeződik ki.

csak hát történt egy probléma: belépett az ember életébe a bűn, és ezért Isten megtiltotta, hogy szakítsanak az örök élet fájáról. Nem élhetnek örökké, mert bűnt követtek el. Megszakad a hármasság. Ádám és Éva, az ember, mi, elfordultunk az Istentől. Kizártuk Istent az életünkéből, és így cson-

meg is koronázza azzal, hogy az Édenkert közepébe a jó és a rossz tudásának fája mellett elhelyezi az élet fáját is. Isten megajándékozza az embert az élet fájával, hogyha arról szakít, akkor örökké éljen. Egy csodálatos üzenet, egy evangélium fogalmazódik meg már a teremtés hajnalán: Isten örökké együtt akar élni az emberrel. Azáltal, hogy az ember szakíthat az élet fájáról, és örök élete lesz, az Istennel való öröklét fejeződik ki.

meg is koronázza azzal, hogy az Édenkert közepébe a jó és a rossz tudásának fája mellett elhelyezi az élet fáját is. Isten megajándékozza az embert az élet fájával, hogyha arról szakít, akkor örökké éljen. Egy csodálatos üzenet, egy evangélium fogalmazódik meg már a teremtés hajnalán: Isten örökké együtt akar élni az emberrel. Azáltal, hogy az ember szakíthat az élet fájáról, és örök élete lesz, az Istennel való öröklét fejeződik ki.

meg is koronázza azzal, hogy az Édenkert közepébe a jó és a rossz tudásának fája mellett elhelyezi az élet fáját is. Isten megajándékozza az embert az élet fájával, hogyha arról szakít, akkor örökké éljen. Egy csodálatos üzenet, egy evangélium fogalmazódik meg már a teremtés hajnalán: Isten örökké együtt akar élni az emberrel. Azáltal, hogy az ember szakíthat az élet fájáról, és örök élete lesz, az Istennel való öröklét fejeződik ki.

meg is koronázza azzal, hogy az Édenkert közepébe a jó és a rossz tudásának fája mellett elhelyezi az élet fáját is. Isten megajándékozza az embert az élet fájával, hogyha arról szakít, akkor örökké éljen. Egy csodálatos üzenet, egy evangélium fogalmazódik meg már a teremtés hajnalán: Isten örökké együtt akar élni az emberrel. Azáltal, hogy az ember szakíthat az élet fájáról, és örök élete lesz, az Istennel való öröklét fejeződik ki.

meg is koronázza azzal, hogy az Édenkert közepébe a jó és a rossz tudásának fája mellett elhelyezi az élet fáját is. Isten megajándékozza az embert az élet fájával, hogyha arról szakít, akkor örökké éljen. Egy csodálatos üzenet, egy evangélium fogalmazódik meg már a teremtés hajnalán: Isten örökké együtt akar élni az emberrel. Azáltal, hogy az ember szakíthat az élet fájáról, és örök élete lesz, az Istennel való öröklét fejeződik ki.

meg is koronázza azzal, hogy az Édenkert közepébe a jó és a rossz tudásának fája mellett elhelyezi az élet fáját is. Isten megajándékozza az embert az élet fájával, hogyha arról szakít, akkor örökké éljen. Egy csodálatos üzenet, egy evangélium fogalmazódik meg már a teremtés hajnalán: Isten örökké együtt akar élni az emberrel. Azáltal, hogy az ember szakíthat az élet fájáról, és örök élete lesz, az Istennel való öröklét fejeződik ki.

meg is koronázza azzal, hogy az Édenkert közepébe a jó és a rossz tudásának fája mellett elhelyezi az élet fáját is. Isten megajándékozza az embert az élet fájával, hogyha arról szakít, akkor örökké éljen. Egy csodálatos üzenet, egy evangélium fogalmazódik meg már a teremtés hajnalán: Isten örökké együtt akar élni az emberrel. Azáltal, hogy az ember szakíthat az élet fájáról, és örök élete lesz, az Istennel való öröklét fejeződik ki.

meg is koronázza azzal, hogy az Édenkert közepébe a jó és a rossz tudásának fája mellett elhelyezi az élet fáját is. Isten megajándékozza az embert az élet fájával, hogyha arról szakít, akkor örökké éljen. Egy csodálatos üzenet, egy evangélium fogalmazódik meg már a teremtés hajnalán: Isten örökké együtt akar élni az emberrel. Azáltal, hogy az ember szakíthat az élet fájáról, és örök élete lesz, az Istennel való öröklét fejeződik ki.

megszerezve második világbajnoki címét. Aki nézte, valóban egy nagyon izgalmas mérkőzést láthatott, hiszen az első menetben Bácsi ellenfele három pontot is kapott, aztán a következő három percben Bácsi szépíteni tudott, míg végül a meccs lefújása előtt a török versenyző hibázott, amiért Bácsi kapott még egy pontot, így tudott végül győzni 4:3-ra. Szoros mérkőzés volt. Belegondolhatunk abba, mennyit küzdhetett ez a magyar fiú az évek során, milyen áldozatokat követelhetett tőle, családjától, edzőjétől, hogy idáig eljusson. De megérte. Végül is nyereséggel zárult számára ez a küzdelem, a befektetett munka, a kitartás, a hit abban, hogy győzni fog.

A birkózásban a nyers emberi erő feszül egymásnak, test a test ellen, mindenféle eszköz nélkül. Valahogy ilyen az életünk is: sokszor a nyers erőre vagyunk hagyatkozva, a nyers erőnkkel próbáljuk elérni a céljainkat. Ahogy a birkózásban, az életünkben is van úgy, hogy nem sikerül elérni a célunkat. Van úgy, hogy kimerülten padlót fogunk, valaki kétvállra fektet, van úgy, hogy megsérülünk, de folytatni kell. De nem mindegy, hogyan

küzdünk: egyedül, vagy Istennel. Isten úgy teremtett meg bennünket, hogy Ő része akar lenni az életünknek. Hármasságban: én, embertárs, Isten. Ezért nem mind-egy, hogy azt az életet, amit az Istentől ajándékba kaptam, Istennel, vagy Isten nél-

kül, csonkán harcolom végig.

Ahogy a birkózásban, az életben is végül mindenkinek összesítik a pontjait, és az alapján dől el, hogy ki állhat a győztesek oldalára, ki veheti át a hervadhatatlan győzelmi koszorút. A halál pontosan ez a vég, ez a pontszámolás – mondhatjuk így is –, amikor összeszámlálásra kerülnek életünk eredményei, pontszámai. És abban egészen biztosak lehetünk, hogy a pontozásnál nem az fog számítani, hogy mekkora vagyonnal rendelkezem, nem is az, hogy hányszor mondtam nemet a bűnre, vagy hányszor buktam el, egyedül az fog számítani, hogy kivel harcoltam végig az életemet, jelen volt-e benne Krisztus, és Krisztuson keresztül az Atya, a teremtő Isten.

Ha Krisztussal élek, akkor Istennel élek. Így a halál számomra nem a bűnös élet fájdalmas lezárása, hanem egy győztes nyereség, egy küzdelmes, sok fájdalmat és megpróbáltatást magában hordozó, de Isten áldó szeretetének árnyékában megélt élet győzelme.

Jézus szavával zárjuk: „Én vagyok a feltámadás és az élet, aki hisz énbennem, ha meghal is, él; és aki él, és hisz énbennem, az nem hal meg soha.” Ámen.

P.A.

100 ÉVE HALT MEG ADY ENDRE

ADY ENDRE

KÖSZÖNÖM, KÖSZÖNÖM, KÖSZÖNÖM

Napsugarak zugása, amit hallok,
Számban nevednek jó ize van,
Szent mennydörgést néz a két szemem,
Istenem, istenem, istenem,
Zavart lelkem tegnap mindent bevallott:
Te voltál mindig mindenben minden
Boldog szimatolásaimban,
Gyöngéd simogatásaimban
S éles, szomorú nézéseimben.
Ma köszönöm, hogy te voltál ott,
Hol éreztem az életemet
S hol dőltek, épültek az oltárok.
Köszönöm az én értem vetett ágyat,
Köszönöm neked az első sírást,
Köszönöm tört szívű édes anyámat,
Fiatalságomat és bűneimet,
Köszönöm a kétséget, a hitet,
A csókot és a betegséget.
Köszönöm, hogy nem tartozok senkinek
Másnak, csupán néked, mindenért néked.
Napsugarak zugása, amit hallok,
Számban nevednek jó ize van,
Szent mennydörgést néz a két szemem,
Istenem, istenem, istenem,
Könnyebb a lelkem, hogy most látván vallott,
Hogy te voltál élet, bú, csók, öröm
S hogy te leszel a halál, köszönöm.

**SEBESTÉNY-JÁGER
ORSOLYA**

MÚLHATATLANUL (Ady Endre halálának 100. évére)

Benne összesűrűsödnek messzi évtizedek,
az idő függönyén áthajol egy emlék:
Írjál Ady-ról, küszködő hitéről,
szereleme színeit, lüktetését bontsd szét.

Írd le másnak is – kérte tanámóm –
s én kislány szívemmel bontogattam titkát,
közel hajolva, versei vigyáztak,
s fellobbant fényük, mint tűzben szétszórt szikrák.

Felnőtt fejjel már házának küszöbén,
Erdély kapujában némán megállok:
torkomban sírás, felébred az emlék,
körütem tarkán, zsbongó diákok,

homályosult szemmel nézem a képeket,
a vén karosszéket, a fényeket a falon,
s arra gondolok: mennyi mindent adott
versein át egy égfényű hatalom.

S diákjaim között – szólok csöndesen,
mert a bölccsé lett szív, haláláig tanult,
Olvassátok őt – keressétek titkát:
mely lüktet, világít, múlhatatlanul.

„Valakik pedig befogadták őt, hatalmat adott azoknak, hogy Isten fiaivá legyenek, azoknak, akik az ő nevében hisznek; Akik nem vérből, sem a testnek akaratóból, sem a férfinak indulatjából, hanem Istentől születtek.” (János 1:12-13.)

Szeretett testvéreim! Életgyógyulás felülről – ez a heti sorozatunk címe, de nemcsak a címe, hanem az értelme is. Ez a vágyunk, hogy történjenek életgyógyulások felülről. Láttuk, hogy Isten gondolata milyen jó volt az emberrel. Ha az ember megmarad Isten szereteturalma alatt, akkor nekünk nem kellene most betegségről meg gyógyulásról beszélnünk. Akkor az az élet lüktetne ezen a kis földgolyón, amelyet Isten nemcsak megáldott, hanem elkészített, és amelyre minden lehetőséget megadott az embernek. De az ember arra használta fel a szabadságát, amelyet kapott, hogy elhagyta az Istent. Függetlenítette magát tőle.

Ez a függetlenedés, ez a bűn. S a bűn mindig személyes valóság. A bűn mindig úgy jelenik meg ezen a világon, hogy a te bűnöd és az én bűnöm. Nem általánosságban, hogy az ember bűne. Mindig hozzákötődik ahhoz az emberhez, aki a bűnt elköveti. Isten azt kérdezte Ádámtól: Hol vagy? Mit tettél? Egyes szám második személyben. Az Isten mindig így közeledik az emberhez. Mert bűn nincs általánosságban, mint ahogy ember sincs általánosságban. Hol van az ember? Te vagy és a melletted ülő és a következő és a földgolyó túlsó végén ülő meghatározott ember. Mindig egy meghatározott lény. És a bűn sem egy elvont fogalom, hanem a te bűnöd és az én bűnöm.

Tegnap este láttuk, hogy az ember a bűn miatt elveszett. A Sátán csapdájába esett, és onnan nincs többé kiút. De azt is hallottuk, hogy Isten minden értelmet fölülhaladó szeretetében ahelyett, hogy összegyúrta volna ezt a földgolyót, mint az agyagmíves a félresikeredett agyagot, Szabadítót küldött. Úgy szerette ezt a világot, hogy megszületett Fiát adta, hogy valaki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen. Megtört az ősi átok – ezt énekeltük most, istentiszteletünk kezdetén. Valóban: mikor Jézus Krisztus ajkáról elhangzott: Elvégeztetett! – megtört az ősi átok, és azóta Őt nem hiába várod, betér hozzád, megáld.

Milyen jó, ha voltak tegnap vagy tegnapelőtt vagy tíz éve vagy ötven éve, de újra meg újra, akik elhitték, hogy van Szabadítójuk, sőt odamentek a Szabadítóhoz minden bűnükkel és nyomorúságukkal. Milyen jó! Mert akkor folytatódhat számukra az üzenet, az örömhír: „Valakik pedig befogadták őt, hatalmat adott azoknak, hogy Isten fiaivá legyenek, azoknak, akik az ő nevében hisznek; Akik nem vérből, sem a testnek akaratóból, sem a férfinak indulatjából, hanem Istentől születtek.”

Először arra figyeljünk, mit jelent befogadni Jézust, majd pedig mi is az az újjászületés, amiről első este is hallottunk, meg most is hallunk így: „akik Istentől születtek”. Azután hadd hangozzék az ige, mit jelent, hogy „hatalmat adott azoknak, hogy az Isten fiaivá legyenek”.

Befogadni Jézust

Amikor valaki Jézus keresztjéhez elérkezik, azaz hittel elfogadja, hogy minden bűne Jézuson van, átéli a bűnbocsánat örömét. Átéli, amit Dávid, a zsoltáros így írt le: „*te levettéd rólam bűneimnek terhét*”. Nagy öröm, amikor valaki személyesen éli át, hogy az Isten levette róla mindazt, amit elkövetett, mindazt, amit tud, vagy nem tud, mindazt, ami az életét szorítja, nyomja, mint bűn. De ez még nem megtérés. Isten kegyelembefogadott gyermekévé lett, aki átélte a bűnbocsánat örömét, de a megtérés még előtte áll. Megnyílt az út. Szabaddá lett. De ez még nem új élet. A férges gyümölcs eltakarított a fa alól, de a fa jövőre ugyanazt a termést hozza. Idejártál az úrasztalához, átélte a bűnbocsánat örömét, két-három napig kísér, és utána újra kezdődik minden előről. Újra ugyanazokat a gyümölcsöket gyűjtögeted be (vagy gyűjtögetem be), jövök a következő úrvacsorához, a fa alól a termés újra és újra eltakarítatik, de a fa ugyanaz. Sokan csak idáig jutnak el a hitben. Talán évtizedekkel ezelőtt átélték a bűnbocsánat örömét, és azt hitték, hogy megtértek. Úgy is mondják: én ekkor és ekkor megtértem. Megtértem, mert elfogadtam Jézus Krisztust megváltómnak, és elfogadtam a bűneim bocsánatát. Az Isten kegyelembefogadott. De ez még nem megtérés.

Mit jelent a megtérés? Figyeljük a szót! Megtémi azt jelenti, hogy visszakerülni oda, ahonnan kiestem. Az Ószövetség ígéje, a megtérés szó, pontosan azt fejezi ki, hogy valaki elindul egy úton, és az út valamely pontján észreveszi, hogy rossz irányba halad. Megáll, megfordul, és elindul a másik irányba. Az Újszövetség szava, a megtérés szó, a gondolatok, az érzésvilág, az akarat, az ember egész valójának a megváltozását jelenti. Vissza oda, ahonnan kiestem. Honnan estem ki? Hogyan kezdődött az Isten teremtő akarat, gondolata az emberrel? Úgy, hogy Isten szereteturalma alatt élek, alárendelve az Istennek. Szereteturalom és szabadság, de alárendelve az Istennek. Az Ő akarata érvényesül az életben, én pedig boldogan elfogadom az Isten gondolata szerint azt a jó

akaratot, amelyik mindig csak a javamat, a boldogságomat akarja és munkálja, és azok boldogságát, akik között élek. Az Isten jó akarata alatt élek.

És innen az ember kiesett. Függetlenítette magát az Isten szereteturalma alól, kiment, és önállósította magát. Az élete trónján nem az Úr ül, hanem ő maga. Fölt az élete trónjára, és meghatározta, hogy mi történjék az ő életében. Meghatározta annyira, hogy még Isten sem cselekedhet szabadon vele. Azt cselekedheti, amit én megengedek, amit én jónak látok, de amire azt mondom, hogy nem jó, azt az Isten sem teheti velem. Mert én vagyok az úr! Szelektálom az életemet érő hatásokat, mégpedig a saját tetszésem és akaratom szerint. Bűnbocsánat-nyerést átéltem, de nem került az Isten uralma alá az életem. Igyekezem tenni a jót, próbálok is az Istennek tetsző módon élni, de a trónon én ülök. A saját akaratom határozza meg az életem irányát, és nem az Istené. Megtérés nincs.

Bármilyen megdöbbentő lehet valaki számára, ha abban a hitben élt talán húsz-huszonöt éve, vagy ki tudja mennyi, hogy megtért, az Isten bűnbocsátó kegyelmét átélte, de ha nem történt meg a trónfosztás, ha nem történt továbblépés, akkor ő még mindig ott áll a kereszt alatt, és nem jutott tovább. Nem lehet kikerülni Jézus keresztjét! Az új élethez csak itt vezet tovább az út. Senki nem mondhatja, hogy én Isten uralma alá lépek, de nem kell a bűneimről beszélni. Hagyjuk a múltat, én odalépek, és elkezdem cselekedni az Ő akarata. Képtelenség! Nincs új élet a kereszt megkerülésével! Amíg oda nem jutok a személyes bűneimmel, a konkrét bűnökkel, azokkal, amiket megmutatott az Isten, hogy loptam, hogy parázna voltam, hogy folyamatosan hazudok, hogy most is csalásokban élek, hogy hamisság az életem, hogy nem akarok tudomást venni arról, mit követtem el valakivel szemben, le tudtam, és én odaálltam az Isten elé... A kereszt alól indulhatok tovább, de tovább is akar indítani a kereszt alól az én Uram, mert ha ott maradok, akkor nincs új életem. Akkor ott állok, a bűnbocsánatot újra meg újra kérve és elfogadva, de a szabadulás, az életem új lehetőségének a megragadása nélkül.

Befogadni Jézust – mit jelent?

Beszéltünk az Isten által teremtet otthonról, amelynek ajtaja van. Ez az ajtó szabadon volt az Edenben. Szabadon volt úgy, hogy Isten ki- és bejárt, bemehetett a szobákba, és mindenütt megmondhatta, hogy mit kell a helyére tenni, minek kell ott történni, mit mire használjon az ember, hogy éljen, és aztán ez az ajtó becsukódott. De van ennek a háznak két ablaka is. Az egyik ablak az értelmünk, a másik ablak az érzelmi világunk, és mi kinézünk a két ablakon. Halljuk, amit mond az Úr. Meg is értjük, igazat is adunk neki, el is fogadjuk az értelmünkkel, meg is indulunk rajta, meg is határozzuk, hogy mindennek úgy kell történni, de a két ablak kevés. Az ajtónak kell kinyílnia. Az akaratom az ajtó. Az Istennek mindig az akaratommal van gondja, mert szabad akaratot adott. Az értelmemet Ő győzi meg. Nem az én csodálatos fejem fog odatalálni valahogy az Isten világosságába, hanem Ő jön utánam. Meggyőz a bűnömről, meggyőz az új élet lehetőségéről. Meggyőz. A Szentlélek munkája ez. Nem nekünk kell az értelmünkkel valami különös erőfeszítést tenni. Az Isten végzi, nekünk csak hagyni kell, hogy az értelmünkben munkálkodjék. Az érzelmi világunkra is Ő hat. Ő munkálja azt, hogy egyszer csak fájjanak a bűneim. De az akaratom, amelyet szintén munkál az Isten, próbál mozdítani, az tőlünk függ. Mert ezt szabaddá tette az Isten. Az akaratomat nem erőlteti rád. Meggyőz, megindít, és akkor neked kell lépni: kinyitni az ajtót.

Valaki úgy él, hogy gyermekei számyra bocsátva, igen jó körülmények között, ő maga pedig még mindig az anyagiak után fut. Fut, fut, nem tudja, miért. Elmondja, már nincs öröme benne, de olyan jó lehetőségek vannak, mindig jobb. Minden évben jobb. Megy. Mikor hallja, hogy az Isten egészen

másra akarja használni az idejét, az életét, azt mondja, így van. Sőt, ő maga kezdi. Amikor beszélgetésben elhangzik ez, mikor erről van szó, könnyei hullanak, és mégis minden marad a régiben. Mert az ajtó nem nyílik. Befogadni Jézust azt jelenti, hogy nem az ablakon nézelődöm, hanem odalépek az ajtóhoz, és kitárom. Kitárom, és azt mondom: Jöjj, Uram, és ebben a házban történjék az, amit te akarsz! Kiszolgáltatam magam neked, hogy ne legyen saját akaratom, hanem az én akaratom a tiéd legyen.

Talán három évvel ezelőtt hangzott erről a szószékről Zákus története egy evangélikázációs sorozatban. Nagyon megkapott engem, ahogy magnetofon-szalagon hallottam, mit jelentett Zákusnak befogadni Jézust. Azt jelentette, hogy kinyitotta előtte az ajtót, átadta a kulcsait, és azt mondta, hogy Uram, oda lépsz be, ahova akarsz, azt veszel el, amit akarsz, azt teszel be, amit akarsz. Ha azt mondod, hogy hagyjam abba az eddigi hivatásomat, abbahagyom. Ha azt mondod, folytassam tovább, nehéz, nehezebb, mint abbahagyni, de a Te parancsodra folytatni fogom. Ezután ebben a házban az történik, amit Te akarsz. Totális kiszolgáltatottság. Átadom az életem kapukulcsát és minden más kulcsot. Uram, a tiéd. Mától kezdve nem én irányítom ezt az otthont. Mától kezdve Tiéd minden: a tehetségem, az értelmem, a gondolataim, Tiéd a pénzem, az erőm, az időm. Ha azt mondod, hogy holnap induljak el Kínába misszionáriusnak, nem kívánom, de holnap indulnom kell. Ha azt

mondod, hogy ne Kínába, hanem a nagymámhoz induljak el, és végezzem el, amit elmondtál, akkor, Uram, indulok. Mától kezdve itt az történjék, amit Te akarsz! Ezt jelenti befogadni Jézust.

Valaki, egy fiatalember, megértette ezt. Annyira megértette, hogy azt mondta a lelkipásztornak, eljövök újabb beszélgetésre,

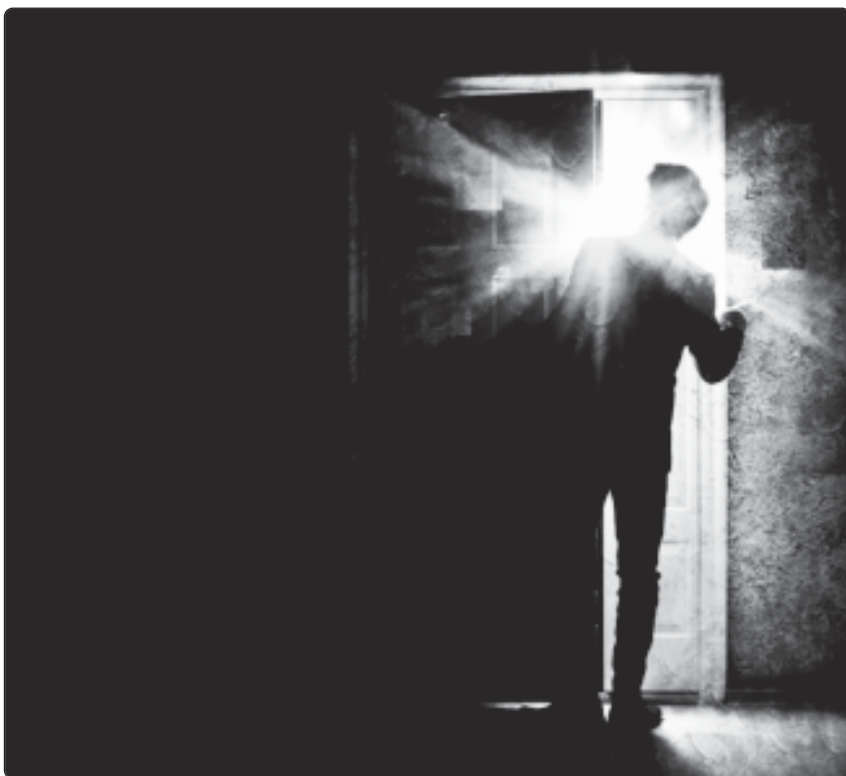

ha mindazt, amit megértettem Isten világosságában, hogy el kell rendeznem és másként kell folytatnom, sikerült már amennyire tőlem telik elrendezni. Eltűnt a fiatalember. Hetek múlva a lelkipásztora szólott neki: Hát nem jöttél még! Abbahagyta? Dehogys hagytam abba! De hét még hátra van. Mert a fiatalember egy szabaddá tett délutánját arra fordította, hogy Isten világosságában kérte, hadd lássa meg mindazt, amit Isten meg akar mutatni neki, ami nem Isten akarata szerint való az életében. És annyi mindent összeírt azon a délutánon, hogy hetek múltával is még hét hátra volt: akikkel valamit rendezni kellett, akinek visszaadni kellett, akitől bocsánatot kérni kellett, amit jóvátenni kellett – hét még hátra volt.

Akik befogadták Jézust – ez a megtérés. Amikor visszatérek az Isten uralma alá. Hogy Istenem, a Te uralmad érvényesüljön az életemben! Itt vagyok fiatalon, csoportársak között az egyetemen, itt vagyok egy szerelem kellős közepében, itt vagyok családi zűrök, gondok között, itt vagyok adóssághaterekkel, itt vagyok a betegségem nem tudom hova vezető útjával: Uram, minden mindegy, lépj be ide, és vegyél át mindent! Vedd át az uralmat, és amit Te mondasz, én azt szeretném cselekedni! Mikor valakiben eldől ez a kérdés, akkor fogadta be Jézust. Ez a megtérés.

„akik Istentől születtek”

Hogyha befogadod Jézust, megtörténik az újjászületés csodája. Mert az Isten felel. Pontos menetrendje van. „Ha valaki meghallja a hangomat és kinyitja az ajtót, bemegyek ahhoz, és vele vacsorálok, ő pedig énvelem.” Nincs tévedés: addig nem! Ha így kinyílik az életed ajtaja, Isten a fölülről való újjászületés csodáját viszi végbe, és az életedbe belép az Isten élete. Megjelenik kicsiben, éppen csak újszülött, nyomorult életedben (életemben) megszületett az Isten élete. Bejött Jézus, elkezd az életét bennem. Nem én lettem jóvá. Semmi más változás nincs. Ha kiküldöm onnan, ha nem engedem szóhoz

jutni, ugyanaz a vad, ugyanaz az erőszakos ösztönlény leszek. Nem történik olyan csoda, hogy az az ember, akinek az élete ízig-veéig tönkrement nyomorult élet, egyszerre jóvá lesz. Ilyen nincs! A halálunkig ugyanazok maradunk. Mi. De Jézus is ugyanaz! És ha beléphetett oda, egyszer csak elkezdődik ott valami más, és csodálkozom rajta: hogy lehet!?! Máskor kiabáltam, mikor az autó mögött valaki úgy ment át, és én éppen toltam. Ez a reflex bennem van. Hogy lehet, hogy nem kiáltok!?! Mi történt? Valaki másnak az élete megjelent ott. Csodálkozol majd, és csodálkoznak, akik körülötted vannak – mert csodálkozni fognak –, hogy lehet ez!?! Minden fillért a fogához vert, és most vett az unokájának, vagy a feleségének... Mi történt? Most azt mondja, hogy vigyük el ezt az ötven forintot, és tegyük a perselybe. Hát eddig mindig két forintról volt szó! Mert úgyis zárt a persely, nem érdekes. Majd adakozunk, ha adományt kell adni! Mi történt? Valami csoda történt! A csoporttársak is egyszer csak észreveszik az egyetemen: De megváltoztál! Mi van veled? Először furcsállják, aztán meg kezdenek érdeklődni.

Újjászületél – az Isten csodája ment végbe. Kicsi még ez az élet, éppen hogy indul. Körülveszi a nyomorult nagy régi élet. Meg akarja fojtani, de mégis él. Mert akik Istentől születtek, azokban ez az élet nem fojtható meg. Ha egyszer valaki újonnan született, annak lehet nagyon mélyen az élete, lehet olyan, hogy rá se lehet ismerni, de az az élet, amely benne elindult, az az élet megvan. Lehet, hogy haldoklik, lehet, hogy kétségbeesztő állapotban van, de aki egyszer újonnan született, annak élete van.

Az újjászületés csodáját az Isten adja. Nem tudjuk produkálni, nem tudjuk valamilyen technikával átvenni. Ki kell nyitni az ajtót, lehet, hogy órákon belül, lehet, hogy másnap, vagy egy hét múlva, nem tudom, Isten tudja, elmegy az akadály, ha valóban komoly az a döntés. Mert kipróbálja az Isten! Valóban? Az én akaratom? És akkor máris benne vagy valahol egy olyan kérdésben, ahol eldől, hogy az egész csak mendemonda volt, vagy pedig az életed legnagyobb lépése. Mert akkor az Isten kipróbálja. És ha valóban lépsz, azon a ponton is, ami talán a legérzékenyebb, amiről azt mondtad: Uram, mindent, de ezt az egyet nem! – ha azon a ponton is lépsz, az újjászületés csodája a tiéd lesz.

A gazdag ifjú újonnan születhetett volna. Hítt Jézusban, odament hozzá, mindent próbált úgy cselekedni, ahogy mondtá, csak egyet nem – és elment megszomorodva. Nem

született újonnan. Zákus újonnan született, mert Jézus azt az egyet kérte tőle, talán szavak nélkül is. Zákus egyből értette, mi az az egy, ami megmutatta, hogy valóban kinyitotta az ajtót, és nem mese és nem fogadkozás. És azt az egyet tette Zákus. Biztosan kellett volna sok minden mást is tenni, de azt tette, és újjászületett. Azt mondja Jézus: „Ma lett üdvössége ennek a háznak, mert ő is Ábrahám fia.”

„hatalmat adott azoknak, hogy Isten fiaivá legyenek”

Úgy szeretem ezt a mondatot, testvéreim! Talán nem szép, hogy a Biblia mondatai között válogatunk, de ezt a kis mondatot nagyon-nagyon szeretem: „hatalmat adott azoknak, hogy Isten fiaivá legyenek”. Akik újonnan születtek, azok új országba kerülnek. Az Isten fiainak közösségébe. Az Isten országának polgárai lesznek, mely országban más a rend, más a törvény. Abban az országban az a rend, az a dolgom, hogy az akaratom az Övé legyen. Teljes szívvel csüngjek az Ő akaratán. A többi mind az Övé: a gondom, a bajom, a holnapom, a halálom, a gyermekeim, az anyagiak, minden az Ő gondja.

Eltévesztjük, mikor egymásnak idézzük: „Minden gondotokat óráá vessétek, mert néki gondja van reátok!” Tudjuk, hogy kiknek írta ezt Péter apostol? Úgy kezdődik az a levél: „akik újonnan születettek Jézus

Krisztusnak a halálból való föltámadása által... Minden gondotokat óráá vessétek, mert néki gondja van reátok!” Addig nem! Az Isten kegyelme addig is érvényes. Gondviselő szeretete hogyan lenne érvényes! De addig minden gondodat bizalommal nem teheted oda. Hiába teszed! Látod te is! Odatettem, de nem segít! Odatettem, és nincs ki-

út! Odatettem, és évek óta semmi megoldás! Ha odateszed az életedet, akkor majd lesz megoldás. Nem biztos, hogy úgy, sőt, majdnem biztos, hogy nem úgy, mint ahogy te gondoltad, hanem jobban!

Az Istennek olyan különös a törvénye, az Ő országában egészen más a rend. Tovább nincs gondod arra, hogy miből élek – az az Ő gondja. Te az Isten gyermeke lettél. Tovább nem kérdés, hogy lesz-e társam, vagy nem lesz. Az az Ő kérdése. Eddig a tiéd volt. Jaj, úgy kell foglódnom! Jaj, telnek az évek! Azért csak valahogy... Nem kell valahogy! Élhetsz úgy, hogy megígérte neked az Isten, újjászületett gyermekének: „Szerzek neki segítőtársat, hozzá illőt.” Ő ígérte meg. Elbújhatsz a világ végére mindenki elől, az Isten odaviszi neked! Odaviszi úgy, ahogy valaki, pap szülei akarata ellenére elment egy szeretetotthonba dolgozni. Azt mondta az édesapja, aki lelkipásztor, hívó ember, tele életbölcseccsel: „Eldugod magad. Érettségiztél. Mi lesz veled?”

„Nem bánom. Odavezet az utam.” Két hónap, egy teológus fiú írja nekem a leány nevét, és azt is, hogy tisztáztunk egymás előtt mindent. Azóta három gyermekes családom, lelkipásztorné valahol a Dunántúlon. Nem bújhatok el! Akkor odaviszi az Isten. Nem kell gondban lenni, mi lesz.

Vagy ha nem? De nem adta oda az életet? Nem arról volt szó, hogy Uram, amit Te akarsz? Már nem én élek tovább, élj Te bennem? Higgyük el, hogy az Ő akarata mindig jobb, mint a mi legbőlcsebb kifundált akaratunk. Néha mikor túllelkeselem valamin, szépen futnak előre a képek, hogy majd így lesz, meg úgy lesz..., feleségem óva int: Ne hidd, hogy úgy lesz! Az Isten mindig más-képp, és mindig jobban... És akkor úgy megcsöndesedem: igen.

Testvérem, ismered, mit jelent az, hogy hatalmat adott, hogy az Isten fiává légy? Hogy neked tovább nincs gondod? Anyagi gondod sincs. Na de ha félig-meddig? És olyan nagy anyagi gondban vagyok? Félig-meddigre nem ígérte az Isten. Akik befogadták őt, hatalmat adott azoknak, hogy az Isten fiaivá legyenek. Akik kiszolgáltatták neki az életüket, azok életének minden gondja, minden perce az Isten gondja. Nem az enyém. Ha még valahova, az Ő gondja, hogy mit mond-

jál, nem a tiéd. Az Ő gondja, hogy hogyan fogadnak, az Ő gondja, hogy hogy viseled el, ha kidobtak, az Ő gondja, hogyha megaláznak, hogyan folytatódjék tovább. A tiéd egyetlen egy: Uram, ki ne lépjek az uralmad alól. És akkor boldog leszel. Akkor azt mondd: nem a körülmények boldogítanak, nem is a pénz és sok minden más. Ő boldogít. De hiszen Ő így kezdte! Ez volt a terve. És a tiéd még mindig más? Még mindig próbálsz erőltetni az eddigieket? Nem vetted még észre, hogy mennyi mindent kipróbáltál, és még mindig nem jön össze az az élet, amit szeretnél?

Életgyógyulás felülről. Nem hókusz-pókusz, nem valami misztikus elrédés. Az

Egy rabszolgát már majdnem halálra gyötört a gazdája, és már semmi haszna nem volt belőle. Azt mondta: Elviszlek a vásárba, mutasd, hogy érsz valamit, mert ha senki nem vesz meg, megöllek.

Ott volt az a nyomorult ember, ismerte a gazdája kegyetlenségét, remegett, és tudta, hogy őt senki nem veszi meg. Kinek kellene egy ilyen beteg, elöregedett, tönkrement ember!?

Jöttek a vevők, kérdezték, mit kér ezért a hitvány rabszolgáért. És akkor elhangzott egy vagy tízszeres ár, amennyit egy életerős fiatal rabszolgáért adnának. Kinevették, ott hagyták, kigúnyolták.

Már majdnem vége volt a rabszolgavásárnak, amikor valaki közeledett. Egy fiatalember. Megkérdezte a gazdától: Mit kér ezért a rabszolgáért? Újra hangzott a kegyetlen magas ár. A rabszolgá már oda sem nézett. Fejét a kezébe temette, és halálfelelmében arra gondolt, talán órák kérése, és neki vége.

A nagy csöndben fölneézett, és azt látta, hogy a fiatalember kivette a tárcáját, és

Isten adja. Valakik befogadták őt, hatalmat adott azoknak, hogy az Isten fiaivá legyenek, akik nem testtől születtek. Akik Istentől születtek – újonnan. Befogadod?

Neked is hatalmat ad az Isten, hogy az Isten fiaitársaságába kerülj, és elkezdődjék az az élet, amely küzdelmes, de nagyon boldog élet. Amelyik azután az Isten gondolata szerint egyre beljebb és beljebb mehet abba az országba, amelyiknek a teljességét egészen bizonyos, hogy látni fogod odaát.

Amen.

(Az igehirdetés elhangzott 1984. szeptember 28-án a pásaréti református gyülekezetben tartott evangélizáción) ■

elkezdte kiszámolni a vételárat. Azt gondolta, ez nem lehet igaz! Talán nem látok jól! Talán halálfelelmemben látom ezt! Ez nem igaz, nem érek ennyit, ezt ő is tudja! De akkor az új gazda a vállára tette a kezét, és azt mondta: Megvettelek, gyere velem!

Föltápáskodott, és támolyogva elindult az új gazdája után. Eljutottak az új gazdája birtokához. Ott azt mondta neki, kifizettem érted az árat, szabad vagy. Menj, ahova akarsz! Egy pillanatnyi gondolkodás után a rabszolgá odavetette magát a fiatalember elé, és azt mondta: Uram, te tudod, hogy én nem érek ennyit! Ha te ennyit fizettél értem, én téged akarok szolgálni! Fogadj el! Nálad lesz a legjobb helyem! Ha ennyi pénzt kifizettél értem, úgy fogsz bánni velem, ahogy senki más ezen a világon! Fogadj el engem rabszolgádnak! Akkor azt mondta az új gazdája: Rendben van, önkéntes rabszolgám leszel.

Fölugrott, és futott be, csakhogy szolgálhassa ezt az urat.

Végh Tamás ■

ELHUNYT DR. IMRE LAJOS

Mély fájdalommal értesültünk a szomorú hírről, hogy 2019. január 23-án, 82 éves korában elhunyt DR. IMRE LAJOS szentendrei presbíter testvérünk, akít gyülekezetünk is jól ismert grafikai alkotásairól, metszeteiről, melyek közül néhány az újságunkban is megjelent. A pomázi gyülekezeti házunkban 2013-ban kiállítást is rendeztünk műveiből, a kiállítás megnyitóján Dr. Bibó István m é l t a t t a művészetét.

Tíz évvel ezelőtt, Imre Lajos negyedszázados művészi pályájáról megemlékező írá-

sában így írt műveiről Koós Judith művészettörténész, műkritikus: „Imre Lajos a fametszet ősi hagyományai és a nagy mesterek művészi adottságai szerint, kevés eszközzel képes a szimbolikus, jelképes ábrázolások megfogalmazására. Történeti indítatású vagy tájképi metszetei mellett éppen e tulajdonságának egyre mélyebb kibontakoztatása adja meg és fogja bizonyos jelenteni kisgrafikáinak, ex librisinek és alkalmi lapjainak (emléklapjainak) különleges művészi értékét.”

Január 31-én a leányfalui református szeretetotthonban tartottak megemlékezést, temetése Szegeden lesz, melynek időpontjáról lapzártánkig még nem kaptunk értesítést.

Hálások vagyunk Urunknak, hogy ismerhettük és szerethettük őt, legyen áldott Lajos bácsi emléke. ■

A pomázi református templom (2013. október)

Pál az Efézusbeliekhez írt levelében ezt írja: „*Adja meg nektek (az Isten), hogy hatalmasan megerősödjék bennetek a belső ember az ő Lelke által, hogy a Krisztus lakjék szívetekben a hit által*” (Efézus 3,16-17). Vagy egy másik fordítás szerint: „*Hogy Krisztus letelepedjen, és otthonra leljen szívetekben hit által*” (Weymonth).

Kétségtelenül az egyik legfigyelemreméltóbb keresztyén tanítás az, hogy maga Jézus Krisztus a Szentlélek által valóságosan belép egy szívbe, letelepedik, és otthonra lel benne. Krisztus ott él minden ember szívében, aki befogadja Őt.

Jézus azt mondta tanítványainak: „*Ha valaki szeret engem, az megtartja az én ígémet; azt pedig az Atyám is szeretni fogja, és elmegyünk hozzá, és szállást készítenk magunknak nála*” (János 14,23). De azt is megmondta nekik, hogy hamarosan itt fogja hagyni őket (János 13,33). Nehéz volt ezt megérteniük. Hogyan lehetséges, hogy elhagyja őket, és ugyanakkor otthont készít magának náluk?

Érdekes, hogy Jézus hasonló fogalmat használ itt (otthon), mint korábban a János 14-ben. „*Elmegyek helyet készíteni számotokra. . . , hogy ahol én vagyok, ott legyetek ti is*” (2-3. vers). Megígérte, hogy éppen úgy, ahogy Ő elmegy a mennybe helyet készíteni nekik, és egy nap majd befogadja őket oda, ők is készíthetnek neki helyet most a szívükben. Ő bejön, és otthont készít magának náluk már itt. Ez több volt, mint amit megérthettek volna. Hogyan lehetséges ez?

Aztán jött pünkösd. Az élő Krisztus Lelke adatott a gyülekezeteknek, és megtapasztalták azt, amit Ő előre megmondott. Most már értették: Isten nem Heródes templomában lakik – sem más, kézzel épített templomban. Most a kitöltetett Szentlélek csodája által Isten az ember szívében szeretne lakni. A hívő ember teste az élő Isten templomává lett, és az emberi szív Jézus Krisztus otthonává. Harminc perccel pünkösd után a tanítványok többet tudtak Jézusról, mint amennyit előzőleg három év alatt tanultak. Nem tudok nagyobb kiváltságot elképzelni, mint hogy szívem Krisztus otthonává váljon, hogy Őt befogadjam, szolgáljam, örömet szerezzek neki és tudjam, hogy ott van.

Sohasem fogom elfelejteni azt az estét, amikor a szívembe hívtam Őt. Ahogy Ő belépett! Nem látványos, érzelmi dolog volt, hanem nagyon is valódi, a lelkem mélyén történt. Belépett szívem sötétségébe és fényt gyújtott. Tűzhelyet épített fagyos szívemben és kiűzte a hideget. Muzsikát hozott oda, ahol

csend volt és harmóniát teremtett, ahol zűrzavar volt. Az ürességet szerető lényével töltötte meg. Soha nem bántam meg, hogy megnyitottam az ajtót Krisztusnak, és soha nem is fogom.

Ez természetesen csak az első lépés volt ahhoz, hogy szívemet Krisztus otthonává tegyem. Azt mondta: „*Íme, az ajtó előtt állok, és zörgetek: ha valaki meghallja a hangomat és kinyitja az ajtót, bemegyek ahhoz, és vele vacsorálok, ő pedig énvelem*” (Jelenések 3,20). Ha meg akarod tapasztalni Isten valóságát és Jézus Krisztus személyes jelenlétét lényed legbelsejében, egyszerűen tárd szélesre az ajtót és kérd, hogy jöjjön be, és legyen Megváltód és Urad.

Miután Krisztus belépett a szívembe, ennek az új kapcsolatnak az örömeiben azt mondtam neki: „*Uram, azt akarom, hogy szívem a tied legyen. Azt akarom, hogy beköltözz és teljesen otthon érezd magad. Azt akarom, hogy úgy használj, mintha a tiéd lenne. Hadd vezesselek körbe és mutassam meg otthonom néhány sajátosságát, hogy kényelmesebben érezhesd magad. Azt akarom, hogy örömed teljen együtt töltött időnkben.*” Örömmel bejött, és boldognak tűnt, hogy helyet kapott az én átlagos kis szívemben.

A dolgozószoba

Az első szoba, ahova együtt benéztünk, a dolgozószoba volt – a könyvtár. Nevezük az értelem dolgozószobájának. Az én otthonom-

ban az értelem szobája vastag falú kis szoba. De fontos hely. Bizonyos értelemben a ház vezérlőterme. Belépett velem, és végignézett a könyvszekrényben sorakozó könyveken, az asztalon heverő folyóiratokon, a falakon

függő képeken. Ahogy követtem tekintetét, kezdtem kényelmetlenül érezni magam. Elég furcsa, de idáig mindig jól éreztem itt magam, most azonban, hogy Ő is itt volt velem, és nézte ezeket a dolgokat, zavarba jöttem. Volt néhány könyv a polcokon, amelyekre az Ő tiszta szeme nem tudott rátekinteni. Volt néhány magazin, amelyeknek semmi keresnivalójuk nem volt egy keresztyén asztalán. És ami a falra tett képeket illeti – elmém képzeletei, gondolatai –, némelyik szégyenletes volt.

Elpirulva fordultam hozzá: „*Mester, tudom, hogy ezt a szobát ki kell takarítani, és át kell alakítani. Segítenél átrendezni, és olyanná tenni, amilyennek lennie kell?*”

„*Szívesen* – válaszolta. – *Boldog vagyok, hogy segíthetek! Azért jöttem, hogy az ilyen dolgokat elintézzem. Először is fogd az összes olyan olvasnivalót és képet, amely nem igaz, jó, tiszta és hasznos, és dobd ki őket! Most az üres polcokra tedd a Biblia könyveit! Töltsd fel könyvtáradat a Szentírás könyveivel, és gondolkodj azokon éjjel és nappal! Ami a falakon látható képeket illeti, azokkal lesz egy kis nehézséged, de van valamim számodra, ami segít.*” Azzal átadta életnagyságú portróját. „*Tedd ezt középre gondolataid falán*” – mondta. Megtettem, és az évek során felfedeztem, hogy ha gondolataimat Krisztusra irányítom, jelenlétének, tisztaságának és hatalmának tudata legyőzi a rossz és tisztátalan gondolatokat. Így segített gondolataim ellenőrzése alá vonni, de a küzelem még tart.

Ha nehézségeid vannak elméd kis szobájában, hadd bátorítsalak, hogy hívd be Krisztust oda! Rakd tele Isten Igéjével, tanulmányozd, gondolkodj rajta, és számolj az Úr Jézus jelenlétével!

Az étkező

A dolgozószobából az étkezőbe mentünk, az étvágy és kívánságok szobájába. Ez nagy terem volt, számomra az egyik legfontosabb hely. Sok időt és kemény munkát fordítottam arra, hogy kívánságaimat kielégítssem.

Mondtam neki: „*Ez a kedvenc szobám. Biztos vagyok benne, hogy élvezni fogod, amit felszolgálok.*”

Leült az asztalhoz és megkérdezte: „*Mi a menü ma este?*”

„*Nos* – mondtam – *kedvenc fogásaim: pénz, egyetemi fokozatok, részvények, köretként hírnévről és vagyonról szóló újságcikkkel.*” Ezeket a dolgokat szerettem, teljesen világi táplálékok. Egyik sem volt önmagában véve rossz dolog, csak ez nem igazán az a fajta étel, amely táplálná a lelket, és csillapítaná az igazi lelki éhséget.

Amikor a tányérokat új barátom elé tettem, nem szólt semmit. De észrevettem, hogy nem evett. Kissé zavartan megkérdeztem: „*Megváltóm, nem szereted ezt az ételt? Mi a baj?*”

Ezt válaszolta: „*Van ételem, amiről te nem tudsz. Az én eledelem az, hogy tegyem*

annak akaratát, aki elküldött engem.” Újra rám nézett, és így szólt: „Ha olyan ételt akarsz, ami valóban megelégit, tedd Mennyei Atyád akaratát! Helyezd az Ő tetszését a tiéd elé! Hagyj fel saját vágyaid, ambícióid és elégedettség eléréséért folyó küzdelmeddel! Keresd az Ő tetszését! Ez az étel valószínűleg meg fog elégiteni. Csak kóstolj bele!”

És ott az asztalnál ízelítőt adott az Isten akaratának cselekvéséből. Micsoda aroma! Nincs még egy ilyen táplálék szerze a világon! Ez elégit meg egyedül. Végül is minden más után éhes maradsz.

Mi a menü kívánságaink étkezőjében: Milyen ételt szolgálunk fel isteni vendégünknek és magunknak? „Mindazt, ami a világban van, a test kívánságát, a szem kívánságát és az étellel való kérdést” (1János 2,16), saját önző kívánságainkat? Vagy megtaláljuk Isten akaratát, hogy az váljon lelkünket megelégitő étellé és itallá?

A nappali

Ezután a nappaliba mentünk. Meleg légkörű, csendes, kényelmes szoba volt. Nagyon szerettem. Kandalló, heverő, karosszékek és

egy könyvespolc tette bensőséges hangulatúvá.

Úgy tűnt, neki is tetszik. Azt mondta: „Ez igazán kedves hely. Jöjjünk ide gyakran. Félreeső és csendes. Jókat beszélgethetünk itt, amikor együtt vagyunk.”

Mint fiatal keresztyént, ez természetesen nagyon felvillanyozott. Elképzelni sem tudtam, hogy valamit szívesebben tennék, mint-hogy néhány percet egyedül Krisztussal töltsek szoros közösségben.

Megígérte: „Minden reggel itt leszek, már egész korán. Találkozunk itt, és kezdjük együtt a napot.”

Így reggelről reggelre lementem hozzá a nappaliba. Levett egy bibliai könyvet a polcra, kinyitotta, és együtt olvastuk. Feltárta előttem Isten megváltó igazságának csodáit, melyek fel voltak jegyezve azokon a lapokon, és dalra fakasztotta szívemet, amikor elmondta mindazt, amit értem tett, és amivé lett számomra. Ezek az együtt töltött idők csodálatosak voltak. A Biblián és a Szentlelken keresztül szólt hozzám. Én pedig imádságban válaszoltam. Barátságunk a csendes idők személyes beszélgetésein keresztül egyre mélyebb lett.

Sok kötelezettségem nyomása alatt azonban ez az idő kezdett lassan-lassan rövidülni. Hogy miért, azt nem tudom. Valahogy azt gondoltam, túl-

ságosan elfoglalt vagyok ahhoz, hogy rendszeresen külön időt szánjak arra, hogy Krisztussal legyek. Ez nem tudatos döntés volt – talán érted –, csak hagytam, hogy így történjen. Végül nemcsak lerövidült ez az idő, hanem olykor elkezdtem napokat kihagyni, például a félelvi vagy év végi hajrában. Figyelmemet lekötő sürgős ügyeim folyton kiszorították a Jézussal töltött beszélgetéseim csendes idejét. Gyakran egymás után két vagy több nap is kimaradt.

Emlékszem, egy reggel nagy sietséggel rohantam le a lépcsőn, hogy elinduljak egy fontos megbeszélésre. Ahogy elmentem a nappali előtt, az ajtót nyitva találtam. Bepillantva láttam, hogy ég a tűz a kandallóban, és Jézus ott ül mellette. Hirtelen megrémültem, és átvillant bennem: „A vendégem! Én hívtam be a szívembe! És Ő bejött mint Megváltóm és barátom, hogy velem éljen. Én pedig elhanyagolom.”

Megálltam, megfordultam, és tétovázva bementem. Földre szegezett tekintettel szólítottam hozzá: „Mester, sajnálom. Itt voltál minden reggel?”

„Igen – válaszolta. – Mondtam, hogy itt leszek, hogy találkozhatunk.” Még jobban elszégyelltem magam. Ő hűséges volt az én hűtlenségem ellenére is. Kértem, bocsásson meg, és Ő megbocsátott, ahogy mindig megteszi, ha elismerjük hibáinkat, és a jót választjuk.

Azt mondta: „Az a baj, hogy úgy gondoltál a csendes időre, a biblia-tanulmányozásra és az imádságra, mint lelki növekedésed eszköze. Ez igaz is, de elfelejtetted, hogy ez az idő nekem is jelent valamit. Emlékezz, én szeretlek. Nagy árat fizettem a meg-

mentésedért. Nagyra értékelem a veled való közösséget. Ha csak rám nézel, már az felmelegíti szívemet. Ne hanyagold el ezt az órát, ha csak az én kedvemért is. Akár akarsz velem lenni, akár nem, ne felejtse el, hogy én akarok veled lenni. Én tényleg szeretlek!”

Tudod, az a tény, hogy Krisztus közösségben akar lenni velem, hogy szeret engem, hogy azt akarja, hogy vele legyek, és hogy vár rám, jobban megváltoztatta a csendes időmet, mint akármilyen más igazság. Ne hagyd, hogy Krisztus egyedül várakozzon szíved „nappalijában”, találj minden nap időt és helyet, amikor imádságban és igeolvasásban együtt lehetsz vele!

A műhely

Egy idő után megkérdezte: „Van a házban műhely?”

Szívem otthonának garázsában volt egy

munkapad és néhány szerszám, de nem sok mindent csináltam velük. Időnként készítettem néhány kisebb szerkentyűt, de semmi jelentőset nem alkottam.

Odavezettem Őt.

Ránézett a munkapadra, kevés adottsággomra és szakértelmemre. Ezt mondta: „Elég szépen be van rendezve. Mit teszel ételleddel Isten országáért?” Megnézett néhány kis játékot, amelyet összetákoltam a padon, és az egyiket elem tartotta. „Ilyen dolgokat teszel másokért keresztyén életed során?”

Szörnyen éreztem magam. „Uram, ez a legtöbb, amit tenni tudok. Tudom, ez nem sok. Szégyellem kimondani, de ügytelenséggemmel és korlátozott képességeimmel nem hiszem, hogy valaha is többre leszek képes.”

„Szeretnéd jobban csinálni?” – kérdezte.

„Tudod, hogy szeretném” – válaszoltam.

„Nos, először is jusson eszedbe, amit tanítottam neked: „Nélkülem semmit sem tudok cselekedni” (János 15,5). Gyere, pihenj meg bennem, hagyd, hogy lelkem munkálkodjon rajtad keresztül! Tudom, hogy gyakorlatlan vagy, ügyetlen és félszeg. De a Lélek mester-munkás. Ha Ő irányítja szívedet és kezeidet, munkálkodni fog rajtad keresztül. Fordulj meg!” És akkor erős karjaival körülfogott, kezeit az enyéim alá tette, felvette a számszámokat, és dolgozni kezdett rajtam keresztül. „Lazíts! Még mindig túlságosan feszült vagy. Hagyd, engedd, hogy én végezzem a munkát!”

Bámulatba ejt, mit tudnak tenni az Ő egyes kezei az enyéim által, ha egyszerűen csak bízom benne, és hagyom, hogy munkálkodjon. Messze vagyok még attól, hogy elégedett legyek az előállított termékkel. Időnként még most is az útjában állok. Nagyon sok dolgot kell még megtanulnom. De tudom, hogy bármit is tesztesz Istenért, az általa és a Lélek ereje által történik.

Ne keseredj el, mert nem tudsz nagy dolgokat tenni Istenért! Nem a képességünk fontos, hanem hogy rendelkezésére álljunk. Add oda Krisztusért azt, aki vagy! Légy fogékony és készsége arra, amit Ő akar tenni! Bíz benne! Meg fogsz lepődni, mi mindent tud tenni rajtad keresztül!

Társalgó

Emlékszem arra az időre, amikor arról a helyről érdeklődött, ahova szórakozni és társaságot keresni járok. Reméltem, hogy erről nem fog kérdezni. Voltak bizonyos kapcsolatok és elfoglaltságok, amelyeket meg akartam tartani magamnak. Nem hittem, hogy Jézus örülne ezeknek, vagy helyeselné őket. Kitértem hát a kérdés elől.

Egy este azonban, amikor néhány haverommal a városba indultunk, Ő az ajtóban állt, és egy pillantásával megállított: „Szórakozni még?”

„Igen” – válaszoltam.

„Jó – mondta –, szeretnék veled menni.”

„Ó – válaszoltam kissé kelletlenül –, nem hiszem, Uram, hogy túlságosan tetszene neked a hely, ahova megyünk. Menjünk inkább holnap este együtt! Holnap elmehetünk egy bibliaóra vagy egy gyülekezeti

összejövetelre, mára azonban mást terveztem.”

„Ahogy akarod – mondta –, csak azt gondoltam, amikor beköltöztem hozzád, hogy mindent együtt fogunk csinálni, hogy igazi társak leszünk. Csak tudd, én szívesen veled megyek.”

„Nos – mondtam –, majd holnap elmegyünk valahova együtt.”

Ezen az estén szörnyű órákat éltem át. Nyomorultul éreztem magam. Miféle barátja vagyok Jézusnak? Szándékosan kihagytam Őt életem bizonyos részeiből, olyan dolgokat téve és olyan helyekre járva, amiről jól tudtam, hogy nem tetszene neki. Amikor este hazaértem, még világos volt a szobájában, felmentem, hogy megbeszéljem vele a dolgot. Elismertem: „Uram, megtanultam a leckét. Most már tudom, nem érezhetem jól magam, ha nem vagy velem. Mostantól mindent együtt csinálunk!”

Ezután együtt lementünk a társalgóba. Átalakította. Új barátságokat, új élményeket, új örömeket szerzett. Azóta nevetés és zene tölti be a házat. Ragyogó szemmel rám mosolygott: „Ugye, azt hitted, hogy velem nem sok vidámságban lesz részed? Emlékezz, én azért jöttem, hogy *„az én örömem legyen bennetek, és örömtök teljessé legyen”* (János 15,11).

A hálószoba

Egy nap, mikor a hálószobámban voltunk, az ágyam melletti képről kérdezett.

„Ez a barátnőm képe” – mondtam neki. Bár meg voltam győződve arról, hogy a barátnőmmel való kapcsolatomban rendben van, furcsának találtam, hogy beszéljek róla. Küszködtünk ugyan néhány kérdéssel, de ezeket vele nem akartam megvitatni. Próbáltam témát váltani.

De Jézus bizonyára tudta, mire gondolok. „Kezded megkérdőjelezni a szexről szóló tanításomat, ugye? Hogy ilyen kapcsolat csak azoknál helyes, akik már házasságban élnek? Úgy érzed, én valami természetellenest, ha nem lehetetlen kérek tőled. Attól félsz, hogy az én akaratom korlátozza az élet és a szerelem teljes örömét. Nem igaz?”

„Igen” – ismertem el.

„Akkor hallgasd figyelmesen, amit most mondok – folytatta. – Nem azért tiltom meg a házasságtörést és a házasság előtt szexet, mert a szex rossz, hanem azért, mert jó. Ez ugyanis a fizikai extázison túl két élet egyre mélyülő szeretetben való összekötésének az eszköze. Teremtő ereje van arra, hogy emberi életet hozzon létre. A szex hatalmas dolog.

Helyesen használva óriási lehetőséget hordoz magában a jóra. Helytelenül használva tönkreteszi a jót. Ezért Isten arra szánta, hogy csak szerető, egész életre szóló kapcsolat elkötelezettségén belül jusson kifejezésre. Szeretni sokkal többet jelent, mint csupán a szexet.

Hadd segítsék a másik nemmel való kapcsolatodban! Ha elestél, szégyelled magad, és bűntudatod van, tudd, én akkor is szeretlek és veled maradok. Beszélj velem erről! Ismerd el a rosszat! Tégy lépéseket, hogy ne forduljon elő újra! Bíz az én erőmben, amely megőrzi az elbukástól, és elvezet egy szeretetkapcsolatba olyan házasságban, ahol ketten valóban egyek lesznek énbennem.”

A „sufni”

Van még egy döntő fontosságú dolog, amit szeretnék megosztani veletek. Egy nap a bejárati ajtónál találtam rá, amint engem várt. Érdekes tekintet volt a szemében. Amikor beléptem, így szólt: „Van valami furcsa szag a házban. Mintha valami rothadna, azt hiszem, odafent van a hallban.”

Amint ezt kimondta, már tudtam, miről beszél. Tényleg volt egy kis „sufni” a lépcsőfordulóban, alig egy négyzetméter. Ebben a kis kamrában lakat és zár mögött volt egy-két apró személyes dolog, amiről nem akartam, hogy bárki is tudjon. Természetesen azt sem akartam, hogy Krisztus meglássa azokat. Bűzös, halott dolgok voltak, régi életem maradványai – nem kifejezetten ártalmasak, de nem is helyénvalók és jók a keresztyén életben. Mégis szerettem őket. Anyyira meg akartam tartani őket magamnak; igazán félttem bevallani, hogy ott vannak. Vonakodva mentem fel vele a lépcsőn, és ahogy közeledtünk, a szag egyre erősebb lett. Rámutatott az ajtóra, és azt mondta: „Itt van! Valami döglött dolog!”

Nagyon feldühített. Ez az egyetlen hely, ahova tenni tudom! Beengedtem a dolgozószobába, az étkezőbe, a nappaliba, a műhelybe, a hálószobába, és most egy alig kétszer négy lépésnyi kis sufniről kérdezget! Azt mondtam magamban: „Ez már sok! Nem adom oda neki a kulcsot!”

„Nos – válaszolta a gondolataimban olvasva –, ha azt hiszed, hogy itt maradok az emeleten ezzel a szaggal, nagyon tévedsz. Kiviszem az ágyam a hátsó teraszra vagy akárhova. Az biztos, hogy nem maradok egy helyen ezzel.” És láttam, hogy elindul lefelé a lépcsőn.

Ha megismerted és megszeretted Jézus Krisztust, az egyik legrosszabb dolog azt érezni, hogy elfordítja arcát, és megvonja tőled társaságát. Engednem kellett. „Odadom a kulcsot – mondtam szomorúan –, de neked kell kinyitni és kitarítani a sufnit. Nekem nincs erőm hozzá.”

„Tudom – mondta. – Tudom, hogy nincs elég erőd. Csak add ide a kulcsot! Csak hatalmazz fel, hogy rendbe tegyem a sufnidat, és én megteszem!” Remegő kézzel nyújtottam át neki a kulcsot. Kivette a kezemből, odalépett az ajtóhoz, kinyitotta, bement, kihozta az oszlásnak indult dolgokat, amik ott rohadtak, és mind kidobta őket. Azután kitarította a helyiséget, kifestette és rendbe hozta egy szempillantás alatt. Azonnal friss, illatos szellő suhant át a házon. Az egész légkör megváltozott. Micsoda felszabadultság és győzelem megszabadulni életem halott dolgaitól! Nem számít, milyen bűn vagy fájdalom volt a múltamban, Jézus kész, hogy megbocsásson, meggyógyítson és teljessé tegyen.

Az uralom átengedése

Aztán támadt egy gondolatom. Azt mondtam magamban: „Próbálgatom szívemet tisztán tartani és Krisztus rendelkezésére bocsátani, de ez nagyon nehéz. Elkezdem az egyik szobánál, és még alig takarítottam ki, amikor felfedezem, hogy a másik szoba is piszkos. Elkezdem a másik szobát, de az első már megint poros. Kezdek belefáradni abba, hogy szívemet megpróbáljam tisztán tartani, és életem engedelmes legyen. Egyszerűen nem megy!”

Hirtelen megkérdeztem: „Uram, nem lehetne, hogy te irányítsd és működtesd az egész házat helyettem, ahogy a sufnimmal is titted? Átadhatom neked a felelősséget, hogy a szívemet megőrizd olyanakká, amilyenek lennie kell, és hogy azt cselekedhessem, amit kell?”

Láttam, ahogy felderült az arca, és így válaszolt: „Nagyon szívesen! Pontosán ezért jöttem. Nem élheted keresztényen életedet saját erődből. Ez lehetetlen. Engedd, hogy én tegyem meg neked és általad! Ez az egyetlen járható út. De – tette hozzá lassan – ennek a háznak nem én vagyok a tulajdonosa. Ne felejtse el, én csak vendég vagyok itt. Nincs jogom irányítani, mivel nem az én tulajdonom.”

Egy szempillantás alatt minden világos lett. Izgatottan kiáltottam fel: „Uram, te a vendégem voltál, és én megpróbáltam a házigazdát játszani. Mostantól te vagy a ház tulajdonosa és ura. Én a szolgád leszek.” És már rohantam is a páncélszekrényhez, amelyen gyorsan csak bírtam, kivettem belőle a ház telekkönyvi okiratát, amely leírja a vagyont és a terheléseket, az állapotát, fekvését és helyzetét. Aztán visszasietve hozzá, buzgón átírtam, hogy a jog örökre egyedül az Övé. Térdre esve adtam át neki: „Itt van örökre minden, ami vagyok és amim van. Mostantól te igazgatsz a házat. Csak engedd, hogy melletted legyek, mint inasod és barátod!”

Azon a napon átvette életem, és szavam adom, nincs ennél jobb út arra, hogy keresztényen életem élj. Ő tudja, hogyan tartsa meg és hogyan használja. Mélységes béke költözött a lelkembe, és ott is maradt. Az Övé vagyok és Ő az enyém örökre!

Bár költözne be és találna otthonra nálad is Krisztus, mint szíved Ura!

Robert Boyd Munger - Fordította: Oravecz Judit

(A 2019. január 16-i bibliaórán felolvasta Stíft János b. lelkipásztor)

VERŐCEI TESTVÉREINKNÉL JÁRTUNK 2018. DECEMBER 15.

Verőcei testvérgyülekezetünk hálaadó istentiszteletére kaptunk meghívást 2018. december 15-ére, a Református Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény (EGYMI) verőcei munkaaállomásának avató ünnepségére. Verőcei testvéreink egy gyermekeket segítő foglalkoztató központot építettek, mely létesítmény átadására került sor ezen a napon.

Az ünnepi istentisztelet kezdetén a 105. Zsoltárt énekeltük („Adjatok hálát az Istennek”), melyet a fiatalok szolgálata követett: Reményik Sándor *Kegyelem* című verse és a gyermekkórus hálaadó éneke.

Isten Igéjét főtiszteletű Dr. Márkus Mihály nyugalmazott püspök úr két bibliai helyből hirdette: a Példabeszédek könyve 22,6 verséből: „*Neveld a gyermeket a neki megfelelő módon, és amikor még megöregszik is, akkor sem tér el attól*”, valamint az 1Péter 2,5 verséből: „*ti magatok is mint élő kövek épüljétek fel lelki házzá*”.

Az ígértetésben elhangzott, hogy a rendszerváltozás utáni időszakban az a vélemény fogalmazódott meg, hogy a reformátusok is „állványimádók” lettek. Annyi építkezés indult, hogy az állványzatok valóban alig-alig tűntek el az egyház környékéről. Visszakaptuk iskoláinkat, megindult azok megújítása, nemcsak fizikai, hanem lelki értelemben is. Korunkban,

amikor a személyiségi jogokra akkora hangsúlyt helyeznek, ki kell jelentenünk, hogy minden nevelés beavatkozás a gyermek lelki életébe, az ő lelki életének formálása érdekében. „*Neveld a gyermeket a neki megfelelő módon*” – ha ezt feladjuk, a Szentírás parancsát adnánk fel. Mózes 5. könyve ad

egy nagyon praktikus tanácsot ebben: „*Maradjanak a szívedben azok az igék, amelyeket ma parancsolok neked. Ismételd meg azokat fiaid előtt, és beszélj azokról, akár a házában vagy, akár úton jársz, akár lefekszel, akár fölkelsz!*” (5Móz 6,6) Ez a gyermek tanításának családi lehetőségét jelenti; mérje fel mindenki, hol tart ebben! Mert – ahogy a régi szólás-mondás is tartja – „amit meg nem tanul Jancsi, nem tudja majd János”. Szólni kell Isten dolgairól, és meg kell tanítani a gyermeket imádkozni. Imádkozni pedig csak az édesapjától, az édesanyjától, a nagyszüleitől tanulhat meg a gyermek. Neveld a gyermekedet bibliai történettel, imádkozással, családi körben együttkönyörgéssel, vasárnap istentisztelettel, iskolában hit-tanórával – neveld „*az ő útjának módja szerint*”, ahogy a Károli fordítás mondja.

Amikor befejeződik egy-egy építkezés,

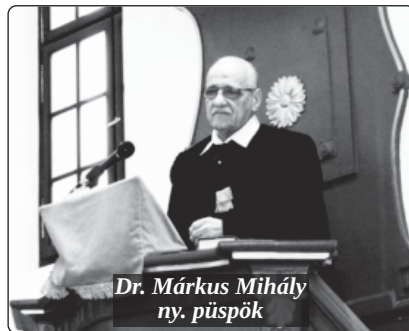
mindig bennünk van: „Hála Istennek! Uram, köszönjük, hogy mindeddig megsegítettél minket.” De az épület – legyen az bármilyen egyházi épület – csak a külső kerete valaminek. Mert nem befejeződik az építkezés, hanem igazából csak most kezdődik, ami nemcsak a

munkatársaknak és a gyermekeknek jelent feladatot, hanem minden hívőnek. Ahogy egy kísérleti bibliafordítás fogalmaz nagyon egyszerűen: „*mint élő sziklák épüljétek fel lelki házzá*”. A magyar szóhasználat rendjében a „kövek” halottak, a sziklák azonban szenvednek, porladnak, de ha összeállnak várfallá, templomfallá, akkor az bevehetetlen lesz. Mint a Krisztus melletti döntés: aki egyszer döntött, az dönthetetlen lesz; aki nem döntött, azt le-dönti az élet.

Mint élő kövek épüljétek fel lelki házzá:

egymást támogató, segítő, összetartó, egymás javáért küzdő emberekké. Senki ne a maga hasznát nézze, hanem mindenki a másikat – mondja Pál apostol. Prédikátorok kedvenc hasonlata az a pokolbéli pillanatkép, amikor mindenki ott áll béna karokkal a jobbnál jobb étkekkel meg-

terített asztal előtt, és majd megörlődnek a kívánságtól, mert nem tudják mozdítani a karjukat, nem tudnak az asztalról enni. És fordul a kamera, egy mennybéli képet mutat, ahol ugyanúgy béna karú emberek állnak, de örülnek és jóízűen falatoznak, mert kinyújtott karjával mindenki etetni tudja a mellette ülőt. Észre kell venni, kinek mire van szüksége, és mi az, amit meg tudok érte tenni. Nem tudjuk megoldani a világ összes nyomorúságát, nem tudjuk megoldani az elénk kerülő emberek összes problémáját, de azt az egyet, aki a szomszédunkban van vagy a másik utcában, meg tudjuk segíteni. Kéz a kézben, vállat vállnak vetve együtt – ez az új lelki épületnek a csodálatos tartalma. Épüljétek élő közösséggé! Erre szolgálnak a templomok, a gyülekezeti helyiségek, erről szól az Anyaszentegyház élete.

Isten értünk, bűnösökért küldte megszületett Fiát, Jézus Krisztust. Mi erre a mi válaszuk? Akkor tudunk az Ő útján elindulni, hogy lelki házzá épüljünk, ha segítünk a másoknak, és ha azon vagyunk, hogy mindig a jót munkáljuk. Akkor valóra válik karácsony reménye, és újraszületik, föltámad az Istenhívő nép, akit eddig megtartott az Isten, és azért és addig tart meg, amíg ennek a küldetésnek eleget tesz.

Ezt követően ismét a gyermek énekar szolgálatát hallgattuk meg, az imádság és az áldás vétele után pedig a gyülekezeti énekar énekelt („Úrnak szolgálai mindnyájan áldjátok az Urat vígan”). Majd a Református Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény (EGYMI) képviselőjében Bori Judit igazgató asszony mondta el köszöntését. Elmondta, hogy egy átfogó, szakmailag a gyerekeket minden tekintetben szolgáló ellátórendszer kiépítése hosszú évek folyamatos építő munkája. Meg kellett találni azokat a munkatársakat, akikkel azt közösen működtetni lehet, és meg kellett találni azt a helyszínt, ahol a gyerekek örömmel és szívesen veszik igénybe a foglalkozásokat. Most egy olyan együttműködés eredményének lehetünk a tanúi, ami ezt a folyamatot megkoronázta. Megköszönte a gyülekezet presbitériumának, lelkipásztorának és az iskola igazgatójának, hogy ebben a folyamatban eljutottak odáig, hogy az északpesti régióban egy olyan méltó, a szakmai munkát támogató helyszínt tudnak biztosítani a kollégáinknak, amely egyrészt az ellátott gyerekek érdekeit leginkább szolgálja, másrészt nemcsak a verőcei, hanem a veresegyházi, erdőkertesi, sőt még a budapesti Benkő István református iskolában dolgozó kollégák munkája is itt szerveződhet. Isten áldását kérte a közös munkára, és egyik legkedvesebb ígéjével fejezte be hozzászólását: „De akik az ÚRban bíznak, erejük megújul, szárnyra kelnek, mint a sasok, futnak, és nem lankadnak meg, járnak, és nem fáradnak el.” (Ézsaiás 40,31)

Grauszmann György polgármester úr rövid köszöntője után Szanyó István, a verőcei Géza Fejedelem Református Általános Iskola, Óvoda és Bölcsőde igazgatója emlékezett vissza arra, hogy mintegy négy évvel ezelőtt kezdtek el Bori Judit igazgató asszonnyal közösen gondolkodni a most megvalósult munkaállomás megvalósításáról, ma pedig már 7-8 pedagógus gondoskodik arról, hogy az iskolába (óvodába, bölcsődébe) járó gyerekek a legjobb fejlesztést kapják. Még most is keresik a lehetőségeket, ahová tovább léphetnek, ugyanakkor megállva a már elért eredmények előtt, az a gondolat erősödött meg benne, hogy emberé a munka, de Istené a dicsőség. Mindaz, amit eddig elérték, nem jöhetett volna létre Isten áldása nélkül.

Márkus Gábor verőcei lelkipásztor a János evangéliuma 16,23 verséből a következő biztatást kapta az Úrtól: „Bizony, bizony, mondom nektek, hogy amit csak kértek az Atyától az én nevemben, megadja nektek.” A kegyelem ember által fölfoghatatlan része, hogy nem érdemeljük meg. Aki ezt megéli,

Márkus Gábor lelkipásztor; jobb szélen Bori Judit, az EGYMI igazgatója

látja, a szeme előtt van Isten kegyelme. Ez az építkezés is úgy történt – ahogy ezt Reményik Sándor verse megfogalmazza –, hogy magától megnyílt az ég. Néhány éve magától néhány munkatárs elkezdett itt dolgozni, majd magától egyszer csak többek lettek. Aztán magától fölmerült az a probléma, hogy nem férnek el az iskolában, és magától

előállt ennek a létesítménynek a pénzügyi forrása, a presbitérium pedig magától egyhangúan megszavazta, hogy építsék meg. A kivitelező magától elvállalta, és nem keveset küzdött azért, hogy megépülhessen. Ez a magától – ez a kegyelem. „Nem érdemeltük meg, de megkaptuk” – mondta elérzékenyülve a lelkipásztor. Ez karácsonyi ajándék. Végezetül mindenkinek köszönetet mondott, akik segítettek, támogatták, és imádságaikban hordozták ezt a munkát.

Kivonulás előtt a 462. dicséret 1. és 2. versszakát énekeltük („Csak vezess Uram végig és fogd kezem”), ezt követően pedig az új intézmény bejáratánál gyülekeztünk, ahol Nyilas Zoltán esperes úr végezte a felszentelés szolgálatát. Megemlékezett arról, hogy a Pomáz-Budakalász-Csobánkai Református Társegyházközség és a Verőcei Református Egyházközség között éppen 30 esztendővel ezelőtt, 1988. október 31-én kezdődött egy baráti, partneri, testvéri viszony. Egy adventi üzenetet hozott

erre az alkalomra Isten Igéjéből, Ézsaiás könyve 9. fejezetének 5. és 6. verseit: „Mert egy gyermek születik nekünk, fiú adatik nekünk. Az uralom az ő vállán lesz, és így fogják nevezni: Csodálatos Tanácsos, Erős Isten, Örökkévaló Atya, Békesség Fejedelme! Uralma növekedésének és a békének nem lesz vége Dávid trónján és országában, mert megerősíti és megszilárdítja törvénnyel és igazsággal mostantól fogva mindörökké. A Seregek URának féltő szeretete viszi véghez

ezt!” Hálások vagyunk Istennek, hogy itt Verőcén is gyermekek adatnak, születnek, akiket szeretünk, féltünk, becsülünk, tanítunk – mondta. De ez az ige nem a mi gyermekeinkről szól, hanem arról a Fiúról, akit Isten ígér a fogságban lévő népek reményéül, akinek neve: Jézus. Áldott név ez: Jézus. De úgy is nevezik: Csodálatos Tanácsos, Erős Isten, Örökkévaló Atya, Békesség Fejedelme. Ezek nyilvánvalóan nem a megszületett gyermek Jézusra vonatkoznak, hanem arra, akivé lesz. Királyként jön, aki igazgatja az ő népét, az Ószövetség kinyújtott karja jelenik meg benne. Nekünk Jézus neve mindig biztonságot, örömet és megváltást jelent, de félelmet is, hogy amikor kimondjuk a nevét, valóban biztonság-e az életünk arra, hogy Ószerinté élünk, szolgálunk, teszünk a másik emberért. Végül azt a kívánságát fogalmazta meg esperes úr, hogy akik majd itt Jézus nevével tesznek biztonságot, nyesegetik, tanítgatják, igazgatják a gyermekeket, akkor beszéljenek nekik arról, hogy maguk hogyan látták meg az életükben Isten akaratát, tanácsát. Mondják el, mitől lehet minden körülmények között békességük. És ha e szolgálókat megszabadította már erős kézzel és kinyújtott karral, akkor tegyenek biztonságot Isten erejéről is. Legyenek jó reménységgel életük minden idejében, hogy a mi Urunk Jézus Krisztus, az Örökkévaló Gyermeke egyenlő az Örökkévalóság Atyjával, azaz életünk minden idejében gondot visel rólunk. Mily szép és drága imádság lehet, hogy ez nem a mi munkánk, hanem az Úr féltő, féltékeny szeretete viszi végbe bennünk. „Örüljete az Úrban mindenkor! Ismét mondom: örüljete! A ti szelidségetek legyen ismert minden ember előtt! Az Úr közel!” (Fil 4,4-5)

Az ünnepi alkalom a Himnusz közös eléneklése és a nemzeti szalag átvágását követően szeretetvendégséggel zárult.

P.A.

SZÜKSÉG VAN SZENTSÉGRE AHHOZ, HOGY BEMEHESSÜNK ISTEN ORSZÁGÁBA?

Az Újszövetség számos helyen tanítja, hogy szent élet nélkül nem mehetünk be Isten országába.

■ „Törekedjete mindenki iránt a békességre és a szent életre, amely nélkül senki sem látja meg az Urat.” (Zsid 12,14)

■ „Vagy nem tudjátok, hogy igazságtalanok nem örökölhetik Isten országát? Ne tévelyegjete: sem paráznák, sem bálványimádók, sem házasságtörők, sem bujálkodók, sem fajtalanok, sem tolvajok, sem nyereszkedők, sem részegesek, sem rágalmazók, sem harcosolók nem fogják örökölni Isten országát.” (1Kor 6,9-10)

■ „A test cselekedetei azonban nyilvánvalók, mégpedig ezek: házasságtörés, paráznaság, tisztátalanság, bujálkodás, bálványimádás, varázslás, ellenségeskedés, viszálykodás, féltékenység, harag, önzés, széthúzás, pártoskodás; irigység, gyilkosság, részeskedés, tobzódás és ezekhez hasonlók. Ezekről előre megmondom nektek, amint már korábban is mondtam, akik ilyeneket cselekszenek, nem öröklük Isten országát.” (Gal 5,19-21)

■ „Ellenben paráznaság, bármiféle tisztátalanság vagy nyereszkeskedés még szóba se kerüljön közöttetek, ahogyan ez szentekhez méltó; se szemérmertlenség, se ostoba beszéd vagy kétértelműség: ami nem illik, hanem inkább a hálaadás. Hiszen jól tudjátok, hogy egyetlen paráznának, tisztátalannak vagy nyereszkeskedőnek, azaz bálványimádónak sincs öröksége a Krisztus és az Isten országában.” (Ef 5,3-5)

Lásd még: Jn 8,31; Róm 8,13; Jak 2,14-26; 1Jn 2,3-6; 3,6-10.14; 4,20.

Az Újszövetség számos helyen tanítja, hogy nem a szent életünk, hanem Krisztus igazsága miatt mehetünk be Isten országába.

■ „Hiszen kegyelemből van üdvösségetek a hit által, és ez nem töletek van: Isten ajándéka ez; nem cselekedetekért, hogy senki se dicsekedjék.” (Ef 2,8-9)

■ „Mert nincs különbség: mindenki vétkezett, és híjával van az Isten dicsőségének. Ezért Isten ingyen igazítja meg őket kegyelméből, miután megváltotta őket a Krisztus Jézus által.” (Róm 3,22-24)

■ „Hiszen azt tartjuk, hogy hit által igazul meg az ember, a törvény cselekvésétől függetlenül.” (Róm 3,28)

■ „Aki fáradozik, annak a bért nem kegyelemből számítják, hanem azért, mert tartoznak vele. Aki pedig nem fáradozik, hanem hisz abban, aki megigazítja az istentelent, annak a hite számít igazságnak.” (Róm 4,4-5)

■ „Isten azonban abban mutatta meg rajtunk a szeretetét, hogy Krisztus már akkor meghalt értünk, amikor bűnösök voltunk. Ha tehát már most megigazított minket az ő vére által, még inkább meg fog menteni minket a haragtól.” (Róm 5,8-9)

■ „Mert ahogyan az egy ember engedelmessége által sokan lettek bűnösökké, úgy az egynek engedelmissége által is sokan lettek igazakká. A törvény pedig közbejött, hogy megnövekedjen a véték. De ahol megnövekedett a bűn, ott még bőszesebben kiáradt a kegyelem; hogy amiképpen úrrá lett a bűn a halál által, úgy uralkodjék a kegyelem is az igazsággal az örök életre Jézus Krisztus, a mi Urunk által.” (Róm 5,19-21)

Lásd még: Róm 6,23; 8,30-39; Gal 2,16.21; 3,6-14.18.29; 5,4.

Akkor hogy van ez? Szükség van szentségre ahhoz, hogy bemehessünk Isten országába, vagy ingyen, cselekedetek nélkül, Krisztus érdeméért van üdvösségünk?

A dilemmát Pál központi teológiai koncepciója – a „Krisztusban” léte fogalma – oldja fel. Ha jól számolom, Pál az efézusi

levél első tizenhárom versében nem kevesebb, mint tizenegy alkalommal utal valamilyen formában arra, hogy a megváltásunk Krisztusban van. Régi dogmatikák ezt nevezték a Krisztussal való „misztikus unió” tanának. Isten összekapcsolt bennünket hit által Krisztussal, valamilyen titokzatos módon tehát „Krisztusban” vagyunk.

Ebből Pál szerint két dolog is következik.

Először az, hogy aki Krisztusban van, arra Isten úgy tekint, hogy meghalt vele együtt a kereszten, elszenvedve bűnei büntetését (Róm 6,6-8). Megigazult a bűntől, átment az ítéleten. „Nincs tehát most semmiféle kárhozható ítélet azok ellen, akik a Krisztus Jézusban vannak...” (Róm 8,1).

A másik dolog, ami a Krisztussal való egyesülésből származik az, hogy Krisztus Lelke belülről is átforgalmazja azt, aki Krisztusban van: „...mivel az élet Lelkének törvénye megszabadított téged Krisztus Jézusban a bűn és a halál törvényétől. Amire ugyanis képtelen volt a törvény, mert erőtlén volt a test miatt, azt tette meg Isten, amikor a bűn miatt tulajdon Fiát küldte el a bűnös testhez hasonló formában, és kárhozatra ítélte a bűnt a testben, hogy a törvény követelése teljesüljön bennünk, akik nem test szerint járunk, hanem Lélek szerint.” (Róm 8,2-4)

A keresztségünk a Krisztussal való lelki egyesülésünk jelképe: kifejezi mind megigazulásunkat, mind elköteleződésünket egy új élet iránt. Pál a kettő közötti kapcsolatot magyarázza el a Római levél 6. részében: „Mit mondjunk tehát? Maradjunk a bűnben, hogy megnövekedjen a kegyelem? Szó sincs róla! Akik meghaltunk a bűnnek, hogyan élhetnénk még benne? Vagy nem tudjátok, hogy mi, akik a Krisztus Jézusba kereszttelítettünk, az ő halálába kereszttelítettünk? A keresztség által ugyanis eltemettünk vele a halálba, hogy amiképpen Krisztus feltámadt a halálból az Atya dicsősége által, úgy mi is új életben járjunk.” (Róm 6,1-4)

Aki Krisztusban van, az Krisztus igazságát kapta. Aki Krisztusban van, azt Krisztus belülről átforgalmazja. Mindkettő igaz Krisztusban. Az Isten országába csakis Krisztus érdeméért mehetünk be, de aki belülről, életszentség tekintetében nem változik meg, az arról tesz bizonyosságot, hogy valójában nem egyesült Krisztussal, tehát Krisztus külső igazsága sem az övé. Nem a szent életünk, hanem Krisztus igazsága miatt mehetünk be Isten országába. De szent élet nélkül egyikünk sem mehet be Isten országába, mert aki Krisztussal meghalt a bűnnek, az nem élhet már a bűnben. Aki Krisztusban van, azt Krisztus Lelke fokozatosan át is formálja. Továbbra sem új jellemünk lesz Isten előtti megigazulásunk alapja, de megváltozott jellemünk a Krisztussal való egyesülésünknek bizonyítéka lesz.

Szükség van szentségre ahhoz, hogy bemehessünk majd Isten országába, de nem ez a szentség az alapja a befogadtatásunknak. Nem kell méricskélünk tehát a szentségünket, hogy vajon elég jók vagyunk-e már ahhoz, hogy Isten elfogadjon, hiszen nem a szentségünk miatt igazít meg bennünket. Már most hálásak lehetünk azért, hogy Isten Krisztusban elfogadott bennünket; ez a hála a legjobb motiváció arra, hogy a szent életre törekedjünk. Ha ezt tesszük, tudhatjuk, hogy valóban Krisztusban vagyunk. Ha viszont nem törekszünk a szent életre, jogos a kérdés: vajon van-e közünk Krisztushoz?

Szabados Ádám

(Forrás: <http://divinity.szabadosadam.hu>)

KÖZÖTTÜNK SZOLGÁLNAK

Beszélgetés FÓNAGY ANDRÁS csobánkai presbiterrel

Édesanyám tősgyökeres szentendrei, édesapám pedig Tahitótfaluból való, így amikor összeházasodtak, Szentendrére költöztek. Itt születtem 1980-ban. Van egy nővérem. Itt nőttem fel, itt jártam ki az iskoláimat, a MórícZs Zsigmond Gimnáziumban érettségiztem. A református gimnázium akkor még nem indult el, de az építésén már segítkeztem, mint a szentendrei gyülekezet ifjú tagja. Egész kis gyerekkoromtól fogva ebbe a gyülekezetben jártam, a lelki magvakat P. Tóth Béla bácsi ültette el a szívemben. Szerettem őt, és szerettem abba a közösségbe járni, és a gyülekezet légkörét.

Felmenőim között vannak református lelkészek, nagyapám Fónagy Zoltán, aki Tahitótfalun szolgált és nagybátyám, Fónagy Miklós, mindketten esperesek is voltak. Természetesen számított, hogy a család minden vasárnap reggel ment a templomba, szüleim igyekeztek keresztény szellemben nevelni minket. Akkor a szentendrei gyülekezet még egy kicsi közösség volt, családi hangulattal, mint most a csobánkai. A rendszerváltással nagy átalakulás történt, többen kezdtek el járni istentiszteletre. Az iskola építése is elkezdődött, a gyülekezet létszáma megtöbbszöröződött. Itt konfirmáltam 1993-ban, majd az ifjúság tagja lettem. Emlékszem, sokat jártunk focizni az egyházi futball-bajnokságban, és a pomázi fiatalokkal is játszottunk. Most az első presbiteri ülésen meglepődve ismertem fel az egykori ellenfelek közül néhány arcot, akikkel egykor együtt kergettük a labdát. Ez az időszak nagyon meghatározó volt az életemben.

A konfirmációra készülés alatt nagyon közel kerültem Istenhez. Apai nagyanyám egy igazi tiszta hitű asszony volt, aki terelgetett Isten felé. A konfirmációkor kapott Bibliámba ő írta ezt az igét: „Örülj, kegyelembe fogadott! Az Úr veled van” (Luk. 1:28.) Ezt azóta is érzem, Isten kegyelméből élem az életemet. Ekkor még az is megfordult a fejemben, hogy lelkészi pályára menjek, de aztán egész másként alakult az életem.

Érettségi után elvégeztem egy szakács-cukrász-üzletvezetői képzést, majd felvettük a Vendéglátóipari Főiskolára. Siófokra kerültem kollégiumba. Konyhán akartam dolgozni, úgy gondoltam, hogy ha valaki felkészült séf akar lenni, akkor szükséges a diploma. Akkor eltávolodtam a gyülekezettől, az ifitől, és eltávolodtam Istenről is. Éltem a fiatalok szokásos, világias életét. Hiába a lelkészi gyökerek, könnyen eltévelyedtem, a könnyebbik utat választottam. De az istenhitem soha nem kérdőjeleződött meg, soha nem szűnt meg.

Mire befejeztem a főiskolát, én is megkómolyodtam, megértem, munkát találtam. Mindig szerettem főzni, szakácsként kezdtem el dolgozni. Végigjártam a ranglétrát, szentendrei kisebb helyektől komolyabb budapesti éttermekig. Végül eljutottam odáig, hogy egy előkelő szálloda nagykonyháját vezettem főszakácsként. Ez egy nagyon kemény munka, nagy felelősséggel és stresszel. A vendéglátóipar elég nehéz világ, könnyen kizökkenti az embert a helyes kerékvágásból. Éjszakába nyúlóan kell sok órában dolgozni. Ez egy zaklatott élet, ahol könnyen félremehet az ember élete, ha nem áll elég stabil alapokon. Utólag visszanezve, látom, hogy Isten akkor is fogta a kezemet, amikor én nem figyeltem Rá, megőrzött attól, hogy zűrösebb helyzetbe kerüljek, megóvott attól az úttól, amit kínált az éjszaka.

Ekkoriban erősödött meg bennem a vágy,

hogy visszatérjek azokhoz a gyökerekhez, ahonnan rövid időre elszakadtam. Nagyon mélyen ültek bennem a magok, amiket gyermekként kaptam a konfirmáció időszakában, így visszatértem a helyemre a templomba, a gyülekezetbe. Itt találkoztam ismét a feleségemmel, akit már kisgyermekkorom óta ismerek, de ekkor szerettünk egymásba. 2010-ben összeházasodtunk, és én így kerültem Csobánkára. Két gyermekünk született, Zoltán és Júlia, nagyon kedves gyerekek. Mivel Eszter családjában is nagyon fontos szerepet játszik a hit, családalapításunk után még hangsúlyosabbá vált, hogy mi is így szeretnénk élni, és ebben a hitben szeretnénk felnevelni a gyermekeinket.

Fónagy András

Amióta itt lakom és idejárom a gyülekezetbe, azóta megint érzem megerősödni hitemet és közeledek Istenhez. Nagy örömmel megyek az alkalmakra, mert nagyon tetszik ennek a közösségnek a meghittsége – gyermekkorom gyülekezetére emlékeztet. Az emberek ismerik egymást, és figyelnek a másikra. A vasárnapi istentisztelet, az igehirdetés gyakran szíven

talál, néha könnyekig megérint Isten szava, és mindig feltölt, és új energiákat szabadít fel bennem. A hétköznapi életem annyira tömör, sűrű, tele munkával, sokszor negatív dolgokkal, az ördög sűgásaival,

hogy keresem a még közelebbi kapcsolatot Istennel. Ezért nagyon várom a vasárnapi igehirdetéseket, hogy erőre kapjak.

Pár éve volt egy családi nap itt a gyülekezetben, ahol nagyon jól éreztük magunkat mi is és a gyerekeink is. Akkor éreztem, hogy tartozok, tartozunk ehhez a közösséghez, gyülekezethez, amiért én is tehetek valamit, és aktív tagokká tudunk válni. Ez most meg is adatott azáltal, hogy megválasztottak presbiternek. Mégis, amikor Éva néni megkeresett, hogy vállalnám-e a jelölést a presbiteri posztra, akkor erősen elgondolkodtam, vajon tudok-e szánni erre a szolgálatra elég időt, odafigyelést a munkám és a család mellett? Vajon nem veszek-e el időt a kisgyermekeimtől, ha belevágok ebbe a dologba? Ilyen kérdések merültek fel bennem, de végül elvállaltam a felkérést. Örömmel és hittel vállaltam, hogy még közelebb tudjak kerülni Istenhez, és a hétköznapjaimat is át tudjam

oldalára álltam. Ez a mai napig meghatározza az életemet, szívesen segíték az elsettek, és itt nemcsak az anyagi javakra gondolok, hanem pár jó szóra, megértésre. A gyülekezeti, presbiteri szolgálatban is ezen a területen szeretnék dolgozni. Azt egy jó útnak látom, hogy megmutassuk a falunk magunkat, a gyülekezetünket, református egyházunkat azzal is, hogy segítőkészeket nyújtunk mások felé. Nemcsak hívőknek, nemcsak reformátusoknak, hanem a falunkban élő rászorulóknak, s talán nagyobb bizalommal fordulnak hozzánk és bátrabban jönnek el az alkalmainkra. Egy tál étel mellett kötetlenebb formában beszélgethetnénk, könnyebben szólíthatnánk meg az embereket. Ha megépül a missziós ház, akkor erre a célra is fel tudnánk használni. Legyen az egy kicsit a helyieké is, ne csak a messziről jövők használhassák. A másik terület, ahol szeretnék tevékenykedni, az a községgazda hálózat, ami talán összefügg az előzővel. Itt lehetőséget látok megszólítani kimaradó református egyháztagokat.

formálni azáltal, hogy a közösségért, az egyházért, az Istenért végzett munkán gondolkodom. Még közelebbi kapcsolatba kerülhetek a gyülekezettel, a testvérekkel, hogy feladatokat, iránymutatást kapjak, és a hétköznapjaimban is közelebb kerüljek az Úrhoz. Ez a presbiteriség megerősít abban, hogy az Úristen akar tőlem valamit, számol velem.

Mindig volt bennem egy nagyfokú szociális érzékenység. Ez már általános iskolás koromban is így volt, mindig a gyengébbek

Egyik meghatározó ígém a Zsidókhoz írt levélből van: „Jézus Krisztus tegnap és ma és örökké ugyanaz.” (Zsid. 13:8.) Jézus azért jött ebbe a világba, hogy megmentsen minket, engem a bűneinkből. Ő tökéletes maradt annak ellenére, hogy milyen kemény élete volt. Én pedig közelébe sem tudok érni, akárhogy is igyekszem. Mégis Jézus ugyanúgy jelen lehet ma is életünkben Lelke által. Ő vezérel engem is napról-napra.

Kerekes Balázs

LUKÁTSI VILMA

TALÁN EGY ÉVIG

A kiáltó szava elhallgatott,
repedt nádatok ingat a szél.
Nem zeng az ének az Olajfák Hegyén,
a kertekben fehérlik a dér,
„a fejsze a fák gyökerén”!

– Nem halljátok,
milyen csikorogva
fordul az esztendő a tengelyén?
Ítélettel teljes a jövő,
annak, aki csak magának él,
dús lombozattal,
de gyümölcsstelenül:
„a fejsze a fák gyökerén!”
Mindegy az, hogy minek álcázzuk
önzésünk üdezőld leveleit,
a Gazda jár a szőlőskertekben
és megjelöli a fák törzseit...
Ha a Vincellér elébe nem áll
könyörgő szóval:
„Hátha terem még?!”
– vajon esztendő virradna-e még?

Átszegzett kezéd tartja vissza
– talán egy évig –
tőlünk a fejszét!

A SZENT MARADÉK

Mi ajándékba kaptuk az időt,
mint az ötezek azt az öt kenyeret,
amiből maradt még tizenkét kosár,
miután ők már ettek eleget.

Nos úgy-ahogy leéltük életünket
egészen eddig a mai napig,
örömünkből furcsa döbbenet lesz,
mint mikor látni kezdünk valamit,
ami eddig is szemünk előtt volt,
csak nem akartunk törődni vele,
mert az élet végtelennek tűnik,
ameddig csupa szín az eleje.

...lábunkban nagy futások remegése
orrunkban szúr egy régi halk sírás,
sok örömünknek volt bűn-gyökere
túltengő önérzet, hangoskodás...
– Alkalmankénti felbuzdulásból
lett-e valóság valami kevés?
Csalhatatlan érveléseinknek
mekkora része volt kár és szemét?

Mi ajándékba kaptuk az Időt,
és mohón faltuk, mint a kenyeret,
ami még maradt, csak az a miénk,
mert hozzátennünk semmit sem lehet!
De azt igen, hogy átadjuk Annak,
Akitől kaptuk.
Ha lehet ma még!
Ha úgy-ahogy leéltük életünket,
hadd legyen most már szent a maradék!

„Ami a testben a lélek, azok a keresztyének a világban.” Ezzel az ókeresztyén korból származó gondolattal nyitotta meg *Lejtényi Emánuel* római katolikus plébániai kormányzó az idei ökumenikus imahetet a pomázi római katolikus templomban, majd így folytatta: „Így gyűltünk most egybe, hogy az itt kapott áldásokkal kimenne, a világban mi valóban a lélek lehessünk, amiben el tud mélyedni az ember, és át tudja érezni azt az örömet, hogy velünk az Isten”.

Ahogy a világ minden részén, Pomázon is azért gyűltünk össze templomainkban, hogy ebben a szétszakadozott világban a keresztyének egységéért imádkozzunk, és hogy imádkozva növekedjünk az egységben. Ebben az évben az ökumenikus imahétre az indonéz testvéreink választottak témát, melynek vezéregyje Mózes ötödik könyvéből szólt: „Az igazságra és csakis az igazságra törekedj...” (5Móz 16,20).

„A SZÍV TELJESSÉGÉBŐL SZÓL A SZÁJ”

Nyilas Zoltán református esperes igehirdetésében megemlékezett arról, hogy éppen 50 évvel ezelőtt voltak először Pomázon ökumenikus imaalkalmak, nem a mai rendben, hanem a nagyhéten és júniusban. Ötven évvel ezelőtt, március végén *Tölgyes Kálmán* római katolikus plébános, esperes levelet írt *Demeter József* református lelkésznek: „A lelkész igehirdetésre kérem a római katolikus templomban, kántorukat szólóéneklésre, a lelkész fiát orgonajátékra.” Akkor mindezt a presbitériumnak kellett engedélyeznie. Nem volt ez olyan természetes, mint ma. A református presbitérium egyhangúlag engedélyezte, hogy 1969. április 2-án a római katolikusok

templomában együtt imádják az Istent. A régi fotók és hangfelvétel tanúsága szerint az alkalmon jelen voltak *Tölgyes Kálmán* római katolikus plébános, esperes, ígét hirdető *Demeter József* református és *Szirmai József* evangélikus lelképásztor. Jelen volt még *Jakcsy Iván* szerb ortodox esperes. Orgonált és orgonán kísért *Demeter Miklós*, szólót énekelte *Regius Lajosné Erdélyi Mária* református kántor, énekelte a pomázi szerb és római katolikus kórus. Aztán ugyanezen év április 6-án, húsvét vasárnap estjén a református templomban gyűltek össze a hívek. *Tölgyes Kálmán* római katolikus plébános, esperes hirdette az ígét. Mint mondta: „*Másodjára vagyok a református templomban, de soha nem gondoltam volna, hogy egyszer fölállhatok a szószékére.*” A reformátusok presbiteri

jegyzőkönyve erről az alkalomról a következőt írja: „A templom szűknek bizonyult, az érdeklődők nem fértek be.” Az utolsó alkalom pedig 1969. június 15-én este volt a pomázi szerb templomban.

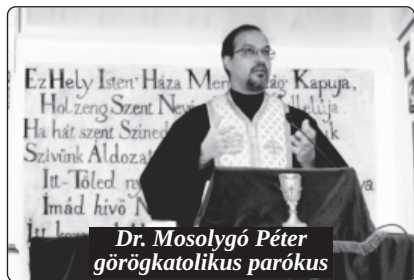
Az első ökumenikus imaalkalmak jubileumán mi lehettünk azok az utódok, akik ismét a római katolikus templomban együtt magasztalhattuk és dicsérhettük az Istent. Hallottuk az ígét is: „Ellenben ha igent mondotok, az legyen igen, ha pedig nemet, az legyen nem, minden további szó a gonosztól van.” (Mt 5,37) Egy keresztyén ember hitét, Istennel való kapcsolatát alapvetően meghatározza az, hogy az élete igen, vagy nem. Lát-szódik-e rajtunk az, hogy mi Jézus Krisztushoz tartozunk, hogy mi Krisztusban egyek vagyunk? – ez volt az igehirdetés központi

Demeter József református lelképásztor prédikál az első pomázi ökumenikus imaalkalmon a r. katolikus templomban 1969. április 2-án.

gondolata. Nem lehetünk félreérthetőek, kétértelműek, megbízhatatlanok; az életünk erkölcsi hátterének kell igazolnia keresztyénységünket. A keresztyén élet ugyanis sokkal több, mint a hétköznapi élet: Jézus Krisztus által adott belső tartás, belső változás, Krisztushoz tartozás.

És igaz ez a szavainkra is. Isten ezen a területen is koncentrátságra hív bennünket. Becsüljük meg az Isten előtt kimondott szavainkat, fogadalmainkat tartsuk meg – hangzott Isten üzenete. A zavaros mindennapokban, amikor meghalljuk Isten szavát, és megtartjuk a neki mondott szavunkat, az az öröm forrásává lehet. Jézus azt mondja, hogy a te szíved teljességéből szóljon a szád. Mert nem csak azzal van a gond, amit kimondunk, hanem a szívünkkel. A szívünk diktál a nyelvünknek. A szavainkra, életmódunkra, tartásunkra az igazi orvosság a szívünk meggyógyítása. Egészen pontosan a szívünk kicserélésére van szükségünk. Jézus azért jött, hogy a mi szívünket kicserélje, hogy megértsük Isten szavát, megértsük Isten szeretetét, mely képes kiemelni önmagunkból, önzésünkéből. Nem kell Istennel szemben önmagunkat igazolni, Ő sokkal jobban ismer bennünket, mint mi magunkat. Mégis kész megbocsátani. Ki kell önteni szívünket, megvallani bűneinket, és elfogadni az Ő bocsánatát. Ekkor lesz a mi életünk igennel és nemekkel teli élet. Ekkor már nem kavarodik össze bennünk minden, hanem tudjuk, hogy a Krisztus szerint mi a helyes, az igen, és mi az, ami nem. Igazi gyógyulásra hív bennünket Isten igéje: Jézus Krisztushoz. Könyörögjünk hozzá, hogy járja át a szívünket, és akkor tisztulni fog a beszédünk, és egyenesedni fog a tartásunk, jellemünk – fejezte be a prédikációt az esperes úr.

NE FÁRADJUNK MEG!

A pomázi imahét keddi alkalmán református gyülekezetünk volt a házigazda, és Dr. Mosolygó Péter görögkatolikus parókus atya hirdette Isten igéjét a mai evangéliumi szakasz, Jézus nemzetségtáblázata alapján. Milyen türelmes az Úr! Ahogy a szoltáros írja a napi igében: „Kegyelmes és irgalmas az Úr; türelme hosszú, szeretete nagy” (Zsolt 145,8). Isten évezredes távlatban készítette elő az ember megváltását, és az embernek is hosszú időre volt szüksége, hogy az Isten egyre jobban megismerje, és alkalmassá váljon a szíve arra, hogy Jézus Krisztust befogadhassa. Még ma is hajlamosak vagyunk úgy gondolkodni Istenről, mint amiben az ókori ember mozgott: ha valaki jó, azt az Isten megjutalmazza, ha azonban gonosz, azt az Isten megbünteti. Ha valaki vallásos, buzgó, annak jár az isteni áldás, ha bűnös, akkor azt az Isten megátkozta.

A választott nép azután megtapasztalta, hogy nem ilyen feketén-fehéren egyszerű a képlet. Ugyanez a helyzet a halál utáni élettel, az örök élettel kapcsolatban is. Hosszú időnek kellett eltelnie, amíg az ember hallotta erről Jézus tanítását. Isten időt hagyott arra, hogy az emberiség egyre mélyebben megismerje az Isten szeretetét és kegyelmét.

Isten komolyan vette az ember elesett állapotát, és Szabadítót küldött. Isten szeretetét az egyház kétezer éves történetében megtapasztalhattuk, hiszen Istennek kétezer éve Jézus Krisztusban adott kijelentését az emberiség egyre mélyebben képes megérteni. Isten a nagyobb jó érdekében engedi meg a rosszat. Sohasem akarja, hanem csak megengedi, mert előre látja, hogy abból valami nagyobb jó származhat. Ezért engedte meg a szakadásokat is az egyházon belül. Ha csak arra gondolunk, hogy 200 évvel ezelőtt egy ilyen ökumenikus imaalkalom elképzelhetetlen lett volna a felekezetek között, ma pedig együtt tudunk imádkozni Urunkhoz, ez is egy csodálatos eredmény. Hosszú út áll mögöttünk, de nem tudhatjuk, hogy még mennyi út áll előttünk, amíg a Krisztus által óhajtott egység létrejön.

A Sátán eszközei, módszere, mellyel el akar téríteni bennünket az Istentől: a megtévesztés, a megosztás, az elterelés és az elkedvetlenítés. Ez utóbbi talán a legjellemzőbb veszély, hogy belefárad az ember. Akár az ökumenébe is. Türelmetlenné válik az ember, és könnyen kedvét szegi, hogy nem látja a gyors előrehaladás eredményeit. Amikor az ember egy nagy célt helyez maga elé, az hosszú úttal, sok fáradsággal, sok küzdelemmel, időnként kudarcokkal jár. De az Isten erre hív bennünket, és ne engedjük, hogy a gonosz elvegye a kedvünket, hanem egyrészt halljuk meg Isten igéjét, hogy csakis az igazságra törekedjünk, másrészt vigasztaljon bennünket, amit a napi igéből hallottunk, hogy Isten türelme végtelen, szeretete nagy, és irgalmas irántunk – zárta igehirdetését a parókus atya.

Istennek adunk hálát azért, hogy a pomázi református templom orgonáján – csakúgy, mint ötven évvel korábban – Demeter Miklós előadásában elhangozhatott Bach C-dúr prelúdiuma, és felekezeti hovatartozásra tekintet nélkül együtt könyöröghettünk az egyház látható egységéért, hogy betöltsük Jézus imádságát, hogy egyek legyünk, és együtt munkálkodva tanúskodjunk országáról.

ELÉG

A szerdai görögkatolikusok által szervezett imaalkalom igei mottója a Zsidókhöz írott levél 13,5 verse volt: „Ne legyetek pénz-sóvórák, érzétek be azzal, amitek van...”. A pomázi Karitás Házban tartott istentiszteleten Horváth-Hegyí Olivér evangélikus lelkipásztor egy kényes kérdésről, a pénzhez való viszonyunkról prédikált, melyhez a legtöbb társadalmi igazságtalanság kapcsolódik. Egy régi indonéz mondás szerint: „A rizzsel teli csűrben éhen pusztul az egér”. Akinek jut, miért jut, akinek pedig nem jut, miért nem jut? Hol van a szolidaritás, a pénzhez való evangéliumi viszony, hol van a mértéktartás? – tette fel a kérdéseket az igehirdető.

Elmondta, hogy a finnországi testvérgyülekezetük istentiszteletén egy nagyon érdekes élmény érte. A perselypénz összegyűjtése után a perselyező, amíg a gyülekezet szépen énekel orgonakísérettel, az offertóriumot (perselypénzt) odavitték az oltárhoz, a lelkész áldó kézzel mondott valamit, majd a perselypénzt letették az oltárra. Délután elment egy „seurat”-ra (bibliaórára), és megkérdezte a finn lelkészt, hogy mit mondott ott az oltárnál. Azt mondta: „Istentől származik mindenünk, mi mindent ajándékba kapunk tőle. Most visszadunk ebből az ajándékból, hogy másoknak is jusson abból, ami az övé.” Egy másik látogatás alkalmával, egy családnál szintén szóba került a pénz kérdése. A házigazdák elmondták, hogy ők úgy tekintenek a pénzükre, hogy most éppen ők használják, de akárki más is kaphatta volna és használhatná, és ha nekik éppen nincsen szükségük rá, miért ne adhatnák valakinek oda, akinek éppen szüksége van rá. Milyen más ez a fajta gondolkodás, mint a korrupció világa, ahol minden kapcsolatot, döntést, lehetőséget a pénz határoz meg. A korrupció el-lenségeskedést, irigységet támaszt, és az igazságtalanság hatalmas mértéket ölt.

Vessünk egy pillantást magunkra, a saját bankszámlánkra és pénztárcánkra! Vajon mi hogyan állunk az anyagi javakhoz? Mire mondjuk, hogy elég? Mire mondjuk, hogy nem a feleslegünkből, ami csak úgy lehullik, mint a krumpli héja hámozáskor, hanem az igazi értékünkből adunk oda valamit valakinek, vagy egy célnak, akit / amit az Isten állít elénk? A korrupció nemcsak megvesztegetést jelent, hanem minden ide tartozik, ami anyagi okok miatt egy családot kettétör, embereket megsebesít. (A latin *corrumpere* szó eltör, megsebesít jelentést hordoz. A *corruptus* megromlottat jelent.)

Tanítson meg ez két dologra – figyelmeztetett a lelkipásztor. Az egyik: Tudjunk úgy tekinteni a mára, hogy ha ma van elég, akkor nem aggodalmaskodunk a holnapért, hanem Istenre bízunk a holnapunkat. És ha látunk valakit, akinek ma nincs, legyen fontos annak a mai nélkülözése, a mai nehéz anyagi helyzete az én holnaputáni jóléteimmel. Milyen nehéz ezt megtenni!

A másik dolog az irigység. Talán irigységből, kuporgatásból, féltésből keresztyén emberek még a tizediket sem tudják odaadni. A lelkipásztor olyan családban nőtt fel, amely egy keresetből élt mindvégig, de édesapja megtanította őt arra, hogy a tized odaadása nem rövidíti meg a családi kasszát.

Ha odaadod a tizedet, akkor neked több lesz – mondta neki az édesapja. Megtapasztalták, hogy hónap végén mindig csoda történt, mert mindig mindenre több jutott, mint amire számítottak. Jézus is így gondolkodik arról, amink van. A Hegyi beszédben azt mondja: Tanuld meg ezt a szót: elég. Elégedett vagyok. És ha nekem több van (nem a maradék, a felesleg), azt megosztom mással. Tanuljuk meg akár aranymondásként: „*Ne legyetek pénzsóvárak, érijétek be azzal, amitek van...*”.

**KRISZTUS KÉPMÁSAI:
A SZEGÉNYEK**

„Az Úrnak Lelke van énrajtam, mert felkent engem, hogy evangéliumot hirdessek a szegényeknek” – így tesz bizonyosságot önmagáról Jézus Krisztus Lukács evangéliumának 4,18 versében. A szerb ortodox felekezet csütörtöki imaalkalmán arról hallhattunk, hogy a keresztyénség a földön egyedül lehetséges öröm kihirdetése volt, mely ma is elképzelhetetlen az örömhír, az evangélium hirdetése nélkül. Nekünk fel kell fedeznünk ennek a nagy örömmnek a jelentését.

Jézus nemcsak beszél Isten országáról, hanem meg is hirdeti. Isten országa eljött hozzánk. A Szentírásban mindig Isten az, aki elsőként cselekszik, Ő a kezdeményező. Az Ő országa az Ő kizárólagos ajándéka. A meg-

Milisavic Ljubisav szerb ortodox parókus végezte a szertartást

tettek, velem tettétek”. Az üldözések ellenére is a nagyobb városokban sok ezer ember szükségletéről gondoskodtak. A későbbi korszakban Aranyaszájú Szent János gyakran felemelte szavát a hivalkodó fényűzés és értelmetlen pazarlás ellen. A szegények Krisztus képmásai. Ha leülünk a szegények asztalához, szemtől-szemben ülhettünk Krisztussal. Az Úr nem tesz különbséget a rongyos, mocskos öregember és a diadémot viselő fiatalember között, hanem mindkettőjüket meghívja asztalához, ahol ugyanabban az ajándékban részesülhetnek. Isten egészen és fenntartások nélkül odafordul az emberhez, kimondhatatlan gazdagságát neki kívánja adni. Isten uralma arra csábítja mindazokat, akik megtapasztalták mindenekfeletti jóságát, hogy ők is adjanak oda mindent, ami-ük csak van, teljes szívüket, egész lényüket.

Az üdvösség a szegényeknek szól. Az üdvösség ideje, amelyet a próféta hirdet, az Úr örvendetes esztendeje, az ún. jubileumi évhez hasonlít. Krisztus szabadulást hirdet, ám addig az ember nem lehet szabad, amíg az őt fogságban tartó számtalan bilincs össze nem törik. Az Úr az egész emberiségért, mindannyiunkért jött ide. Ma minden oldalról körbevesz bennünket a hiábavalóság, az üresség, az erőszak, mindenféle nihilizmus. Van-e alkalmasabb idő, mint éppen a mi korunk, az örömhír, az evangélium hirdetésére? És ez a végső jó hír a következő: Krisztus leszállt az alvilágba, a holtak honába, hogy legyőzze a poklot és a halált, legyőzze a pokol és a halál minden formáját.

Balra Demeter Miklós református orgonista

hívtak felelőssége, hogy erre a kezdeményezésre válaszoljanak. „*Íme, most van a kegyelem ideje! Íme, most van az üdvösség napja!*” (2Kor 6,2) Döntési helyzetben vagyunk: elfogadjuk, vagy elutasítjuk Isten ajándékát. Isten országa elérhető közelségbe került, egy kéznyújtásnyira van.

A Szentlélek alkotja Krisztus önazonosságát. Szent Iréneusz Isten két kezének nevezi a Fiút és a Szentlelket. Az Atya minden teremto és megszentelő cselekedetében mindkét karját egyszerre használja. A Lélek feladata, hogy tanúskodjék Krisztusról, és megjelenítse a föltámadt Urat közöttünk. Ezért az egyház minden imája esedezés a Szentlélek eljöveteleért.

Az Úr az evangéliumot a szegényeknek hirdeti. Az Isten országa ott bontakoztatja ki erejét, ahol az emberek az Isten által alapított új közösségben és kölcsönösségben élnek, és ennek érdekében semmilyen erőfeszítéstől sem riadnak vissza. Ebben a közösségben sokan vannak, akik védelmükbe veszik a szegényt, megosztják vele élelmüket, megvigasztalják szenvedésében. Az első keresztyének nagyon komolyan vették az evangéliumi tanítást: „*amit a legkisebb testvéreim közül eggyel is*

BÁLVÁNYAINK

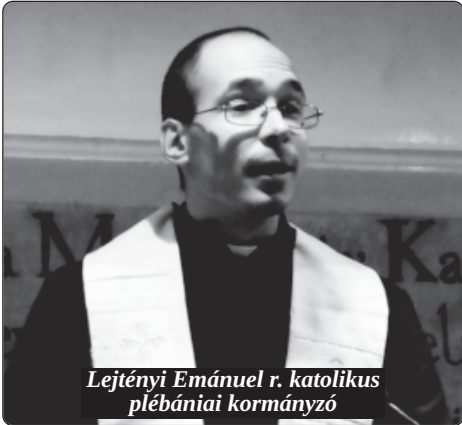
Az evangélikus gyülekezet a református templomban látta vendégül az imahét résztvevőit, mely istentiszteleten Lejtényi Emánuel római katolikus plébániai kormányzó hirdetett igét Jeremiás 10,12-16 és Márk evangéliuma 16,14-15 versei alapján. Az ó- és újszövetségi igék egymás mellé állítása különleges választás – kezdte prédikációját Emánuel atya –, de önmagában is különleges ez az evangéliumi szakasz, hiszen mielőtt Jézus kiküldi az apostolokat, előtte szemrehányást tesz hitetlenségük miatt. Mégis összeilleszthető az ó- és újszövetségi ige, mert egy fontos dologra hívja fel a figyelmünket: a bálványainkra.

Mik a mi bálványaink? Követjük Jézus Krisztust, de lehetnek olyan dolgok az életünkben, amik nem törtek szét. Talán annyira előttünk van, vagy annyira érezzük a fontosságát (amit persze mi határozunk meg), de mégis csak odatesszük magunk elé. Amivel a legtöbb időt töltjük, amiről úgy gondoljuk, hogy nem tudunk nélküle élni. Jó mindezeket Isten elé tenni, mert Ő töri szét. De nemcsak kézzel fogható bálványaink vannak. Általában olyan bálványaink vannak, amelyeket mi magunk építünk fel, és amiket a legnehezebb összetörni. Akár a lelki nagyságom. Vagy éppen a hitem, hogy Uram, olyan erős hitet adtál, bármi történhet velem, kibírok mindent. Vagy olyan okosságot adtál, Uram, hogy én mindent megoldok. Lesz erőm ehhez is, hogy ezt is megoldjam. Ezen is túteszem magam. Uram, ott lehetsz mellettem, de én meg tudom csinálni.

Az apostolok megtapasztalták, hogy mennyire törékenyek ezek. Amikor Jézust elfogják, megtapasztalják, hogy hova lett az én bátorságom, hitem, amiben bíztam? Hova lett az, hogy én villámokat akarok szórni mindenki-re, aki nem követi az Urat? Hova lett az erősségem, hogy védjem az Urat? Hirtelen minden szertefoszlott. Jézus megjelenik közöttük, és szemrehányást tesz nekik azért, mert nem hittek az Ő feltámadásának örömhírében.

Kerekes Balázs és Izsó Mihály presbiterek a pomázi református templom 200. évfordulója tiszteletére rendezett fotókiállításon

Lejtényi Emánuel r. katolikus plébániai kormányzó

Hányszor van az életünkben, hogy örömhírt mondanak, de vagy nem jut el a fülünkig, szívünkig, vagy nem tudunk neki annyira örülni! Ezért lesz súlya annak, amit Jézus mond: „Én mégis benneteket küldelek. Küldök nektek Vigasztalót, aki veletek lesz, és aki fel tud építeni egy templomot bennetek. Egy templomot a szívetekben, amelyben az Isten van, és úgy tudtok nekiindulni küldetéseteknek, hogy az Isten szól bennetek az Ő Lelke által.”

Jó megtapasztalni, hogy amikor a bálványaink összetörnek, az úrt bennünk Isten tölti be. Akkor megérzi az ember, hogy kívül is van tele a szíve, lelke, és hogy kit tud hirdetni az életével, szavaival. Kérjük a Szentlelket az életünkre, hogy megtapasztaljuk az Isten nagyságát, gondviselését, és kérjük, hogy törje össze a kézzel fogható és a magunk által felépített bálványainkat. Törje össze, amikor önmagunkat helyezzük előtérbe, amikor csak mi tudunk megoldani dolgokat. Törje össze azt a nagyon erős önhittséget, amit mi hitnek gondolunk, és adja meg azt az alázatos, mély hitet, amit a Szentlélek tud bennünk nyújtani. Bennünket is azért küld az Úr, hogy hirdessük minden teremtménynek az Ő örömhírét. Éljük meg a mély találkozásunkat, higgyük el az örömhírt, és adjuk tovább!

HOL VAN AZ ISTEN?

Immár hagyománnyá vált, hogy Csobánka is bekapcsolódik az ökumenikus imahét alkalmába. Így szombat délután római katolikus testvéreink várták csobánkai templomukba keresztyén testvéreiket. Isten közös dicsőítése, magasztalása versben és énekben, az ószövetségi rövid olvasmány és az evangéliumi igeszakasz felolvasása után *Stift János*

református beosztott lelkipásztor az ökumenikus tanács erre a napra kijelölt igéje alapján prédikált: „Asszony, nagy a te hited...” (Mt 15,28).

Arról beszélt, hogy hogyan élnek meg családi nehézségeiket ma a nők, asszonyok, anyák, feleségek. Egy édesanya konkrét életpéldáit idézte, melyek mások ítélkezését váltotta ki, és egy férfi elmesélését arról, hogy amikor Mikulásnak öltözve járta az óvodás csoportokat, az egyikben egy kisfiú keveredett oda hozzá, aki azt kérte tőle, hogy szóljon a Jézuskának, segítsen, hogy megváltozzon Pali, hogy jó legyen. Mikor megkérdezte tőle, hogy Pali a testvére-e, azt válaszolta: „Pali az apukám, és mindig veri az anyukámat. Ezért azt kérem karácsonyra, hogy változtassa jóvá...” Mai magyar történet. Az ige kérdése: hol szólít meg minket ez a történet? A mai magyar valóságban is jelen vannak ezek a fájdalmak. Mai probléma, ha a férfi nincs a helyén, amikor nem áll ki a felesége mellett, amikor az asszony nem érzi biztonságban magát a férfi oldalán, amikor a férfi nem látja, nem érti meg az asszony bánatát.

Korunk fájdalmas problémája, amikor az egyházban is csalódnunk kell. Sokan elfordulnak az egyháztól, mert csalódnak. Nem ezt várták. Lehet mondani, hogy ezek kifogások: könnyebb sarkon fordulni, mint elköteleződni és tenni az egyházért, a gyülekezetért. De amikor az egyház, lelkészek, gyülekezeti vezetők és hívők nem állnak oda az emberek mellé, megítélnék másokat és csak elvárásaik vannak, jogosan érezhetik az emberek, hogy itt nincsenek a helyükön, és elfordulnak.

Mindezekre a nehéz kérdésekre, fájdalmas élethelyzetekre mi az Isten válasza? A Bibliából megérthetjük, hogy nem ez volt az Isten terve az emberrel. Sokan az Istenen kérnek számon emberi gonoszságokat, de rosszul teszik. Isten terve az volt, hogy férfi és nő boldog szeretetközösségben éljen egymással és Istennel. Az ember azonban elfordult Tőle. Isten megadta a szabadságot: akkor tedd, ha gondoldod, a jót, ha gondolod, a rosszat! Lásd, hogy boldogulsz nélkül! De azért nem hagy el teljesen az Úr. Látja élethelyzetünket, és velünk van. Mindenben. Rátekint az asszony fájdalmára, és közelbelép gyógyító jelenlétével és csodájával.

Az ökumenikus imahét közben ért bennünket a hír, hogy kigyulladt és leégett a református Ráday Kollégium épülete, és máris megjelent maró gúnnyal a kérdés: Hol van ilyenkor az Istenetek? Valaki így írt erről:

„Hol van ilyenkor Isten? Jób könyvének nagy kérdése ez. Isten, a mindenható és igazságos Isten sokszor az ember ellenségének

tűnik, aki a jajkiáltással, panaszokkal teli, reményesre vágyó ember felett uralkodik önkényesen. A keresztyénység azonban a legtisztábban és legpontosabban nem ezt az istencsodát tudja körvonalazni. Hanem azt, amikor a mindenható és igazságos Isten hústestbe költözik, és közösséget vállal az emberrel – mindenben. Mikor azt a kérdést tesszük fel, hogy hol van a legnagyobb tragédiák közepette Isten, keresztyénként csak annyit mondhatunk, hogy ott fent, a keresztyén. Az idős, beteg emberben. A szülő kínjában, amikor gyermekét elveszti. Az égő épületben. Jézus Krisztus keresztyén mutatja meg legtisztábban

A leégett Ráday Kollégium egy szobája

azt, hogy Isten hol van jelen: az ember szenvedésében.”

A mai nap kérdése hozzánk: hol és hogyan tudok Isten eszköze lenni a körülöttem fájdalmas élethelyzetekben lévőkhöz? Nem a megítélés, hanem az együttérzés, segítő odafordulás szavával. Adja Isten, hogy meghalljuk, megéljük Isten gyógyító szavát, válaszával életünk fájdalmas kérdéseire, s lássuk meg azt is, amikor mi lehetünk az Ő eszközei.

Az igehirdetést követően Emánuel atya felhívta a jelenlévők figyelmét a padokon elhelyezett gémpapírokra. Jelképezze ez egy részt a közösségben, a testvériségben való összetartozásunkat, a hitvallásunkban való összetartozásunkat, és a hitünk megvallásával történő Istenhez fordulásunk is legyen számunkra örök kapocs – mondta az atya, és mindenkit kért, hogy tűzze a padokon lévő

Stift János lelkipásztor

Apostoli Hitvallás szövegét az alkalom imalapjára. Emlékeztessen bennünket arra, hogy össze vagyunk kötve az Istenben, és hogy Ő mindig velünk van.

Hálás szívvel köszönjük Istenünknek, Urunknak, hogy ezen a héten együtt imádkozhattunk, együtt dicsérhettük az Istent és együtt figyelhettünk az Ő tanítására.

Puskás Attila

**Nagytisztelétű Esperes Úr!
Tisztelt Presbitérium!**

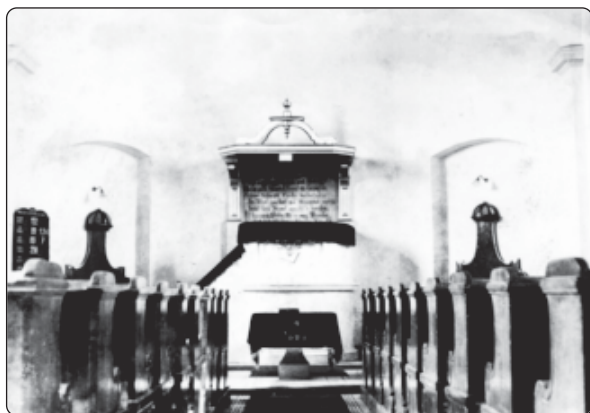
Jelen beszámolómat a Pomáz-Csobánkai Református Társegyházközség gyűjteményi értékeinek 2017-2018. évi állapotáról és a megőrzésükkel kapcsolatos teendőkről, a „Magyarországi Református Egyház Kulturális örökségének védelméről” címet viselő szabályrendelet (továbbiakban: Szabályrendelet) 4. §-ában rögzített előírásnak eleget téve, mint gyűjteményi értékek megőrzéséért felelős egyházközségi tisztségviselő teszem meg.

1. A Pomáz-Csobánkai Református Társegyházközség gyűjteményi értékei és megőrzési feladataink (2018. év)

A gyűjteményi értékek körét a Szabályrendelet 1. §-a rögzíti. Magam a következőkben ennek alapján csoportosítva adok számot Társegyházközségünk gyűjteményi értékeinek állapotáról és a megőrzésükkel kapcsolatos jövőbeni feladatainkról.

1.1 A templomi bútorok (szószék, szószékkorona, úrasztala, mőzesszék, énekmutatók)

Pomázi templombelsőnk a református templomokra jellemző paraszt-barokk díszesen aranyozott fehérre festett szószékkel, mellette kétoldalt empire stílusú énekespad. Állapotuk megfelelő, de szakszerű állapotfelmérésük és Társegyházközségi Értékleltárba vételük jövőbeni feladatunk.

Csobánkai imaházunk ékessége a 2013. június 23-án, Dr. Szabó István püspök úr által felszentelt szószék. Készítői: Szabó Győző, Benedek Ferenc, Mátyás Sándor, Kovács László és Szekeres István.

1.2 Az úrasztalához és a bútorzathoz tartozó textíliák

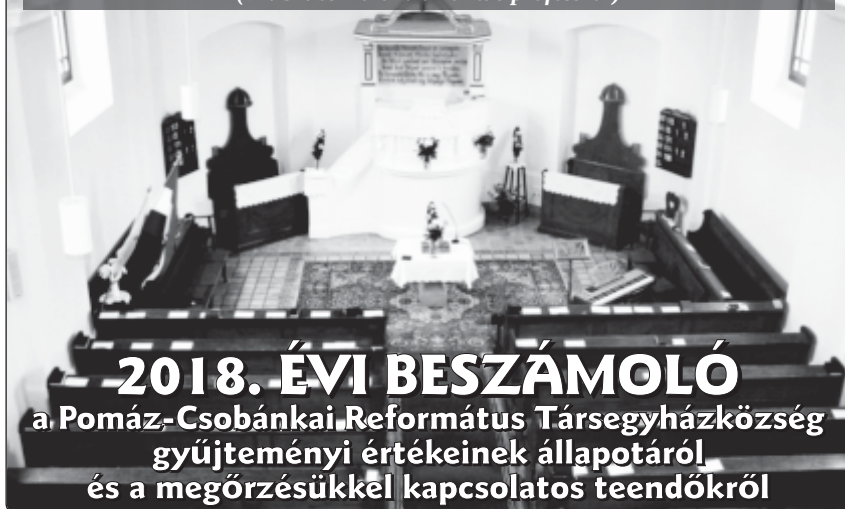
Úrasztali terítők 1 db két írásos úrasztali garnitúra (2016), 1 db bordó bársony úrasztali garnitúra (2009), 1 db fehér/fehér madeira úrasztali garnitúra (én.), 1 db fehér „szőlő” motívumú úrasztali garnitúra (én.), 1 db fekete (nagyépítéki) úrasztali garnitúra (nincs a Mőzesszékre és a „papnék” padjára) (én.). Állapotuk koruk miatt is kiváló. Társegyházközségi Értékleltárba vételük jövőbeni feladatunk.

1.3. Az úrasztali edények, keresztlőedények (klenódiумok)

1.3.1. A keresztlőedények

Keresztlőedények évszáma, jellege, ere-

„Az emlékezés és emlékeztetés a Szentírás legfontosabb szavai közé tartoznak”
(Dr. Szűcs Ferenc emeritus professzor)

dete, felirata, anyaga, állapota: Keresztlő pohár: én., Keresztlő kanná: én. (1964-ben egy megszánt felvidéki gyülekezetől vásárolva), Keresztlő tál: én. (1964-ben egy megszánt felvidéki gyülekezetől vásárolva). Szakszerű állapot felmérésük és Társegyházközségi Értékleltárba vételük jövőbeni feladatunk.

1.3.2. Az úrasztali edények

Vattay kehely: 1806. Felirata: Eccl. Helv. Confess. POMÁZ. Sumpibus Incl. Fam. VATTA Curavit ANDREAS SYPOS de Dobfenek A 1806

Takách Kehely: 1874. Felirata: Takách Mihály és neje a pomázi ref. egyháznak 1874. (fedeles)

Molitorisz kenyér-osztó tányér: én. Felirata: „Ami mindennapi kenyérünket add meg nekünk ma”. A pomázi ref. Egyház egykori lelkipásztora: 1871-1914 seregélyesi Kováts Dániel és felesége szül. Paczolay Ilma emlékére adta leányuk özv. Molitorisz Vilmosné

Bessenyei tányér: 1953. Felirata: Apám emlékére 1953. II. 22. Bessenyei Sámuel. GAL 2:22

Úrvacsorai kenyérosszó tányér: én. Kiskehely: én. 56 db (1974-ben vásárolva Zelman József fémmnyomó mestertől)

Ónkancsó: én. Kiskehely: én. ezüstözött 150 db (2013-ban vásárolva az Orna Gift Kft-től)

Gaal kehely: én. Felirata: „Ez az én vérem” (Csobánka)

Réz kehely: én. (Csobánka)

Halász kehely: én. ezüstözött. Halász Árpádné ajándéka (2016; Csobánka).

Szakszerű állapot felmérésük és Társegyházközségi Értékleltárba vételük jövőbeni feladatunk.

1.4 Az orgona, a harang

1.4.1 Az orgona (Pomáz)

1899-ben Szalay Gyula székesfehérvári orgonaépítő mőhelyében készült 8 re-

giszteres, egy manuális. Többször szakszerűen restaurálva. Szakszerű állapot felmérése továbbra is folyamatos feladatunk. Társegyházközségi Értékleltárba vétele jövőbeni feladatunk.

1.4.2. Harangok (Pomáz)

Hősök harangja (H hangú, 1926), Kisharang (G hangú, 1926)

1.4.3. Harang (Csobánka)

Idézet a gyülekezet történeti feljegyzéséből „1989-ben egy budapesti hívő asszony (Takács László testvére) 50.000 forinttal megelőlegezett és megrendelt Csobánka részére egy harangot, de mire a harang elkészült, a megrendelő meghalt. Így a még hiányzó 87.000 forintot a három gyülekezet pár hét alatt összeadta. A hét méter magas, szépen faragott haranglábat egy budakalászi presbiter (Hermann Árpád) készítette el, és 1989 augusztusában Berzétei László esperes úr szentelte fel a 137 kilogrammos harangot a gyülekezet nagy örömeire.”

Pomázi ill. csobánkai harangjaink szakszerű állapot felmérése és Társegyházközségi Értékleltárba vételük jövőbeni feladatunk.

1.5 Sírjelek, emléktáblák.

1.5.1 Sírjelek

Temetői emlékeink szakszerű állapot felmérése és Társegyházközségi Értékleltárba vételük jövőbeni feladatunk.

1.5 Emléktáblák. (Pomáz)

Állapotuk megfelelő és Társegyházközségi Értékleltárba vételük jövőbeni feladatunk.

1.6 Fotók, festmények

Wattay Pált ábrázoló festményünk szakszerű állapot felmérése, valamint ennek és a fotóknak Társegyházközségi Értékleltárba vétele jövőbeni feladatunk.

1.7 Anyakönyvek, jegyzőkönyvek, kéziratok, egyéb sokszorosított dokumentumok

1.7.1 Anyakönyvek

Holtak anyakönyve 1841-1901., állapota kielégítő. Szülöttek és megkereszteltek anyakönyve 1859-1901. + Házasságkötésre megeskettek anyakönyve 1861-1901. egy kötetben, állapota kielégítő.

Szülöttek és megkereszteltek anyakönyve + Házassági anyakönyv + Holtak anyakönyve 1901-1928. egy kötetben, állapota kielégítő.

Áttértek anyakönyve 1904-1983. + Kitértek anyakönyve 1913-1966 együtt, állapota kielégítő. Szülöttek és megkereszteltek anyakönyve 1929-1957. + Holtak anyakönyve 1929-1983. egy kötetben, állapota kielégítő.

Házassági anyakönyv 1928-1994., állapota jó.

Konfirmáltak anyakönyve 1940-1979., állapota jó.

Kereszteltek anyakönyve 2005-, állapota jó. Halottak anyakönyve 1986-, állapota jó.

Konfirmáltak anyakönyve 1980-, állapota jó.

9 kötet. Terjedelem: 0,3 ifm.

Az irategyüttes állapota megfelelő, de álgmegóvó restaurálásuk és Társegyházközségi Értékleltárba vételük jövőbeni feladatunk.

1.7.1 Jegyzőkönyvek és irategyüttesek

Az iratok 1784-től kezdődően 13 kötet, 1 csomó, 28 db savmentes A4 nagyságú irattári dobozban. Terjedelem: 3,16 ifm.

Rendezetlen irat kb. 1 m (pénztári napló, zárószámadások, költségvetések).

1.8 Könyvek 1850 előtti állománya

Számbavételük, állapotuk felmérése és Társegyházközségi Értékleltárba vételük jövőbeni feladatunk.

1.9 Társegyházközségi és általában református egyházi örökségünk megőrzése szempontjából fontos gyűjteményi értékeink

Idézet a pomázi egyházközség 2017. évre vonatkozó, egyházmegyénknek küldött műemléki és gyűjteményi adatszolgáltatásából: „Pomázi templomunk mellett díszkövel (15 m²) kialakított Reformáció emlékkert, melynek közepén Juhász András fafaragó művész emlékoszlopa áll. Mindezt körbe ölelik a temetőkertből átszállított ősi református síremlékek.” – Társegyházközségi Értékleltárba vétele jövőbeni feladatunk.

Pomázi templomunk belső térének legfőbb ékessége a szószéket díszítő – vélhetőleg – 18. századi vers, mely a Zsoltárok könyvéből való átirat.

Csobánkai Egyházközség: Reformáció

500 emlékkő Társegyházközségi Értékleltárba vétele jövőbeni feladatunk.

összeállítsa lesz. (Erről is írtam már az előző évi jelentésemben.)

2. Gyűjteményi értékeink megőrzésének körülményei

Gyűjteményi értékeink megőrzésének körülményei megfelelnek a Szabályrendelet 3. §-ában előírtaknak. Azaz Társegyházközségünk a védett gyűjteményi értékeit biztonságos őrzésére alkalmas helyiségekben tartja. A tulajdonunkban lévő gyűjteményi értékek, ideértve a helyhez kötött tárgyak (harang, orgona, bútorzat stb.) védelméről azok helyén megfelelően gondoskodunk.

Levéltárunk, klenódiáink, textiláink őrzésére szolgáló helyiségeink alkalmasak azok biztonságos őrzésére (fűtött, száraz, szellőztetett, zárható, betörés ellen védett helyiségek).

3. Beszámoló a Dunamelléki Református Egyházkerület Műemléki és Gyűjteményi Bizottsága által szervezett, az Észak-Pesti Református Egyházmegye műemléki és gyűjteményi felmérő munkálatait végző munkacsoport létrehozásáról. (Egyházmegyei Értéktár összeállítása.)

Egyházmegyénk gyűjteményi előadójaként az elmúlt két esztendőben több egyeztetést folytattam egyházkerületünk Műemléki és Gyűjteményi Bizottsága elnökével az egyházmegyénk valamennyi gyülekezetének gyűjteményeit számba vevő felmérő munkálatok megkezdéséről. A megbeszélések eredményeként, reménységünk szerint ez év augusztusában kezdetét veheti ez a szakmai munka. Az első évben felmérendő egyházközségi gyűjtemények egyike – terveink szerint – Társegyházközségünk gyűjteménye lesz.

A felmérést a Bizottság szakterületi tagjaiból (muzeológus, művészettörténész, könyvtáros, levéltáros) álló munkacsoport végzi. Mivel a munkacsoport önkéntesekből áll, és így az előzetes tervek szerint maximum két hetet tud erre a felmérő munkára szánni – hogy a munkafolyamat ne akadjon meg –, a munkacsoport távozását követően reménység szerint egyedül is folytatni fogom. A több évre tervezett felmérés eredménye, ha Istenünk segít minket, egyházmegyénk Értéktárának

4. Szabályrendelet a Magyarországi Református Egyház kulturális örökségének védelméről

A módosított szabályrendeletet a Magyarországi Református Egyház Zsinata 2017. május 23-i ülésén fogadta el. Meghozatala üdvözlendő, helyénvaló és időszzerű döntés volt.

A Szabályrendelet résztelesen meghatározza az egyházközségek, az egyházmegye, az egyházkerület, az egyházi intézmények és az Országos Református Gyűjteményi Tanács feladat- és hatáskörét.

Egyházmegyénk gyűjteményi előadójaként fontosnak tartom, hogy egyházmegyénk egyházközségei is megismerjék a Dunamelléki Református Egyházkerület Műemléki és Gyűjteményi Bizottságának a Szabályrendelettel kapcsolatos állásfoglalását. Ezt a Bizottság elnöke 2017. évi egyházkerületi gyűjteményi előadói jelentésébe is belefoglalta. Az állásfoglalás a Bizottság 2017. szeptember 21-i ülésén jelenlévő bizottsági tagok – így jómagam véleménye – is.

Idézem az egyházkerületi gyűjteményi előadói jelentésből az idevonatkozó részt: „2017. május 23-án, azonnali hatállyal módosult a Szabályrendelet (elérhető: reformatus.hu – zsinati határozatok/2017). Az új Szabályrendelet a gyűjteményi értékek (meghatározása az 1. §-ban) örökségvédelmi feladatainak (őrzés, nyilvántartás, állagvédelem és fenntartás) felelősségi rendszerét egyházközségi,

egyházmegyei és egyházkerületi szintekre bontva tárgyalja. Fontos megjegyeznünk, hogy főként a tulajdonosok, az egyházközösségek felelősségére helyeződik a hangsúly (talán olykor illuzórikus módon). Foglalkozik az ellenőrzés és a jogkövetkezmények kérdésével (fegyelmi és kártérítési felelősség) is. Ez nagyon fontos előrelépést jelent egyházi tulajdonú gyűjteményi értékeink tekintetében. (...) Előremutató jellege ellenére a Szabályrendelet tartalmaz néhány olyan fogalmat, mely további pontosításra szorul (pl: lelkes nélküli egyházközösség, egyházmegyei gyűjteményi leltár), illetve a jelentéstételi kötelezettség nem illeszkedik saját egyházkerületünk több évtizednyi gyakorlatához. (Előírja: az egyházmegyei gyűjteményi előadó jelentését köteles június 30-ig megküldeni a kerületi gyűjteményi előadónak, aki jelent a kerületi közgyűlésnek. Erre nézvést Bizottságunk kezdeményezi a ft. kerületi közgyűlés állásfoglalását, mert sem a határnap, sem a felterjesztés módja nem egyezik eddigi gyakorlatunkkal.)”

Non nobis Domine, sed nomine glorie!

Budakalász, 2018. május 13.

KIEGÉSZÍTÉS

Ez év szeptember hó elején egyházkerületünk Ráday Múzeumának munkatársai dr. Fogarasi Zsuzsa igazgató asszony, egyházkerületi gyűjteményi előadó, Osváth Zsolt egyházmegyei gyűjteményi előadóval közösen felmérték Társegyházközösségünk gyűjteményi értékeit (klenódiumok, textíliák, mara-

dandó értékű iratanyag). Az értékmérés eredményének jegyzőkönyvi rögzítése, amelyet a Ráday Múzeum munkatársai végeznek, folyamatban van. A helyszínen javaslatot tettek a pomázi sérült keresztlő edények restaurálására. A restaurálás költségét pomázi gyülekezetünk céladakozásból biztosította. A restaurátori munkát a Ráday Múzeum főrestaurátora biznyságtérvő lélekkel és nagy szakértelemmel végezte. Mindezekért (felmérés, ada-

Budakalász, 2018. december 2.

Osváth Zsolt gyűjteményi értékek megőrzéséért felelős egyházközösségi tisztségviselő ■

„...a múltat akkor érdemes megszólaltatni, ha a jelennek is van mondandója...” (Huszár Pál a Dunántúli Református Egyházkerület főgondnoka, a Magyarországi Református Egyház Zsinatának világi elnöke) „...nem muzealizálni akarjuk a keresztyén-séget, hanem azt akarjuk megmutatni, hogy a mi hitünk ma is érvényes...” (Köntös László a Dunántúli Református Egyházkerület világi főjegyzője, a Pápai Református Gyűjtemények igazgatója)

Így igaz, ahogy főgondnok és főjegyző testvérünk mondta. Azért idéztem őket, mert pontosabban, érthetőbben, szebben magam sem tudnám mondani, írni. Közhely, épp ezért igaz, hogy múlt nélkül nincs jelen és nincs jövő. A múltat érdemes megszólaltatni, mert így meg tudjuk mutatni nemcsak azt, hogy a mi hitünk ma is érvényes, hanem azt is, hogy öt évszázados érvényességű igazság. Tegnap is igaz volt, ma is az. A múlt akkor szólalhat meg, ha vannak épületek, írott és tárgyi emlékek, ezeket nevezzük gyűjteményi értékeknek, amik „beszélhetnek” a múltból. Ahogy sokszor mondom és írom: hitvalló eleink öröksége. Gyűjteményi értékeinket védnünk, őriznünk kölességünk, ha szeretnénk megmutatni, hogy a mi hitünk ma is érvényes, és ha szeretnénk, hogy utódaink is ezt tehessek.

Pomázi templomunk 200 évvel ezelőtti használatba vételéért hálát adó istentiszteletünk előtti nap írom ezeket a sorokat. Ez a hely Isten háza, Mennország kapuja, hol zengtek és zeng nevének örök halleluja. Az Egyetlen Urat dicsőítették benne egykor és dicsőítik ma. Őseink kérését mi is mondjuk: „Itt keressünk meg uram mi is Tégedet, kérünk, hallgass meg könyörgő népedet.” A múltunk van meghallásra érdemes mondanivalója a jelennek...

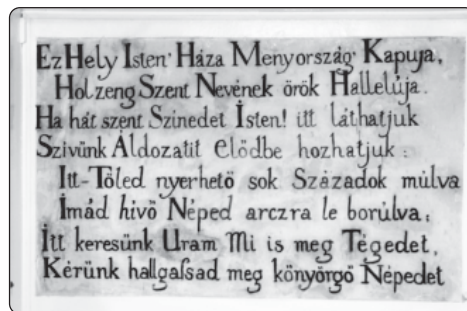
A templom tornyában lakó nagyharang felirata: „Hősök harangja. Az 1914-18-iki háborúban hősi halált halt egyháztagjai emlékére közadakozásból öntette a pomázi ref. egyház...”. A másik a kisharang felirata: „Isten dicsőségére közadakozásból újra öntette a pomázi ref. egyház...”. Harangjainkról leírtak egy gyűjteményi értékeinkről 1981-ben készült felméréstől idéztem. Még két, a múltból a jelennek szóló mondat harangjainkról: „A nagyobbik harang 1835-ben megrepedt, Schantz András

öntette újjá Pesten. Az I. világháború alatt ezt a harangot elvitték. A középső harangot elvitte a II. világháború.” Háborúk elvitték embereket, harangokat. Nem tértek vissza sem az emberek, sem a harangok... A múlt újfent meghallásra érdemes mondanivalója a jelennek...

Egyik klenódiumunk, egy Molitorisz Vilmosné által 1914-ben szülei emlékére adományozott kenyérszító tál, rajta az Úri imádságból vett idézet: „Mindennapi kenyerünket, add meg nekünk ma.” 1914 évvel Krisztus születése után épp úgy kérték Úrnapijáról – Úrnapijára az akkori keresztyének, ahogy kérjük ma, 2019 esztendővel Krisztus születése után mi is, ezért ez a tál nem egy muzealizált keresztyén gyülekezet emléktárgya, hanem a mi ma is érvényes hitünkről valló szakrális tárgy.

Egyik csobánkai klenódiumunk Gaál Mihály 1947-ben ajándékozott úrvacsorai kelyhe. Felirata: „Ez az én vérem.” Ez sem egy muzealizált keresztyén gyülekezet emléktárgya, hanem a mi ma is érvényes hitünkről valló szakrális tárgy.

Gyűjteményértékeink sokfélék: templomi bútorok, ezekhez tartozó textíliák, úrasztali edények, keresztlőedények, orgonák, a ha-

rangok, sírjelek, emléktáblák, könyvek vagy kéziratok, a református egyházi örökség megőrzése szempontjából értéket képviselnek. A múlt megszólaltatására és meghallásra érdemes mondandóját hordozzák. Megőrzésükkel, megszólaltatásukkal azokra is emlékezünk és emlékeztetünk, akik készítették vagy készítették ezeket. Kálvin következő gondolata szerintem rájuk is igaz: „...azokat ismerjük el, akik hitük megvállása által, életük példájával és a sákramentumokban való részvételükkel, velünk együtt, ugyanazt az Istent és Krisztust vallják.”

Osváth Zsolt ■

PAP LÁSZLÓ LELKIPÁSZTORRA EMLÉKEZÜNK

Húsz évvel ezelőtt, 1999. február 18-án hunyt el **PAP LÁSZLÓ**, gyülekezetünk egykori lelkipásztora, akiről február 17-én tartottunk megemlékezést református temetőnkben, a Psalmus kórus szolgálatával. (Képes beszámolóink erről az alkalomról – lapzártánk miatt – a következő számunkban jelenik majd meg.)

Úgy gondoljuk, hogy a legméltóbb megemlékezés az, ha saját szavaival idézzük fel személyiségét, de most nem a lelkipásztori, evangéliumot hirdető szolgálatára helyezve a hangsúlyt, hanem mint pedagógusra, hitoktatóra emlékezve, mely pályájának a lelkesítő szolgálatától elválaszthatatlan, de talán kevésbé ismert területe. Ebben nyújt segítséget számunkra a *Pest Megyei Hírlap* 1991. október 21-i számában megjelent rövid interjú, amelyben Pap László a pomázi református

LUSTÁK KIFOGÁSA

Pap László református lelkész ablakából épp oda látni, az íróasztala mellől figyelheti, hogy halad a munka. Most azonban nem a templom előteréről, hanem a hitéletéről beszél.

- Megközelítőleg 5 ezer református él a faluban, de korántsem mind templomba járók. Vannak, akikről csak haláluk után tudjuk meg, hogy reformátusok. Szűkebb körű azok száma, akik reformátusnak vallják magukat, de nem élnek rendszeres hitéletet, végül a legszűkebb körben találhatók azok, akik a választók névjegyzékében szerepelnek. Körülbelül hatszáz a rendszeres templomba járók, egyházfenntartók, úrvacsorával élők száma.

- A rendszerváltás óta többen járnak-e a templomba, hittanra, bibliórára?

- Feltétlenül emelkedett a számuk, de nem látványosan. Pomázon mindig volt hittanoktatás, ha nem is az iskolában, mint 1989 óta, hanem az egyházi épületben.

- Sokan, akik újabban lettek vallásosak, arra hivatkoznak, hogy korábban nem mertek templomba járni, nem merték hittanra járni a gyerekeiket, mert félték a hátrányos megkülönböztetéstől.

- Nézze, a lusta ember mindig talál kifogást. A templomlátogatók egy része úgy vallásos, hogy régen kiváltotta a vörös könyvecskét, mert „mit lehet tudni!” Ez tipikus lumpen szemlélet. Nincs benne tudatos döntés, sem a döntés következményeinek tudatos vállalása. Aki akarta, az elmúlt 40 évben is gyakorolhatta a hitét. Ha elég kitartó és kárán volt, nem is igen támadták. Ott van a keresztanyám, aki Nagykorösi tanított matematikát. Tudták, hogy hívó, de elismerték szakmai tudását.

BESZÉLGESSÜNK

- Soha nem került hátrányos helyzetbe?
- Egyszer áthelyeztek, de rövid időn belül vissza is hívtak, utána békén hagytak.
- Változott-e '89 óta a hitoktatás koncepciója, hangvétele?
- A koncepció alapjaiban nem változott, de új tankönyveket kaptunk. Korábban

(1948-tól) egy tankönyvünk volt az alsó tagozatosoknak, egy a felsősöknek, most 2-2 lett, kétosztályonként összevonva. Így jobban tudunk alkalmazkodni a gyerekek életkorához. A könyvek szelleme *gyerekcentrikusabb*, több nekik való dallal, sok ábrával. Új a „*beszéljessünk*” című rész a leckék után.

- A hittan nem szerepel a bizonyítványban.

Milyen módon értékeli a gyerekek tudását, és hogyan éri el, hogy tanuljanak?

- Ugyanúgy egyestől ötösig osztályozok, ahogy más tantárgyaknál szokás. Rendszeresen dolgozatot íratok, év végén pedig vizsga van. Ez önmagában is készíti őket a tanulásra, és nevetni fog, az egyébként bűnrössz tanulók itt összeszedik magukat. Dicsérni kell, ki kell emelni, amit a gyerek tud. Ha egy versből csak a második versszakot tanulta meg, az összefoglalásnál azt kell vele elmondani, máris meglesz a sikerélménye.

- És legközelebb az egészet megtanulja!

- Illúzióim azért nincsenek – mondja. – De nagyobb intenzitással fog tanulni.

JÓ LENNE

- Úgy érzem a szavaiból, hogy – ha nem is mindennel, de általában – meg van elégedve. Mit szeretne még elérni a közeljövőben?

- Nagyon jó lenne, ha az iskolai tantervbe beiktatnák a hittant. A másik, amit nagyon szeretnék, ha elmúlna az a rossz beidegződés, ami a pedagógusokban és a szülőkben még megvan, hogy ha papot látnak, el van rontva a napjuk!

Ez feltehetően a rossz lelkiismeret jele. De az is haladás, hogy egyáltalán megnyilvánul.

Pachner Edit

Pap László lelkipásztor

hitoktatás helyzetéről és saját hitoktatói munkájáról nyilatkozott. Újságunk ezzel az írással tiszteleg gyülekezetünk volt lelkipásztorának emléke előtt, halálának 20. évfordulóján.

Mi változott a rendszerváltás óta?

HITOKTATÁS POMÁZON

Pomáz szép, műemlék jellegű református temploma díszkivilágítást kap. Feltűnő jelenség, ahogy az ófalu elején, a Hősök terén magasodik, a három, elé kerülő reflektor még hangsúlyosabbá teszi. A bejárat előtt kiszélesítik a járdát, hogy a hívek is, a reflektorok is elférjenek.

Szorgalmasan ugrál a talpas vibrátor – közismert nevén béka – a puha talajon, sietni kell, ha az építők október 23-ra készen akar-nak lenni.

Egyszer egy kedves diákom azt kérdezte tőlem, hogy a Biblia mely történetei jelképesek, s melyek valóságosak, honnan tudhatjuk? Ez egy nagyon jó és elgondolkodtató kérdés. S én el is gondolkodtam rajta. S úgy hiszem a legtöbb történet valóságos, de egyben jelképes is, hogy a történeten keresztül üzenet is érkezik. Hitem szerint a csodálatos kenyérszaporítás története is ilyen: valóságosan megtörtént, s jelképesen nagyon-nagyon sok üzenetet ad. Annyira fontos története az Újszövetségnek, hogy mind a négy evangélium beszámol róla. A kereszthalál - feltámadás történetén kívül nincs is más olyan esemény, mely mind a négy evangéliumban ott lenne.

Ez teljesen érthető, ha belegendolunk, mekkora csodáról van szó. Akik átérték, akik jelen voltak, vagy akár csak hallottak róla szemtanúktól – soha többet nem felejtették el. S nemcsak, hogy nem felejtették, de tovább is adták, hogy mások is hallhassanak róla és majd emlékezzenek. Továbbadták, szavak apró morzsáiban, éppen úgy, ahogyan ott a Galileai tó partján a kenyér darabkákat adták egymásnak tovább.

Mindemellett, vegyük észre, hogy ez a történet szép. Nagyon szép. Filmszerűen szép és elképzeltető. Látjuk magunk előtt, ahogyan a tömeg a tó partján, a domboldalon hallgatja Jézus tanítását. Sok-sok ember, nemcsak öt-ezer, ennyien csak a férfiak voltak. Gyerekek, nők, asszonyok is álltak ott, némán, moccanás nélkül, hogy egyetlen szavát se veszítsék el. Milyen nagy lehetett a csend.

Látjuk magunk előtt, ahogy körülveszik az Urat, a nagy fűben – ahogyan arról az Újszövetségben Máté evangéliuma külön fontosnak érzi, hogy említést tegyen –, és látjuk, ahogy Jézus tanítványaihoz fordulva megkérdezi: „*Honnan vegyünk kenyeret, hogy ezek ehessenek?*” Ennél a kérdésnél érdemes kicsit megállni és elidőzni üzenetén.

Isten Fiának fontosak vagyunk. Fontos számára fizikai valónk. Éhesek vagyunk, fáunk, hiány gyötör bennünket. Ő nem lép át ezek felett. Nemcsak a lelki tartalom továbbadásáról van szó, nemcsak a tanítás a lényeg – Isten úgy szeret bennünket, mint egy jó Édes-apa, aki észreveszi, ha valamiért nem vagyunk jól. Ennyi minden van egyetlen kérdésben. Hogyan segítsünk a sokaságon, azokon, akik eljöttek, hogy hallgassák a tanítást, hogyan segítsünk, hogy a fizikai hiányok ne legyenek akadállyá és tudjanak a lelkiekre koncentrálni.

Ez mai kérdés is. A hiányaink kérdése. Mert nincs közöttünk olyan ember, akinek ne lennének hiányai. Hiányai egészségben, hála Istennek fiatal korban ez még ritkább – de azért van ilyen. Hiány a teljes és tökéletes állapotban. Nemcsak úgy, hogy fáj valami, hanem úgy is, hogy egyszerűen csak nem vagyunk jól a bőrünkben, mert nem teljes a kép. Hiányzik az idő, hiányzik egy társ, hiányzik egy ember, aki már nincs velünk. Hiány tárgyakban, melyek fontosak voltak. Gondoljunk azokra, akiknek a Ráday utcai bolond gyűjtogatás miatti tűzvészben mindenük odalett. Hiány... hányféle hiány létezik? Megszámálhatatlan. Jézus látja bennünk azt is, amit talán a körülöttünk élők nem is sejtene. Ő látja azt, ami

hiányzik. Ami fáj. Látja és segíteni szeretne.

Honnan vegyünk kenyeret, hogy ezek jól-lakjanak? Vajon nem tudta az Úr, hogy honnan vegyen? Vajon tényleg Fülöpötől, egyik tanítványától várta a megoldást? Ugyan! Sokkal inkább arról van itt szó, hogy Jézus rá akarta Fülöpöt vezetni arra, hogy ki merje mondani a választ: „Uram Te bármit megtudsz tenni – Te tudsz ebben is segíteni.” Nézzük csak meg, hogy ehelyett mit tesz Fülöp. Jól jelképezi személye azt az énünket, aki nem lát túl az orránál és a földi dolgok teljesen, vagy részlegesen, de el tudják takarni szeme elől Isten mindenhatóságát. Fülöp nagyon okosan kiszámolja, hogy ennyi embernek kétszáz dénár áru kenyér sem elég. Ebben a korban egy római dénár, 4 gr súlyú ezüstpénz volt, ami egy szolga napi bérért tette ki (Mt 20,2). Ez mai összegben kb. 8 ezer forint lehetett. Ha ezt beszorozzuk 200-zal, akkor kb. 160 ezer ft-nyi mai összeget kapunk. Fülöp tehát nagyon tárgyilagos, gyakorlatias választ ad.

Szemléletmódjában nincs egyedül: András, Simon Péter testvére siet Jézus segítségére. Az az András, aki hálóját eldobva követte a Mestert. „*Van itt egy kisleány, annak van némi kenyere és hala. Na de mi ez ennyinek?*” Mindenki tanakodik, azon gondolkodik, hogyan oldhatná meg a problémát. Hogyan segíthetne az éhes sokaságnak. Szép és nemes cselekedet ez. A baj csupán az, hogy mindezt Isten jelenlétében, a Mindenható előtt teszik, de Róla teljesen elfeledkezve. Jézus előtt, az Ő füle halatára folyik a tanakodás. Aki számára semmi sem lehetetlen. Derék emberek, a problémát próbálják orvosolni. Mindösszesen annyi a baj, hogy ezt a kérdést egyedül, magukban akarják

megoldani. Teljesen kihagyva belőle az Urat.

Nem így vagyunk-e mi is? Hisszük, hogy van Isten. Mondjuk is talán, hogy hisszük. Amikor azonban az életben húsba vágó problémákkal szembesülünk, olyan nehézséggel, amiből megoldást kell keresni, akkor valahogy nem tudjuk ezt a hitet a gyakorlatba átültetni. Akkor valahogy elfeledkezünk Jézusról, aki ott van velünk, hogy segítsen. Betegek vagyunk, rohanunk fűhöz-fához, a vargához, meg a doktorhoz, de nem kérjük az Urat, hogy gyógyítson meg. Tornyosodnak fejünk fölött a dolgozatok, de nem kérünk erőt Istentől. Valami baj van a családban, magunkba zuhanunk és elkeseredünk, de nem fordulunk az Úrhoz, hogy lépjen közbe és hadakozzon értünk. Álunk éhesen, fázva, lelki, testi hiányokkal, kenyér és hal nélkül, és nem jut eszünkbe az Úr.

Jézus pedig szelíden csak ennyit mond: „*Ültessétek le az embereket!*” „*Füves terület volt az*” – teszi hozzá az evangélium írója, János. A puha fűbe ülteti le az Úr a sokaságot, nem kavicsra, nem kemény kőre. Puha, lágy fűbe – hogy átélhessék az Újszövetség egyik legnagyobb csodáját.

Jézus nem tett szemrehányást. Nem mondta tanítványainak: Miért nem hittétek el, hogy én fogok segíteni? Hogy én tudok és akarok is segíteni? Miért gondoltátok azt, hogy nektek kell a hiány problémáját, az éhes gyomrokat megtölteni? Mikor fogjátok végre megérteni, hogy e földi életben, annak minden fizikai mélységében, testi, lelki hiányaiban ott vagyok veletek, hogy segítsek, hogy én vagyok a megoldás? Jézus nem tett szemrehányást. Ehelyett egészen mást tett: vette azt a kevéske halat és kenyeret, ami annál a névtelenül, mégis a Szentírásba belekerülő gyermeknél volt, és halat adott érte. Halat adott, mert Ő soha semmit nem tett, amiben nem lett volna benne Isten szeretete, Isten jelenléte. Szemrehányás helyett, vádaskodás helyett – a mennyei szeretet érkezett ismét a földre.

Ennyi történt csak, de ebben mégis sokkal több volt: Jézus halat adott a kevésért, megtörte, úgy ahogy majd később egy másik Hűsvéton, abban a szobában, halála előtti napon továbbadta a kenyeret tanítványainak. Halat adott, megtörte, ahogyan az Ő teste törtet meg később értünk, hogy örök életünk lehessen.

Igen, ennyi volt az egész. Semmi látványosság. Semmi hangos csinnadratta. Csöndes, egyszerű mozdulat, Isten áldásával kísérvé. S ezért ebben minden benne volt.

Az Úr érkezése mindig betölti hiányainkat. Azokat a hiányokat, melyeket másként nem tudunk úgy megélni, hogy abból mások számára áldás fakadhasson.

Van még egy szép üzenete annak, ahogyan az Úr e csodát megteszi: a kenyeret és a halat odaadta a tanítványainak, hogy azok továbbadhassák a mellettük állónak. Erről Máté evangéliuma számol be nekünk nagyon érzékletesen. Engem mindig megérintett a történetben az, hogy Jézus nem akarta kihagyni a csodából a tanítványokat. Akkor sem akarta kihagyni őket, ha ők kihagyták Őt. Jézus nem feledkezik meg a tanítványokról, hanem kezükbe adja a lehetőségeket, hogy azt továbbadhassák (Mt 14,19). Hogy egymásnak adhassák tovább, amit az Úrtól kaptak.

Vajon nincs-e így ma is? Nincsenek-e mai csodák? Dehogy nincsenek! Sokkal inkább arról van szó, hogy mi lelkiileg bekötött szemmel elmegyünk a csodák mellett. Alig húsz éve a szentendrei Református Gimnázium kápolnájában még semmi sem volt. Talán egy poros padlás. Isten áldása azonban jelen volt. S a kevéske emberi erő, a kevéske hitet, a kevéske anyagi forrást, a „kenyeret és halat” Ő áldotta meg, Ő szaporította meg, hogy abból téglát téglára téve, egymást biztatva, adakozva még több lehessen. Hogy itt ma egy templom lehessen. Nagy csoda ez!

Igen, az életünkben számtalan olyan csoda van, amikor a kicsinyből sok lesz. Isten leleményessége, ahogy ezt a keveset megsokszorozítja. Legyen szemünk észrevenni jelenlétét! Senki közülünk nem születik a világra úgy, hogy mindent tud és bármire képes. Mindannyian kicsiny kezdettel indulunk. Kevés erővel, botladozva indulunk. Isten azonban meg szeretné áldani e keveset – hogy a sok, Isten országa mércéjével maradandóan sok legyen.

Mi van, amit nem kaptál? Annyi mindent adott nekünk Isten, hogy később még több lehessen belőle. Tudás, tehetség, belső értékek. Hadd mondjam el: nagyszerű embereknek ismertelek meg benneteket. Sajnos

nem minden osztályban tanítok, de mindenkiről elmondhatom: olyan sok van bennetek. Olyan lehetőségek és képességek tárháza, ami miatt mi öregek még később és már most is büszkék vagyunk rátok. Engedjétek, hogy az Úr áldása legyen rajtatok, s így adjátok tovább, azt, amitek van, amit ti is kaptatok. Legyen hát szemetek mindig meglátni: a legnagyobb csoda az életünkben az, hogy Jézus él, és jelen akar lenni a mindennapjainkban. Ott akar lenni, hogy segítsen, hogy áldjon, hogy szeressen és rajtunk keresztül másoknak továbbadhassa, amit szeretne. Ott akar lenni, hogy amiről mi azt gondoljuk: kevés, arról megmutassa: nem, nem az. Hogy azt, amit emberileg nézve csekély esélynek vélünk, ne csalódottan méricskéljük, ne hitetlenkedve bírálgassuk, hanem egyszerűen bízzuk Őrá, aki tud segíteni abban, hogy sokká legyen.

Idő, energia, képességek – az Ő áldásával pontosan elegendővé válnak ahhoz, hogy betöltsek rendeltetésüket.

Méricskélés helyett egyszerűen csak adjuk tovább, amink van! Ne mondjuk, hogy nincs rá időnk, ne mondjuk: én erre alkalmatlan vagyok! Csak adjuk tovább azt a keveset! Bátran! Istenben bízva! Adjuk tovább másoknak, akik éheznek, akik hiányokkal küzdenek! Hiszem, hogy nem is kell messzire menni, ahogyan a történetben sem kellett, mert ott vannak egészen közel, egy karnyújtásnyira. Adjuk tovább és látni fogjuk: elegendő lesz! Jut bőségesen! Idő, energia, képességek és adottságok, elegendő lesz, mert Isten van

velünk, és Ő pont annyit ad, amennyi elég – mindenkinek elég. Adjátok tovább a kedveséget, a tudást, a talentumokat, a szeretetet! Isten áldása kíséri, mert Ő az, aki a háttérből, a szívünk mélyén, a Szent Lelke által jelen akar lenni a mozdulatban.

S végezetül most még egy dologra tanított engem e történet: Isten leleményességére. Arra, hogy Jézus jelen akar lenni hétköznapjainkban, segíteni szeretne bennünket, és sokszor ezt egészen másként teszi, mint ahogyan azt mi előre kiterveljük, kiszámoljuk, méricskéljük, a váratlan és csodálatos lehetőségek tárházát adja áldásával az Úr, ha engedjük, ha Őrá figyelünk.

Amikor leültem megírni ezt az igehirdetést, idő híján – kevéske időmet hétvégén a családnak szerettem volna szentelni – egy lyukas órán láttam hozzá, ott, ahol nem volt néma csend, és nem is zavart, hogy nincs néma csend, és én a szívemben éreztem Isten leleményességét, mert Ő e kevéske időt is megáldotta és adott gondolatokat és pont elég volt.

Add hát tovább, amit Istentől kaptál! Bátran add tovább! Ne félj! S akkor a mozdulatban, amit a másik ember felé teszel: ott lesz a csoda. A szeretet csodája. Ami a kicsit valóban sokká teszi. Ami a múlandót maradandóvá teszi. Te csak add tovább! Isten áldása kísérje tetteidet! A szeretet és jószág csodája! Köszönjük meg, és áldjuk ezért az Ő nevé! Ámen.

Ötezer ember megvendéglése (Lk 9,12-17)

Terítsd le sugarad, bíborló, drága fény a hegyen, hol ezernyi lélek térdepel. A kiszikkadt, fáradt arcokat terítsd be magaddal, végtelen kék lepel. Terítsd le sugarad bíborló tüzével a szomjazó és éhező szíveket, hogy csöndjeinkben végül megértsük Őt, és úgy fogadhassuk, mint Életet.

Sebestényné Jáger Orsolya lelkipásztor ■

A LÉLEK TÁPLÁLÉKA

Aki elindult a Jézusba vetett hit útján, annak lelki táplálékra van szüksége, hogy tudjon azon járni. Ugyanúgy életkérdés ez neki, mint ahogyan a fizikai erőnlét feltétele a rendszeres táplálkozás.

A lélek tápláléka az ige. A Biblia olvasása és az igehirdetések figyelmes hallgatása erősíti a hívő lelki életét. Isten ezen az úton beszél velünk, így tanácsol, vezet, vigasztal, bátorít és fedd. Jézus arra figyelmeztet, hogy aki valóban emberi életet akar élni, annak szüksége van Isten igéjére.

Az igével ugyanúgy kell táplálkozni, mint a kenyérrel. Abból is naponta eszünk, sorban szeleteljük, megrágjuk, és az emésztés során lesz belőle erő, gondolat, teljesítmény, gyarapodás. A Bibliát is jó naponta olvasnunk, nem összevissza, hanem egy-egy könyvet sorban, végig és gondolkozva, „megrágva”. Aztán lesz az igéből szeretet, türelem, bölcsesség, lelki erő.

Az eredményes bibliaolvasás öt mozzanattal áll:

1. Röviden imádkozom, hogy Isten segítse megértenem hozzám szóló üzenetét.

2. Elolvasom a soron következő szakaszt többször is, egyre lassabban.

3. Kérdéseket teszek fel: miről is van itt szó, mit mond ez a rész Istenről, mit mond az emberről, vajon mit üzen általa most nekem Isten?

4. A legfontosabbakat egy-két mondatban felírom egy füzetbe. A leghangsúlyosabb bibliai verset könyv nélkül megtanulom, napközben is ismétlem.

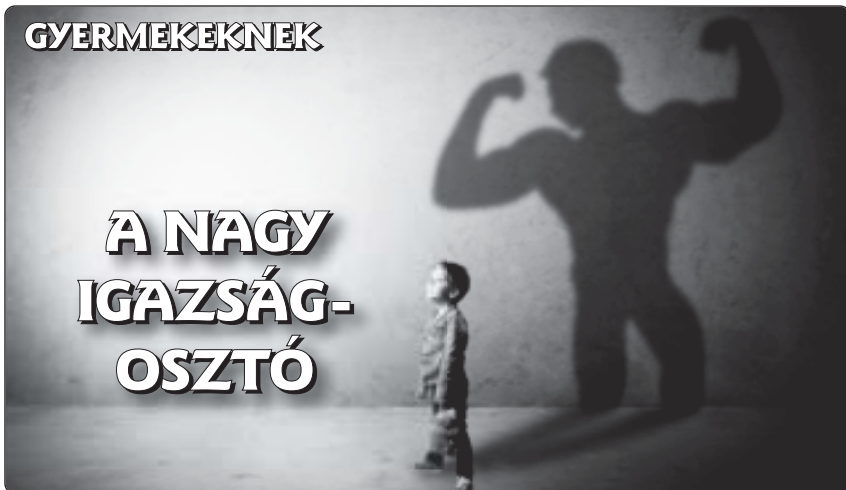
5. Nyugodtan, részletesen imádkozom. Imádságomat hálaadással kezdem, bűnvallással folytatom, majd Isten elé hozom mások problémáit, végül könyörgök magamért.

Természetesen nem valami iskolás rend betartása teszi eredményessé lelki táplálkozásunkat, de a rendszeres napi táplálkozás meglátszik a hívő ember lelki kondícióján, egészséges növekedést biztosít a hitének, s bőven visszkapjuk azt a fél vagy egy órát, amit erre szánunk.

Cseri Kálmán: A kegyelem harmatja – Január 22. ■

GYERMEKEKNEK

A NAGY
IGAZSÁG-
OSZTÓ

Luca tegnap kinevetett. Azt mondta, hogy nem is vagyok bátor. Pontosabban azt mondta, hogy gyáva kukac vagyok.

Pedig ez nem is igaz. Nem vagyok gyáva kukac. És nem félek a békától. És a gilisztáktól sem. És simán felmentem apával a bazilika tetejére is, amikor Esztergomban voltunk. Nem féltem egy csöppet sem, pedig Luca csak úgy visítózott, hogy „Jaj, nem merek lenézni! Nem merek lenézni!” A sötétben sem félek. Inkább felkapcsolom a villanyt, hogy ki merjen jönni Luca is a kamrába. Anya meg is dicsért: „Hogy te milyen bátor vagy, Lóci!” Szóval nem vagyok félős. Csak megijedtem egy kicsit, mikor hirtelen ránk ugatott egy kutya. Nekiszaladt a kerítésnek, úgy vicsorgott. Én apa nyakába ugrotam, úgy megijedtem. Luca meg kicsúfolt, hogy így aztán nem leszek katona, ha ilyen gyáva vagyok. De apa rászólt, hogy a bátorság nem minden. Lehet, hogy valaki félős meg gyáva, aztán a végén meg mégis hős lesz a végén. Mert volt egy fiú, akit Gedeonnak hívtak, és elég félős volt. Mondjuk volt is oka rá. Mert akkoriban mindig megtámadták Izraelt. Pont akkor, amikor érett a ter-

més. Akkor aztán elvitt mindent az ellenség. Gedeon nagyon félt tőlük, túl sokan voltak. Nem igazán akart kikezdeni velük. De egyszer megjelent nekik az Úr angyala, és így köszöntötte:

- Az Úr veled van erős vitéz!

Gedeon persze nem értette a dolgot. Ha velük van az Úr, akkor miért veszítenek mindig a zsidók? Főleg akkor ijedt meg, amikor az angyal azt mondta, hogy neki kell majd legyőznie az ellenséget.

Nem is hitte el. Mindenféle jeleket kért. Aztán meg háromszáz harcossal legyőzött egy hatalmas sereget! Minden zsidó katona fogott egy kürtöt, egy korsót meg egy fáklyát, aminek az égő végét beledugták a korsóba. Éjszaka körbeállták az ellenség táborát. Hirtelen megfújták a kürtöt, összetörték a korsókat, és fellobbantak a fáklyafények. Aztán jó hangosan kiabálni kezdtek. Ettől úgy megijedt az ellenség, hogy szanaszét futott mindenki.

Mondtam is apának, hogy ez jó csel volt. A katonának ilyen cselesen kell gondolkodnia. De apa azt mondta, hogy nem Gedeon találta ki a csel, hanem Isten. Gedeon meg hallgatott rá. Ezért lehetett negyven évig bíró Izraelben.

- Negyven évig volt bíró? Akkor jó sokat kellett rohangálnia a focipályán... – mondtam apának. De ő azt mondta, hogy nem focibíró volt Gedeon, hanem a nép bírója. Ő döntött peres ügyekben. Ha vita volt két ember között, ő osztott igazságot.

Ez az igazságosztás persze Lucának is tetszett. Mondta, hogy ő akkor bíró lesz. A legigazságosabb bíró. De én mondtam neki, hogy a lányok biztosan nem lehetnek bírók. A fociban sincsenek. Apa meg azt mondta, hogy vannak. A fociban is, meg az igazságosztásban is. Ha két ember összevész, és nem tudnak kibékülni, akkor elmennek a bíróságra, és a bíró dönt közöttük, hogy ki nek van igaza. Így volt ez Izraelben is. És bizony, Izraelnek is volt női bírója. Debóranak hívták. Bátorabb volt, mint a hadvezér. Ült a pálmafája alatt, és mindenki hozzá ment tanácsot kérni. És amikor félelmetes ellenség támadta meg a zsidókat, a hadvezér csak Debórával együtt mert kiállni ellene.

Szóval Luca is lehet bíró. Meg én is. Csak azt nem tudom még, hogy a focipályán, vagy a bíróságon fogok igazságot osztani.

Részlet Miklya Luzsányi Mónika: Mi leszek, ha nagy leszek c. könyvéből

Közreadja: Stift Ágnes hitoktató

TÚRMEZEI ERZSÉBET
KŐ AZ ÚTON

Gondolod, kerül életed útjába egyetlen gátoló kő is hiába? Lehet otromba, lehet kicsike, hidd el, ahol van, ott kell lennie. De nem azért, hogy visszatartson téged se, hogy lohassza kedved, merészséged. Jóságos kéz utadba azért tette, hogy te megállj mellette, nézd meg a követ, aztán kezdj el beszélni róla Istennel. Őt kérdezd meg, milyen üzenetet küld azzal az akadállyal neked. S ha lelked Istennel találkozott, utadba minden kő áldást hozott.

AZ ÚR JÉZUS FÁI

Ott a kedves őszi napsugárba kint, gyümölcsötől hajol meg a fák ága mind.

Gazdagon, bőséggel termett meg mindenik. Hű kertészünk szíve úgy örül nékik.

Az Úr Jézus fái emberéletek. Én is az ő kedves fája lehetek.

Kertjébe fogadta kicsiny életem, S csupán egy a vágyam azóta nekem:

Hogyha majd megérint őszi hideg szele, állhassak előtte gyümölcsöccsel tele.

ÜNNEP VAN, VASÁRNAP!

Ünnep van, vasárnap. A harangok hangja mind azt mondja: Kicsik-nagyok, gyertek Isten hajlékába, A templomba!

Isten szeret minket: Jézust adta nekünk, Van ránk gondja Hívó harangszóra Siessünk örömmel A templomba!

Zendüljön az ének! Hallgassuk az igét Imádkozva! Hívó harangszóra Siessünk mindnyájan A templomba!

NAPLÓ

ALKALMAINK VOLTAK:

2018. december 29. ■ A Kiránduló kör túsója Dobogókőre.
 2019. január 13. ■ Presbiteri gyűlés.
 2019. január 19. ■ A Kiránduló kör túsója Csikóvárjárja a Gyopárforráshoz.
 2019. január 20-27. ■ Ökumenikus imahét. Vasárnap istentisztelet úrvacsorai közösségben.
 2019. január 24. ■ Ünnepi hálaadó istentisztelet a pomázi templom oratóriuma legelső használatbavételének 200. évfordulója alkalmából. Közöttünk szolgált *Dr. Szabó István* püspök és a Psalmus kórus. Fotókiállítás megnyitója a gyülekezeti házban a pomázi templomról.
 2019. január 30. ■ Presbiteri gyűlés.
 2019. február 11-15. ■ Egyházmegyei presbiteri hét Mátraházán.
 2019. február 12. ■ Presbiteri gyűlés Csobánkán.
 2019. február 16. ■ A Kiránduló kör túsója Csobánkára a Ziribár hegyre.
 2019. február 17. ■ Böjti istentisztelet úrvacsorai közösségben, *Pap László* lpt. szolgálatával. Du. temetői megemlékezés *Pap László* lelképásztor halálának 20. évfordulóján a Psalmus kórus szolgálatával. Kreatív gyermekdelután. Presbiteri gyűlés.
 2019. február 22. ■ Konfirmandus és ifjúsági farsang a pomázi gyülekezeti házban.

TERVEZETT ALKALMAINK:

2019. február 24. ■ 16.00 Psalmus kórus szolgálata a Leányfalui Református Szeretothonban.
 2019. március 3. ■ 15.00 Kisköri presbiteri továbbképzés Csobánkán.
 2019. március 4-8. ■ 18.00 Evangelizáció Pomázon *Sándor Levente* szadai református lelképásztor szolgálatával.
 2019. március 31. ■ 10.30 Társadalmi missziói vasárnap Pomázon *Jákob János* református tábori püspök úr szolgálatával.

KERESZTELŐ:

2018. december 30. ■ **Kollár Martin Zsombor.**
 2019. január 27. ■ **Balácsi Boglárka.**

HALÁLOZÁS, TEMETÉSEK:

2018. december 21-én elhunyt **Nagy György** (†78) testvérünk, temetése 2019. január 11-én volt református temetőnkben.
 2019. január 18-án elhunyt **Ádány Lajosné** (†82) testvérünk, temetése 2019. január 24-én volt református temetőnkben.
 2019. január 19-én elhunyt **Dr. Molnár Magdolna** (†70) testvérünk, a család kérésére 2019. január 29-én megemlékezést tartottunk városunk ravatalozójában.
 2019. január 23-án elhunyt **Dr. Imre Lajos** (†82) testvérünk. A Leányfalui Református Szeretothonban 2019. január 31-én megemlékezést tartottak, temetése a szegedi református temetőben lesz, időpontjáról lapzártánkig nem érkezett értesítés.
 2019. február 4-én elhunyt **Kormány Tibor** (†70) testvérünk, temetése 2019. február 15-én volt református temetőnkben.

Gyülekezeti újságunk következő száma várhatóan 2019. április 21-én, húsvét vasárnap jelenik meg.

IGEOLVASÁS

Hauberné Szölgvény Piroska igét olvas a január 27-i istentiszteleten

1 + 1 %

Kérjük, hogy adója első 1%-ával támogassa Ön is a Magyarországi Református Egyház értékteremtő társadalmi szolgálatát!
 Bővebb információ:
<http://www.reformatus.hu/egyszazalek/>

Technikai szám: 0066

Az adóbevallásunk során lehetőségünk van az adónk további 1%-áról is rendelkezni. Társegyházközségünk megsegítésére is köszönettel fogadjuk az adó 1%-át, amit a gyülekezetünk teljes körű hitéletének, istentiszteletének otthont adó templom védelmére, a közösségi életnek teret biztosító intézményeink fejlesztése fordítunk. **KÖSZÖNJÜK.**

Pomázi Református Gyülekezetért Alapítvány

Adószám: 18693829-1-13

Kérjük, hogy alapítványunkat adományaival is támogassa.
 Az alapítvány számlaszáma:
 B3 TAKARÉK Szövetkezet Pomázi Fiókjá
 65700055-10140114

GYÜLEKEZETÜNK RENDSZERES ALKALMAI

Hétfő: 9.30 baba-mama kör Pomázon (hónap első és harmadik hétfőjén)
 17.00 imaóra (páratlan heteken) Pomázon
Kedd: 18.00 kékkereszt alkalom Pomázon
 18.00 bibliaóra Csobánkán
Szerda: 18.00 bibliaóra Pomázon
Csütörtök: 18.00 imaóra (páratlan heteken) Csobánkán
Péntek: 19.00 ifjúsági bibliaóra Pomázon
Vasárnap: 9.00 istentisztelet és gyermekistentisztelet Csobánkán az imaházban
 10.30 istentisztelet és gyermekistentisztelet Pomázon a templomban, illetve a gyülekezeti házban

ÁLDÁS, BÉKESSÉG!

A Pomáz-Csobánkai Református Társegyházközség lapja

Cím: 2013 Pomáz, Hősök tere 1.; – **Telefon:** 06-26-325-297

Csobánkai Gyülekezeti Ház: 2014 Csobánka, Béke u. 19.

E-mail cím: pomaz-csobanka@reformatus.hu

Honlapcím: <http://www.pomaz.reformatus.hu>

Gyülekezetünk számlaszámai:

Pomáz: 11784009-22222253-00000000

Csobánka: 11784009-22222260-00000000

Felelős kiadó: Nyilas Zoltán lelképásztor (e-mail: znyilas@freemail.hu)

Szerkesztőbizottság: Nyilas Zoltán, Hardi Péter, Mazaray Sándor, Görbe Ferenc, Dr. Puskás Attila.

Szerkesztő: Dr. Puskás Attila

(e-mail: dr.puskas.attila@t-online.hu; Tel.: +36-20-9355-362)

Terjesztési felelős: Erdélyi Sándor

(e-mail: erkuchenbauer@gmail.com; Tel.: +36-20-9325-110)

Megjelenik kéthavonta 400 példányban, gyülekezeti használatra, ingyenes terjesztésben. Adományokat köszönettel elfogadjuk.

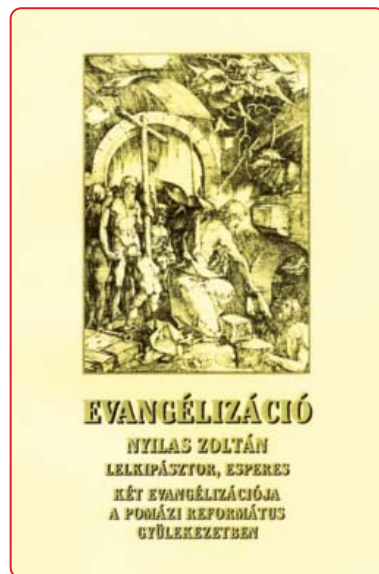
Könyvajánló

NYILAS ZOLTÁN POMÁZI EVANGÉLIZÁCIÓI

„A bűn nem buta, nagyon is ravasz. A fejedet veszi birtokba. Álnokul tanácsol. És hogyha a fejedet, a szívedet birtokba vette, akkor már minden megvan” – olvashatjuk gyülekezetünk lelkipásztorának, NYILAS ZOLTÁN esperes úrnak most megjelent evangélizációs kiadványában. Miért fontos ez egy keresztyén ember életében, aki elmondhatja magáról, hogy hisz Jézus Krisztusban, márpedig „aki hisz őbenne, az ő neve által bűnbocsánatot nyer” (ApCsel 10,43); „szívünkbe áradt az Isten szeretete a nekünk adott Szentlélek által” (Róm 5,5), tehát közösségünk van vele. Csakhogy „a hazugság leggonoszabb fajtája az Isten-közösségre hivatkozás, az igazság cselekvésének készsége nélkül: erkölcs nélküli kegyesség” (Jub.Komm.).

Ennek a hazugságnak a mély verméből akar bennünket kiszabadítani ez a kiadvány. Hét evangélizációs prédikáció szeretne rádöbenteni bennünket arra, hogy milyen messze vagyunk a valódi igazságtól: Jézus Krisztustól. Hogy felismerjük: Jézus Krisztus nem azért szenvedett értünk a kereszten, hogy bűnbocsánatot nyerjünk általa, de megmaradjunk a régi életünkben, amit eltemetünk este, hogy reggel velünk keljen fel. Jézus a bűn rabságából akart megváltani bennünket. Ezért mondja, hogy „aki meg akarja tartani az életét, az elveszti azt” (Mk 8,35). Nem maradhatunk a régi életünkben! Át kell adni Jézusnak, hogy megölje bennünk bűnös természetünket! Jézusért élni ugyanis nem jelent mást, mint Jézusért meghalni.

Valahol azt olvastam: két fa van bennünk. Egy jó fa és egy rossz fa. A jó fa jó gyümölcsöt terem, a rossz fa rossz gyümölcsöt terem. Vajon mi melyiket öntözzük, ápoljuk? Ha átadjuk az életünket Krisztusnak, ezzel felhatalmazást is adunk neki arra, hogy fejszét ragadjon, és keresztet faragjon abból a rossz fából. A kereszten véget ér a bűnös élet, mert Krisztus legyőzte a bűnt, legyőzte a halált, és diadalt szerzett, melyből azokat is részesíteni akarja, akik hozzá térnek, akiket az Atya neki adott. **Mert úgy szeretete Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta érte, hogy annak, aki keresztre adja életét, aki halálba adja romlott természetét, aki engedi, hogy Isten újjászülő kegyelme betöltse életét, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.** P.A.

Ilyen kormos hajjal
angyal, angyalom,
honnan jöttél, messi
és legközelebbi
kedves rokonom?

Óriásként, felhők
közül, félszegen
hajlok rád köszöntőn,
köszöntlek e földön,
pici idegen!

Nem hall még, nem lát még,
roppant anyaméh
ez a világ néki –
– Jobb volt az a régi!
sírja fölfelé.

Szeme ferdén szétáll,
mintha kínai
lett volna s most fogna
csak a magyarokra
hasonlítani.

Mintha most érkezne,
elvéve a célt,
Kínából, Japánból,
egy ősi hazából
örökségiért.

Füstös mennyországból
havas hajnalon
most érkezett messi
és legközelebbi
kedves rokonom,

hogy mennék eléd én,

hogy menne anyád,
hogy neved, vallásod,
országod, lakásod,
hamar megtaláld.

Ide küldtek, mint a
cím a ládikán,
ide szól e homlok,
szem, száj, ilyet hordott

*“minden jó adomány és minden
tökéletes ajándék onnan felülről,
a világosság Atyjától száll alá...”
(Jakab 1,17)*

anyám, nagyapám.

Száz közt, százezer közt,
azon hirtelen,
akármi a próba,
megismertem volna:
ezt küldték nekem!

Itten vagy te otthon,
most s mindenkoron,
itt bontja ki minden
értékedet Isten,
drága csomagom.

Mint csillag a vízre,
lomb közé a fény,
kerek arcod ebbe
a népbe illik be
itt lesz jó helyén.

Itt lesz hazád, házad,
anyád, itt leszek
apádnak én ködlő
jövömmel dúlt költő,
míg el nem veszek.

Karollak, karol majd
más is, nemcsak én!
Itt vár, mint a kezdet,
a vég, meg a gyermek,
a végső remény,

kormoshajú kislány,
pici mongolom,
ó titkosan messi
és legközelebbi
kedves rokonom!